

130
160
No debe haber dos sílabas requi-
das distantes de la qe tiene el
acento sin qe se convierta en Scheva
la primera de ellas.

Schultens. Clé des Dialectes
Hebreux.

Les dolo futuror

Vocales v de las Conjugaciones en sus
primeras sílabas.

Kal. ie, ia, ... N. fal	::	..
ea, eu	::	..
ae, ue	::	..
ie.	::	..

finales

o, e

e, a

i, a

e

Cal. ieo, iae
eae, eua
aei, uea
iee.

Kal.

Eta anyugawu bene mas farman or punsor.

A. A

Sumera

Masar
masanta
masanti

masna
masante

Fakad Fakda
Fakaota Fakaote
Fakaoti

P.

P.

P

masaru
mesantom
Masarnu

mesanton.

Fakadu
Fekadtom Fekadton.
Fakadnu

Chayuz

Sayuz

Texera

A-E
Zaken

A. O.
Yako
Yakota
Yakoti.

Zakanta
Zakanti

XVIII

3

8

Penon

Mover
Moverin

Morra
Morrot. Morroti.

Faked
Fokdum

Fokot
Fokot. Fokdot.

Mesur
Mesurim

Mesura
Mesurot.

Caja C-108

Fekud
Fekudin

Fekuda
Fekudot.

Imor

Imor

Timor

Timor

Omor

Les Points Voïelles ont
commencé à être en
usage parmi les Juifs
au neuvieme Siècle.

On en attribue communement
l'invention aux Massorettes
de Tiberiade, renommés par
les Grammairiens pour l'exacti-
tude de la ponctuation.

Tout ce qui peut y avoir
d'utile dans la Masore, c'est
la fixation de la ponctuation
et la Leçon, les différentes
Leçons et quelques observations
critiques sur la correction du
texte qui y son marquées.

mais comme on ne peut pas
dire que les Masorettes et les
Auteurs de la ponctuation pre-
sente, aient été infailibles; on
ne peut point être assuré absolu-
ment que la Leçon qui est dans
le texte, soit la plus véritable, et
il faut en juger par le sens, par ce qui
precede et par ce qui suit.

INSTITVTIONES 1148

L I N G V Æ
H E B R A I C Æ I N
sex partes distributæ.

Q V I B V S

*Accessit exercitatio Grammatica in
I O N A M Prophetam,*

Operâ

GEORGII MAYR,
è Societate IESV.

L V G D V N I,

Ex Typographia Regia NICOLAI IVLLIERON,

Sumptibus ANTONII PILLEHOTTE,
Sub signo SS. Trinitatis.

M. DC. XXII.

Cum Privilegio Regis.

Apud Hebraeos propter exiguum
numerum radicum, quae non
sunt nisi 1022, a quibus omnia
nomina derivantur, saepe unum
idemque nomen, vel verbum, sed
etiam sententia, pluribus Inven-
si que rebus designandis adhibetur.

Watsony. Idiot. S. H.

ILLVSTRISSIMO AC RE-
VERENDISSIMO

DOMINO, D. ROBERTO
BELLARMINO, S. R. E.

Cardinali, &c.

Domino suo obseruandissimo.

INSTITVTIONVM ista-
rum editionem, Ill.^{mc} ac
R.^{mc} Domine, nemini po-
tius, quàm Ill.^{mz} D.ⁿⁱ V.^a
adscribendam, adeoque inscriben-
dam esse, cùm aliæ me rationes
hortantur, tum ipse inprimis sa-
pientissimus Ecclesiastes, dum ait:
אל מקום שהנחלים הלכים שם
: הם שנים ללכת: quibus verbis
vt vetustissimus, ita fidissimus inter-

DEDICATIO.

pres noster animi mea sensa prorsus
 expressisse videtur : AD LOCVM,
 VNDE EXEUNT, FLVMINA RE-
 VERTVNTVR, VT ITERVM FLVANT.
 Triginta abhinc annis & amplius
 Ill.^{mæ} D.^{is} V.^x Institutiones linguæ
 Hebraicæ lucem aspexerunt, quæ
 ob perspicuam methodum, nouum
 eundémque permirum discendi ar-
 dorem in quamplurimorum animis
 excitarunt, è quorum numero me
 quoque fuisse perlibenter fateor.
 Quod quidem meum desiderium
 vehementer auctum sensi, cùm ali-
 quot pòst annis, Illma D. V.^a co tem-
 pore, quo Romano Collegio præe-
 rat, per literas ad huius linguæ stu-
 dium profequendum, & apud alios
 excitandum me cohortata esset. At-
 que utinam ex eodem quasi fonte
 Hebraicæ doctrinæ nobis quoque
 cætera

DEDICATIO.

cætera haurire licuisset, quæ ad pleniorẽ Grammatices cognitionem assequendam ipsa Illma D. V.^a datâ opportunitate, tradere statuerat (id enim initio methodi tum institutæ ratio non admittebat) præsertim cum non ignoraret, in tantâ bonorum librorum Hebraicorum inopiâ, illa ab omnibus huius linguæ studiosis, maximè verò à nostris, vehementer desiderari. Quoniam autem, temporis progressu, nemini non constabat, Ill.^{mam} D. V.^{am} tam in ipsa Societate, quàm in hac postmodum imperatâ sibi sacrâ purpuratorum Patrum dignitate longè grauioribus curis in dies impediri, quàm vt ad hanc operam præstandam redire posset, non defuerunt ex nostris, etiam Superiores, qui, vt hunc laborem susciperem, mihi tunc Ingolstadij lin-

DEDICATIO.

guam sanctam profitenti, authores extitere. Quare ex ijs, quæ partim ipse in scriptoribus sacris ac Sante Pagnino obseruauit, partim docendi experientiâ, Patrûmque nostratium Hebraicè doctorum consilio ad hoc propositum necessaria vel utilia fore didici, Institutiones istas in nostrorum potissimùm vsum cœpi conscribere. Quam opellam meam Illma D. V.^z non ingratham fuisse R. P. HIERONYMVS BRVNELLVS p. m. in Collegio Romano eiusdem sanctæ linguæ tunc Professore agens, pluribus abhinc annis ad me ex vrbe scripsit: postverò, pro singulari suo in hoc studiorum genus amore, ipse quoque R.^{dnus} admodum P. CLAVDVS AQVAVIVA Societatis nostræ Præpositus Generalis (cuius memoriam nulla ætas oblitterabit) idem mihi

DEDICATIO

mihi significauit, facultate præterea
 huius libelli mei excudendi imper-
 tita. Quò minùs verò hæc prodie-
 rit editio, typorum Hebraicorum
 inopia hæctenus impediuit; quâ
 nunc, piorum benignitate, sublatâ,
 AD LOCVM, hoc est, ad mare magnæ
 variæque eruditionis Illma D. V.^o
 huius qualisqualis laboris mei non
 FLVMINA, sed modici duntaxat ri-
 vuli, VNDE EXEUNT (vt enim
 primum desiderium meum, ita quic-
 quid inde profectum est, Illma D. V.^o
 in acceptis referendum existimo)
 submissæ obseruantia ac gratitudi-
 nis ergò, REVERTUNTUR, vt inde,
 sacrae benedictionis incremento per-
 cepto, ad alios, potissimùm verò ad
 domesticos φιλεβράγης nostros, ube-
 riùs ITERVM FLVANT. DEVS OPT.
 MAX. Ill.^{man} D. V.^{am} pro totius Ec-
) (4 clesia

DEDICATIO.

clesiæ Catholicæ commodo , cui tot
iam annis variarum scriptionum
monumentis, &, quod caput est, lau-
datissimæ vitæ exemplis , magnope-
rè profuit , quàm diutissimè conser-
uet incolumem. Augustæ Vindel.
19. Septemb. Anno M. DC. XXII.

Ill.^{mæ} D. V.^a

humillimus in Christo servus

GEORGIUS MAYR.

P R Æ-

PRÆFATIO AD
SANCTÆ LINGVÆ
studiosos.

IN tradendis huius lingvæ præceptionibus,
eam rationem modumque tenere conati
sumus, ut eius studiosos nihil adeò magnoperè
(quod quidem ad hoc argumentum spectat) de-
sideraturos, & nunc hæc, nunc illa in diuersis hu-
ius generis libris quæritandi permolesto labore
ut plurimum leuatum iri confidamus. Caterùm
ut hæc ipsa nostra opera iisdem, præsertim tyro-
nibus, sit utilior, nonnulla capita præmittenda
duximus. I. Ac primò quidem non est, quòd
rerum propositarum multitudine quispiam mox
initio terreatur, cum minimè necessarium sit, eã-
dem lege ac tempore uniuersa addiscere, & ad
verbum memoriæ mandare. Faciendum ini-
tium à communioribus, cuiusmodi post legendi
rationem cognitam, censentur quæ in secundâ
parte traduntur (annotationibus maiori profe-
ctui reservatis) itemque paradigmata octo
Coniu-

P R Æ F A T I O A D

Coniugationum Verborum Perfectorum, & id genus nonnulla, quæ prudentis Magistri erit pro tempore ac ratione libri, quem explicat, deligere.

II. *Postquam huiuslinguæ tyro, ea, quæ diximus, didicerit, & in sacro textu audiendo aliquid intelligere cœperit, ne præproperè ac temerè per varia vagetur, verùm siquid auditis in schola velit addere, Exercitationem nostram in Fonam Prophetam his Institutionibus adiunctam, in manus sumat, neque desistat, donec ipsam plenè, quoad eius fieri poterit, intelligat. Interim tempus quoque nonnullum opportunum tribuatur legendis & intelligendis reliquis præceptionibus & annotationibus, quæ in quinque partibus continentur, quas sibi quisque paulatim, quoad sensum, ita notas ac familiares reddere conetur, ut saltem nôrit, quibus in locis qualibet res quærenda sit, siquando eius notitia usûsve necessarius fuerit. Taceo, quòd felicioribus ingenijs etiam aliud quasi agentibus multa solo libri usu, inherescere soleant. Quod ad Poësin attinet, illa in eorum duntaxat gratiam conscripta est, quibus ingenium tempûsque eiusmodi exercitationem concesserit. Cùm enim ea*

ad

ad Grammatici operis integritatem doctis viris pertinere videatur, nequaquam à nobis præmittenda fuit. III. Ioná nostro probè cognito, certum sibi quisque S. Scripturæ librum delingat (neque enim præter scripturam magni momenti Hebraicè quidquam extat) cui intelligendo seriò ac constanter nauet operam. Ut autem tutior & solidior laboris fructus existat, præstantem aliquem & Hebraicè doctum Vulgateque editionis studiosum illius libri sacri Commentarium adiungat, ex quo simul & sanctæ lingue, & Catholici sensus intelligentiam doctrinamque hauriat. Inde progressus fiat ad alios scripturæ libros Hebraicos, annotenturque selectiores voces, phrasæ & Idiotismi, &c. quorum cognitio in posterum usui esse possit. IV. Ad extremum, quamuis apud Catholicos totius Hebraici studij potissimus & ferè unus sit scopus sacrorum librorum recta intelligentia, & Vulgate editionis defensio, cui tamen à grauioribus occupationibus literarijs plus otij fuerit, ne ille cùm regularum Grammaticarum, tum sacrae lingue retinendæ ac perficiendæ haud vulgare compendium sese habiturum nouerit, si discendi modo,

PRÆFATIO AD S. LINGVÆ STUDIOſOS.

modo, de quo nunc agimus, nonnullam quoque styli Hebraici exercitationem adiunxerit, concipiendo primùm ex iam auditis, vel lectis ac probè intellectis scripturæ locis thematia seu sententiolas Latinas, quas Hebraicè transferat. Atque hoc studij genere aliquandiu utiliter continuato, nonnullaque (ut paulò antè dictum) Vocum phrasiumque Hebraicarum supellectili comparatâ, operæ pretium fuerit aliquantò longiores etiam istiusmodi scriptiones Latinas Hebraicè vertendas suscipere. Styli enim exercendi etsi in hac linguâ non adeò magna necessitas apparet, non minor tamen, quàm in alijs, utilitas omninò censenda est. Quam ob causam in his ipsis Institutionibus nonnulla fusius proponenda duximus, quæ alioqui, cæterorum more, qui hæc tractant, breuiter attigissemus. Hæc ferè sunt, de quibus huius linguæ studiosos præmonendos existimaui. Deus Opt. Max. ut aliarum linguarum, ita etiam huius Sanctæ cognitionem ad sui nominis maiorem gloriam, & Ecclesiæ Catholicæ utilitatem in dies magis, ut cæpit, secundet atque amplificet.

Facultas R. P. Prouincialis Pro-
uincia Lugdunensis.

GO IOANNES FORERIVS
Societatis IESV in Prouincia
Lugdunensi Præpositus Pro-
uincialis, iuxta Priuilegium
eidem societati à Regibus Christianif-
simis HENRICO III. 10. Maij 1583.
HENRICO IV. 20. Decemb. 1606. &
LVDOVICO XIII. nunc Regnante
14. Februarij, 1611. concessum, quo Bi-
bliopolis omnibus prohibetur, ne li-
bros ab hominibus nostræ Societatis
compositos absque superiorũ eius per-
missione imprimant, permitto ANTO-
NIO PILLEHOTTE Lugdunensi Bi-
bliopolæ, ut *Institutiones linguæ Hebraicæ,*
operâ P. GEORGII MAYR conscriptas,
unâ cum exercitatione Grammaticâ in IONAM
Prophetam ad sex proximos annos, im-
primere ac liberè diuendere possit. Da-
tum Lugduni 12. Septembr. 1622.

IOANNES FORERIVS.

CAPITA SINGVLARVM PARTIVM.

PARTIS PRIMÆ *De ratione legendi & pronuntiandi.*

CAPVT I. <i>De literis.</i>	pag. 1.
II. <i>De punctis, qua vocalium loco sunt apud Hebræos.</i>	6
III. <i>De punctis breuissimis.</i>	11
IV. <i>De Dagesch.</i>	16
V. <i>De literis Quiescentibus & Mappic.</i>	21
VI. <i>De Accentibus.</i>	24

PARTIS SECVNDÆ, *De Nomine.*

CAP. I. <i>De Genere.</i>	29
II. <i>De Numero.</i>	31
III. <i>De Casibus siue Declinatione.</i>	34
IV. <i>De statu absoluto & Regimine.</i>	38
V. <i>De varijs nominum formis, seu diuisionibus.</i>	41
VI. <i>De Pronomine.</i>	46

PARTIS TERTIÆ, *De Verbo.*

CAP. I. <i>De ijs, qua verbo accidunt.</i>	55
II. <i>De Coniugatione Kal.</i>	60
III. <i>De Coniugatione Niphal.</i>	71
IV. <i>De Coniugatione Piel.</i>	75
V. <i>De Coniugatione Pual.</i>	78
VI. <i>De Coniugatione Poel.</i>	80

VII. *De*

INDEX.

VII. De Coniugatione Hiphil.	82
VIII. De Coniugatione Hophal.	85
IX. De Coniugatione Hitbpaël.	87
X. De Quiescentibus Pe Aleph.	93
XI. De Quiescentibus Pe Iod.	97
XII. De Quiescentibus Ayn Vau, vel Iod.	105
XIII. De Quiescentibus Lamed Aleph.	118
XIV. De Quiescentibus Lamed He.	124
XV. De prima & secunda forma Defectiuorum, id est, Pe Iod, & Pe Nun.	143
XVI. De defectiuis Ayn, id est, in secunda Radicis, siue de duplicantibus Ayn.	149
XVII. De prima forma Compositorum, ex Quiescentibus Pe Aleph, & Lamed He.	162
XVIII. De secunda forma Compositorum, ex Quiescentibus Pe Iod, & Lamed Aleph.	165
XIX. De tertia forma Compositorum, ex Quiescentibus Pe Iod, & Lamed He.	169
XX. De quarta forma Compositorum, ex defectiuis Pe Nun, & Quiescentibus Lamed Aleph.	171
XXI. De quinta forma Compositorum, ex defectiuis Pe Nun, & Quiescentibus Lamed He.	174
XXII. De verbis quatuor aut quinque literarum.	181

PARTIS QVARTÆ,

De Dictione, & quibusdam communibus partium orationis attributis.

CAP. I. De Adverbio.	184
II. De Prapositione, Coniunctione, & Interiectione.	187
III. De affixis Nominum, & simul alijs causis puncta eorum mutantibus.	189
IV. De affixis verborum.	224
V. De affixis dictionum.	240
VI. De	

I N D E X,

VI. <i>De literis seruilibus.</i>	245
VII. <i>De literis paragogicis.</i>	257
VIII. <i>De permutatione literarum & punctorum.</i>	261
IX. <i>De ijs, quæ ad pleniorẽ accentuum cognitionem spectant.</i>	275
X. <i>De scribendi consuetudine, & literis, ut vocant, Currentibus.</i>	278
XI. <i>De notis Arithmeticis, Nominibus Numerabilibus, & mensibus Hebraeorum.</i>	297
XII. <i>De inuestigatione thematum seu Radicum.</i>	319

PARTIS QVINTÆ,

De Syntaxi.

CAP. I. <i>De Constructione Nominum.</i>	323
II. <i>De Constructione Verborum.</i>	334
III. <i>De Constructione Dictionum.</i>	346
IV. <i>De Constructione Figurata.</i>	355

PARTIS SEXTÆ,

De Poësi Hebraeorum.

CAP. I. <i>De syllabis ac pedibus.</i>	365
II. <i>De quibusdam versuum appellationibus, Rhythmo versuum, & eius locis.</i>	367
III. <i>De Carmine simplici & composito.</i>	373
IV. <i>De figuris versuum Hebraicorum, eorum coniunctione, & casura.</i>	380

INSTI-

INSTITVTIONVM
HEBRAICARVM

PARS PRIMA.

DE RATIONE LEGENDI
ET PRONVNCIANDI.

CAPVT I.

De Literis.

Literæ Hebræorum, quas ipsi נִיּוֹן
appellant, (ab נִיּוֹן *signum, litera*) vi-
ginti duæ recensentur, omnesque sunt
consonantes. Earum numerum, & ordi-
nem (qui ex Threnis Hieremiæ, alijsque
id genus Alphabeticis scripturæ locis col-
ligitur) nec non figuras, nomina, pote-
statem siue sonum, subiecta tabula indi-
cabit.

A Figura.

2 Pars Prima,
Figura. Nomen. Potestas.

א	h	Aleph. אלף	' Spiritus tenuis Græcorum.
ב	b	Beth. בית	β Græcorum, vel bh, vel v consonans.
ג	g	Gimel. גימל	gh.
ד	d	Daleth. דלת	dh.
ה	h	He. הה	h.
ו	v	Vau. ויו	v. consonans.
ז	z	Zain. זין	z.
ח	ch	Cheth. חית	Aspiratio densior, quam nunc plerique instar ch seu χ Gra- corum pronunciant.
ט	t	Teth. טית	t.
י	y	Iod. יוד	j. consonans.
כ	c	Caph. כף	ch.

Figura.

Figura.	Nomen.	Potestas.
ל	Lamed.	l.
מ	Mem.	m.
נ	Nun.	n.
ס	Samech.	s.
ע	Ajin.	<i>Aspiratio fuit densissima, quã aly ut ch, aly ut gh, aly ali- ter pronunciant, plerique nũc sono ab & non discriminant.</i>
פ	Pe.	ph.
צ	Tsade.	ts.
ק	Koph.	k. c. quidam ut q profe- rendum putant.
ר	Resch.	r.
ש	Schin.	<i>Cum puncto in dextro latere sonat ut sc, vel sch. In sini- stro, sono non differt nũc à ם.</i>
ת	Tau.	th.

I. Quinqueliteræ, nimirū Caph, Mem, Nun, Pe, Tsade, dupliciter scribuntur. Sic figuratæ, א, פ, נ, מ, כ, in principio, & medio dictionis ponuntur. Hoc autem modo, ק, ה, ו, ׀, ך, tantū in fine, exceptis paucissimis scripturæ locis, qui nonnullis corrupti videntur.

II. Literæ secundū pronunciationis organa diuidūtur in quinque ordines, Vt

Gutturis,	ע, ח, ה, א	Ha, subintellectu punctis, vocantur literæ, licet hæc vocabula aliæ ni- hil significant, sed tantū memoria iuuanda causa ex- cogitata sint.	Abecha.
Palati,	ק, כ, י, ג		Gichak.
Linguae,	ת, נ, ל, ט, ד		Datlenath.
Dentium,	ש, ר, צ, ס, ו		Zastferasch.
Labiorum,	ף, מ, ב, ו		Bumaph.

ANNOTATIO.

Hebræi ante captam Ierosolymam, & tem-
 pli instaurationem sub Zorobabel alijs uteban-
 tur characteribus, quorum tamen usus, aut me-
 moria nulla iam superest.

Has verò literarum figuras, quæ iam propo-
 sitæ sunt, Esdras scriba inuenit. Vtriusque rei
 testis est D. Hieronymus, in prologo Galeato,
 qui etiam in comment. ad c. 9. Ezech. docet, lite-

ram \aleph . olim crucis figuram expressisse. Atque his ipsis Alphabeti literis (quæ nunc propriè Hebraicæ sunt, & vocari debent) sacra Biblia iam scripta, & impressa habentur. Nam quæ à ludæis vulgò usurpantur, aliæ sunt, & à veris Hebraicis figurâ diuersæ. Aliter enim Itali, aliter Hispani, aliter Germani, suas vulgares literas (quas Currentes appellant) efformare solent. Earum, quæ communiores habentur, figura & paradigma ponetur parte 4. cap. 10. Denique de literarum Hebraicarum usu seu officio, quo in numeris seu notis arithmeticis funguntur, commodius agemus parte 4. cap. 11.

Ceterùm omittendæ videbantur in Alphabeto nominum literis impositorum significationes, quòd hisce figuris, quibus nunc formantur literæ, non satis sint accommodatæ: nec dubium, quin literæ priùs sua nomina, quàm istas figuras habuerint, quamuis non negandum, significantia esse; unde prima \aleph designat principium, ultima τ terminum. Sed quare quælibet aliarum tali vel tali nomine appelletur, non est facile diuinare.

CAPVT II.

*De Punctis, quæ Vocalium loco
sunt apud Hebræos.*

Puncta (נקודות seu תנועות) tredecim numerantur ab Hebræis; quinque longa, totidem breuia; tria, quæ breuissima vocantur. Iam agemus de longis, & breuibus, seruato ordine Latinarum vocalium, a, e, i, o, u.

Longa.

Breuia.

Fig.	Nomē.	Potestas.	Fig.	Nomē.	Potestas.
-	Camets.	a. א	-	Patach.	a. א
	קמץ			פתח	
·	Tfere.	e. ה	·	Segol.	e. ה
	צרי			סגול	
·	Chiric magnum.	i.	·	Chiric paruum.	i.
	חירוק גדול			חירוק קטון	
i	Cholem.	o.	·	Camets Chateph.	o.
	חולם			קמץ חטף	
·	Schurec.	u.	·	Kibbuts.	u.
	שורק			קבץ	

ANNO

Porro puncta hæc non modò quantitate, sed pleraque etiam sono differre volunt. Vnde Camets dictum à קמץ collegit, quòd ore collecto proferatur, sono quodam medio inter a, & o. Patach autem à פתח aperuit, quòd ore aperto clarissimè pronuncietur, planè ut a Latinum. Tsere à verbo צר coarctavit, quòd aliqua oris indigeat contractione, cum Segol (quod dicitur à סגול Chaldaico, botrùmque significat, cuius figurã imitatur) amet oris dilatationem. Schurec nomen habet à sibilo: nam שרש idem est quod sibilavit, & pronunciat ut u Latinum: Kibbutz verò collectis labijs, ut u Gallicum, unde à קבץ quod est congregavit, nomẽ habet. Chiric utrumque à stridore dicitur, sed in modo soni nullum discrimen percipitur, sicuti nec inter cholem, & camets chateph, quamvis differetiam olim fuisse, ipsa nomina innuant. Cholem enim crassius quiddam ac spissius indicat à חלחל in-crassatum est, quasi o plenũ ac perfectum sonet, cum tamen alterum nonnihil ad Camets accesserit. Sed in his & similibus non est scrupulosius immorandum.

Quem locum, situmue singula puncta consonantibus addita requirát, & quo pacto cum iisdem syllabam efficiant, subiecta tria exempla omnium facillimè docebunt. Idem enim in alijs obseruandum.

va	va	ve	ve	vi	vi	vo	vo	vu	vu.
ב	ב	ב	ב	בִּי	ב	בו	ב	בו	ב
Da	da	de	de	di	di	do	do	du	du.
ה	ה	ה	ה	הִי	ה	הו	ה	הו	ה
Ha	ha	he	he	hi	hi	ho	ho	hu	hu.
ה	ה	ה	ה	הִי	ה	הו	ה	הו	ה

ANNOTATIO.

I. *Veteres Hebræi vocalium loco utèbantur quatuor istis literis ו י ה א, quæ quoniam modò consonantium munere fungebantur, modò vocalium; & quidem non singulæ singularum, sed una eademq; plurium, ut א a & e: ו o & u: item hæ ipse literæ non rarò subintelligebantur, tandem ad ambiguitatem & difficultatem lectiõis tollendam excogitata sunt puncta, vocalium loco usurpanda. Et quamuis nonnulli cõtendant Biblia Hebraica ab ipso Mose, vel certè ab aliquo alio præstanti Legis Diuinæ Doctore ante Christi aduentum punctulis, accentibusq; distincta fuisse, certior tamen ac verior est sententia eorũ*

qui

qui asserunt non nisi post Christum, & quidem eius annum 500. puncta hæc à Iudæorum Rabinis, qui Masorethæ vocantur, excogitata, & Bibliis apposita fuisse apud Tiberiadem Palestinæ: qua de re inter alios legendus R.P. Nicolaus Serarius in prolegom. Biblicis c. 4. quest. 5.

II. In literarum pronuntiatione prius auditur litera, quàm punctum literæ. Non enim dicimus ה al, ם am, sed la, ma, & sic de cæteris. Excipiuntur tamen ן & ן (modò ן habeat punctum intra, vel infra se ן ן, de quo postea) quando in fine dictionis sub se patach habent. Tunc enim prius auditur punctum, quàm litera, ut משיח Maschiach, Messias, nõ Maschicha. אלה Elóah, Deus, nõ Elóha. Excipitur etiã ץ ab ijs, qui illud per ch, gh, vel nescio quo alio sono pronuntiandũ putant. Legunt enim יודע iodéach, sciens: שומע schoméagh, audiēs, &c. Alij, qui ץ perinde mutum esse volunt, atque ן, nec ei diuersum à vocali sua sonũ tribuunt, pronuntiant illa duo, iodéa, schoméa. Sic יהושע Iehoschúa, Iesus. Illud autẽ patach his tribus literis, ה, ח, ע, in fine subiectum, vocatur Patach suffuratũ, seu necessitatis, eò quòd licet nõ sit de essentia illorum nominũ, necessariò

tamen, quamvis alienum, addatur, ut literæ illæ ex gutture pronūciari possint. Atque hoc patach suffuratum, literæ ח ה ו in fine positæ semper requirunt, nisi precedat Camets, aut Patach, ut מִשֵּׁלֵּם misit. שָׁמַע audiuit. תּוֹרַתָּה lex eius.

III. Cholem dupliciter notatur: uno modo cum litera ו, ut חו ho, רו do, בו vo: altero sine Vau, & tunc ponitur supra consonantem (cum qua syllabam constituit) non in medio, sed ad latus sinistrū hoc modo ה, ר, ב. Hinc compendij causa וnum idemque punctum dextrum in ו, nō tantum sonat sch, sed etiam sepe pro cholem prioris literæ accipitur, ut מֹשֶׁה Mosche, Moses, pro מֹשֶׁה יֹשֶׁב. יוֹשֶׁב יוֹשֶׁב ióschev, sedens.

III. Camets chateph (quod & camets chatuph id est, raptum, dicitur) sæpissimè sine duobus punctis scribitur ו, & tunc figurâ non differt à Camets puncto longo. Ut ergo unum ab altero discernas, has regulas notabis.

PRIMA, si ו post se non habeat accentum Rhetoricum, & mox sequatur scheua aut dage sch, est Camets Chateph, ut חֶכְמָה chochma, sapiētia; non chachema. קֶרְבָּן korbān, munus, oblatio, non Kareban. רִנְנוּ ronnu, laudate, nō rannu. Hic

tamen accentus Rhetoricus non semper ponitur, sed sepe ex communibus nominum & verborumq; paradigmatis subintelligendus est, ut דְּבַרְךָ devarecha, verbum tuū. nō devorcha, לָמְדוּ lamedu, didicerunt, non lomdu. SECUNDA, si post - sequatur linea - Maccaph, (modò ipsam lineam nō præcedat א vel ה) est camets chateph, כָּל-אֶרֶץ col-erets, omnis terra, nō cal-erets. TERTIA, - in finibus verborū si præcedat accentus, est etiam camets chateph וַיִּיָּאָם vaijácom, & surrexit, nō וַיִּיָּאֵ. Aliàs sepe est Camets. Cæterū quid accētus ille sit Rhetoricus, quid sit scheua, dage sch, & maccaph, ex sequētibus capitibus intelligetur.

CAPVT III.

De punctis brevissimis.

BReuissima puncta sunt Scheua, Chateph patach, & Chateph segol.

SCHEVA, שְׁוָא, constat ex duobus pūctulis, quorum vnū alteri perpendiculariter superimponitur hoc modo (:), quod quidē interdum sonat, interdū quiescit. Quādo quiescit, nullum sonum edit, nec syllabam propriam,

propriam, more aliorum punctorum, cōstituit, sed tantum trahit literá sibi superimpositam, ad præcedentem syllabam, ut cum dicimus *הלך halách, ambulavit*, scheua trahit *ך* ad *ל*. Quando sonat, ac mobile est, idem valet quod e breuissimum, & more aliorum punctorum cum sua consonante syllabam efficit, ut *למוד lemod, disce. מלך melóch, regna.*

Ut autem intelligas, quando scheua quiescat, & quando sonet, has regulas observa.

I. Scheua in principio dictionis sæper pronúciatur *למוד lemod, disce. מלך melóch, regna.*

II. Sub litera immediatè geminata, si quidem sub priore sit, ut *הללו halélú, laudate.*

Sub litera habente punctum in ventre, quod dagefch vocatur (de quo sequente cap.) *למדו lammedú, docete. (discant.*

In medio pronúciatur.

Post alterum scheua *ילמדו jilmedú.*

Post lógam vocalē carentem accētu Grámatico, ut *למדו didicerūt, ל e-*
nim Rhetoricū habet, de quo infra.

III. In

III. In fine semper quiescit, siue vnū sit, vt הלך *halach*, ambulauit: siue duo, etiam praesente dagesch, vt ישח *iescht*, bibet. וישח *koscht*, *veritas*, *firmitas*. יבך *ie-uch*, flebit. Non halache, ieschete, koschete, ieveche.

CHATEPH PATAH, חֲטַף פָּתַח, constat ex patach & scheua, - & sonat a breuissimū.

CHATEPH SEGOL, חֲטַף סְגוּל, constat ex segol, & scheua -, & sonat itidem e breuissimum; vtrumque vocatur scheua compositum: primum autem dicitur simplex.

ANNOTATIO.

I. Scheua videtur dici à שׁוּב, redire, quia literam suam ad precedētem seu literam, seu punctum trahit, & quodammodo redire facit, dum quiescit. Vnde omnis litera in fine dictionis (exceptis quiescentibus אהוי) si nullum habeat punctum, censetur habere scheua, licet non reperiat in fine expressum, nisi sub כַּפַּת, בגר, quando habent dagesch lene: quod scheua tum demū apparet, cum quippiam adiungitur, ut פָּקַד visita-uit, פָּקַדְתָּ visitasti. Inuenitur tamen etiam hoc scheua finale in ך licet non habeat dagesch lene ut ךַּךְ via, & in tribus alijs dictionibus וַשׁ declina

declinabit, וּשְׁיִפּ firmitas, פּוּיַי & potū dedit, quæ ultimam literis תּ וּשְׁ כּ cognatā habent.

II. Si Scheua posteriori ex geminatis literis subscribatur, secunda regula locum non habet. Nam רוממתּ exaltaſtis, pronunciamus romamtem, non romametem. Nec itidem locū habet, si longa vocalis notetur accentu Grammatico, dicimus enim למודנה lemodna, discite, non lemodena.

III. Cū post scheua ponitur littera gutturalis, docent quidem plerique ipsum scheua debere proferri ad eum fere modū, quo profertur punctum subiectum literæ gutturali; & si adsit accentus, qui dicitur gaaia, profereudum planè eodem modo, ut תיחיִ tichi viuet, non techi. Et idem dicendum de scheua posito ante iod sine chiric: ut בּיַדּ bijad, in manu, non beiad: alij tamen hæc & similia sine dispendio negligunt.

III. Vtrumque scheua compositum peculiariter literis gutturalibus א, ה, ח, ע, loco simplicis scheua, subijcitur. Ubi enim aliæ consonantes scheua simplex possidere solent, ibi gutturales, ut facilius proferantur, scheua compositum erquirunt, non tamen sine discrimine. Utrum

autem

autem eorum ponendum sit, ex usu potius, quam regulis discendum est. Nonnunquam tamen Chateph patach, sub alijs quoque literis, quae gutturales non sunt, inuenitur. Ut sub geminatis, גללו revoluerunt, רבבות myriades. Item sub ר ut, והתברכו & benedicentur. Similiter post accentum Rhetoricum, ut, אמרות eloquia.

V. Solet tamen etiam schestra simplex gutturalibus subijci, idque hisce de causis. 1. si precedat accentus Grammaticus, ut שלחנו misimus. 2. si precedat chiric sub litera seruili, ut יהיה erit. תחיה viues. 3. si Patach aut Segol excidat ob euphoniā, aut pronunciandi seu facilitatem seu celeritatem, ut יחפוץ volet. pro יחפוץ נאדר magnificus, pro נאדר. Quae ratio valet etiam in pluribus alijs. Dicimus enim לאמור ad dicendum, pro לאמור. item נרד nardus, חטא peccatum, קושט veritas, שוא mendacium, vanitas, in quibus sub penultimis literis ponitur schestra pro segol, & fiunt nomina monosyllaba.

CAPVT IV.

De Dagesch.

דגש Dagesch (nomen artis, cuius propria significatio ignorari perhibetur) est punctum in medio literæ positum hoc modo, ב, quod etsi vocalis munere, vt superiora, non fungitur, ipsam tamen pronunciationem non parum adiuuat. Est autem duplex Dagesch, Forte & Lene. Forte duplicat literam, in qua positum est, vt למדו *limmedu*, docuerunt, שלח *schil-lach*, dimisit. Et locū habere potest in omnibus literis, exceptis gutturalibus, & ר, etsi א & ג, in paucissimis scripturæ locis etiam reperiantur cum Dagesch.

LENE, literæ suæ aspirationem tollit, & idcirco ipsius pronunciationem nō nihil roborat. Reperitur autem solum in sex literis, quas hæc duo nomina כּפּת כּנר continent. Sed paucis, quomodo hæc sex literæ cum dagesch, & sine dagesch scriptæ nunc proferantur, ostendamus.

Cum

ב ג ד כ פ ת	{ Cum Dagesch, sonat	b.	ב	{ Sine Dagesch, sonat	} bh. gh. dh. ch. ph. th.
		g.	ג		
		d.	ד		
		c.	כ		
		p.	פ		
		t.	ת		

Cæterùm quia hæ literæ בַּבְּרֵת etiam dagesch forte recipere possunt, ad discernendum vtrumque vnam obserua regulã:

Initio dictionis est dagesch lenis, itémque in medio, & fine post scheua quiescens, vt in תִּזְכּוּר recordaberis, vtrumque est lenis: in דִּבַּרְתָּ dixisti, primum & vltimum est lenis, medium verò forte. In alijs quibuscunque locis semper est forte, דִּבֵּר dibber, locutus est. נִשְׁכַּח נִשְׁכַּח nischschech, momordit. לַמֵּד lammed, doce.

A N N O T A T I O.

I. Ratio, cur dagesch forte infigatur, multiplex assignatur. 1. ad supplendum defectum literæ ב in coniugatione Niphal, in defectivis pe nun, in verbo נתן dedit, & in nominibus inde derivatis, ut מִטְרָה custodia. מִתְּנָה donũ. Sic etiam in prepositione מִן Nun plerumque per dagesch

compensatur. 2. ad supplendum defectum literæ geminatae in duplicantibus ajin, & nominibus inde profectis, ut זָמַח cogitatio, scelus. חָתַח pavor. Et ad supplendum defectum literæ ת, in verbis quæ habent tertiam radicalē ת. & quando in hitbpael ת esset geminandum, vel cum similis soni literis coniungendum, ut הַטְּהַר mundavit se pro הַתְּטַהַר. 3. ad ostendendam coniugationis gravitatem in Piel, Pual & Hitbpael. 4. In nominibus, quorum prima brevis, secunda longa, ponitur dagesch in secunda litera post - ; , , si quidem eius capax sit, ut צַדִּיק iustus. צְבוֹר prævalidus. סְבוֹל onus. 5. post ה demonstrativum & ו. versivum & וֹ relatiuum, de quibus plura suo loco. Demum & nonnumquam euphoniae causa.

II. Cum puncto Dagesch nonnulli coniungunt Raphe. Est autē Raphe lineola transversa literæ imposita hoc modo בֵּ, רֵ, qua ostendebatur has literas כַּפֶּת כְּנֶר כְּנֶר cum sua aspiratione pronunciantas esse, ut נֶפֶשׁ nephesch, anima, non nepesch. בַּבֶּל Babel, non Babel. Verū cū absente dagesch hanc aspirationem his literis semper deberi quisque per se facile intelligat, vix
ullis

ullis in libris amplius exprimitur, & à Grammaticis non incommodè prætermittitur.

Regulæ Orthographicæ de ponendo Dagesch in literis.

PRIMA. Literæ כַּפֶּת בְּנֵד בְּנֵד initio dictionis requirunt Dagesch, פָּקַד בֵּית, nisi litera præcedens fuerit una ex quiescentibus אָהוּ. Quatuor tamen in locis, etiam præcedente una ex quiescentibus, illæ sex literæ initio dictionis Dagesch habere possunt, quamvis non semper habeant. 1. si litera quiescens non quiescat eo loco אָבִיו דָּרַשׁ pater eius interrogavit. 2. Si quiescens habeat unum ex accentibus regibus præsertim distinguentibus, (de quibus infra suo loco) ut, לְבִנָּה כּוֹכֵב luna, stella. 3. Si ה terminet dictionem, & sequatur alia vox monosyllaba incipiens ab una ex literis כַּפֶּת בְּנֵד ut בּוֹ נִשְׁבַּח sufflauit in eum, aut accentum habens in penultima, ut זָבַחְתָּהּ פֶּסַח sacrificasti Pascha. 4. Si Maccaph coniungit literam ה dictionis monosyllabæ cum dictione incipiente ab una ex literis כַּפֶּת בְּנֵד ut מָה-בָּצַע quæ cupi-

ditas: Aut contrà, id est, si dictionem monosyllabam incipientē ab una ex literis כַּפֶּת בְּגָד, præcedat dictione finita in ה cum Maccaph יִצְפֶּה בִּי respiciet in me.

II. SECUNDA. Post punctum breue cuiuscunque literæ plerunque ponitur dagesch, aut scheua לָבוֹ cor eius, שְׁמֵרוּ custodite, וְנִרְמְמָה vnromema, & exaltemus (nam וי breue est, cum tantum ponatur loco וי, ne scilicet duo scheuaim concurrant) nisi illa breuis accentum habeat, ut in שֶׁבֶת habitare: aut sit camets chateph (maximè descēdens ex cholē) קִרְשֵׁי sanctitates.

Huc spectant pauca participia passiuæ פִּקְרִים recensiti. Exod. 30. 13. Item וְקִנִּים de quo p. 2. c. 2. in Annot. Quod si post chiric breue sequatur iod, facilius dicitur in Iod esse mappic, (de quo sub finē sequentis capituli) quàm dagesch, ut צִיּוֹן Sio.

III. Post punctum longum non est Dagesch, ut עָמַל labor, nisi adsit accentus, ut לָמָּה quare, סֹבְרוּ circumdate, & in perpaucis alius, ut הוּכָה percussus est. לִיסוֹר ad fundandum.

III. Literæ כַּפֶּת בְּגָד post scheua quiescens, plerumque dagesch habent, בְּגָדוֹ vestis eius, נִגְדִי coram me. Excipe מַלְכוּת regnum, עֲבָדִי ser-

ui, & quædam alia usu discenda.

V. Post scheua mobile, & reliqua duo puncta breuissima nunquam ponitur Dagesch מְלָכִים Reges, עֲבוֹדָה feruire, אֲכֹל comedere. In unico tamen שְׁתֵּי, שְׁתֵּי duo, post scheua mobile reperitur Dagesch.

CAPVT V.

De Literis quiescentibus

שׁ Mappic.

QUATVOR literæ, quæ nomine אֲרוֹי continentur, quiescentes, נְחֹת vocantur, quia proprio puncto vocali destitutæ nullum sonum auribus exhibent, sed in præcedenti puncto quiescunt. Et quidem א post vocales longas, vt בָּרָא bara, creauit, כִּסֵּה kisse folium, נָבִיא navi propheta, &c. & interdum etiam post breues, vt וָדֹנַי vadonai & Dominus, פָּרָא pere onager.

ה quiescit in fine dictionis in ו, ו, vt מַלְכָּה malca, regina. אֲרִיֵּה arje, leo. גָּלוּהּ galo, migrare seu migrando. Interdum etiam in breuibus, vt מָה ma, quid? פֶּה pe, os, oris.

ו Quiescit in cholem vt לוֹ lo, illi, & in

schurec, vt לוּ, *lu, utinam.*

י quiescit in ׀, ׀, chiric & ׀, vt דְּבַרְיוּ *de varav, verba eius.* דְּבַרְיוּ *divres, verba.* בִּין *bin, intelligere.* אַחֶיךָ *achécha, fratres tui.*

ו & י, in fine cum quibusdam punctis in vnam diphthongum coalescunt. ו. quidem post ׀, ׀, ׀, & chiric, ut דְּבַרְיוּ *de varav, קוּ kav, linea,* שְׁלוּ *schalev, quietus, opulentus.* פִּיו *piv, os eius.* Iod autem post ׀, ׀, ו & ו, ut אֲדוֹנָי *Adonai, Dominus.* דְּבַרְיִי *de varaj, verba mea,* vtrumque trisyllabū. גּוֹי *goi, gens, monosyllabum.* בָּנָי *banui, edificatus, disyllabum.* Quin & in medio post ׀ & ׀ in diphthongum transit, vt בַּיְתָהּ *baitha, intrinsecus,* לַיְלָהּ *laila, nox,* nisi post jod sequatur ו coalescens cum puncto præcedente, vt פָּנָיו *panav, facies eius.*

ANNOTATIO.

I. Hæ literæ אהוי *idcirco quiescunt interdum, quòd ijs olim Hebræi (ut diximus cap. 2.) loco vocalium utebantur ; quo munere post inuenta puncta amplius fungi non possunt. Sunt tamen etiamnum necessaria, ad longarū vocalium pronuntiationem, ideòque semper vel actu, vel potestate*

testate adesse dicuntur. Hinc in illa sententia, Exo. 20. 4. לֹא־תַעֲשֶׂה־לְךָ־פֶסֶל non facias tibi sculptile, illud פ non habet dagesch lene, quia præcedit ה virtute contentum in camets dictionis לְךָ, quamuis etiam habere posset, ut constat ex regula prima, cap. 4. Idipsum in alijs id genus locis, sicubi literæ בּגּד כּפּת contra regulam primam, suo dagesch in initio carent, obseruandum erit. Quin etiam eadem quiescentes, saltem ה, in fine dictionum positæ efficiunt, ut aliæ quoque literæ, præter כּפּת בּגּד initio dictionum, dagesch nonnunquam admittant, siue eæ cum præcedente per Maccaph coniungantur, siue non, ut Gen. 30. 1. לִי־הַבָּה־לִּי da mihi. Ps. 91. 10. לְךָ־יְצוּה־מַנְדִּיבִיתֵךָ mandabit de te. Gen. 35. 3. וְאֶעֱשֶׂה־שָׁמָּה & faciam ibi, &c. Gen. 25. 22. וְהָאֵלֹהִים אָמַר לְיִצְחָק וְהָאֵלֹהִים אָמַר לְיִצְחָק וְהָאֵלֹהִים אָמַר לְיִצְחָק ut quid ego? Ps. 75. 2. לְךָ־נִשְׁתַּחֲוֶיִם הַדְּרִיכֵנוּ לְךָ confitebimur tibi. Num. 22. 5. לְוֹךְ־לְקָרְאֵהוּ ut vocarent eum. Porro in his & similibus scripturæ locis (licet codices in hoc dagesch ponendo inter se variant) cùm literæ ש, ל, ו, &c. non sint ex כּפּת בּגּד, dicendum est hoc dagesch esse forte, & priorem partem ex literis ita duplicatis trahi ad præcedens vocabulum, & ex utroque quasi unum integrū constare,

CAPVT VI.

De Accentibus.

EA solùm hîc de accentibus consultò trademus, sine quorum cognitione, linguæ huius tirones facilè non possunt progredi. Reliqua parte 4. c.9. explicabimus.

Accentus igitur, generatim loquendo, duplex est, Grammaticus, & Rhetoricus. Grammatici permulti numerantur, quibus omnibus, quamcunque etiam figuram habeant, hoc commune est, quòd acuant syllabam, quam afficiunt, vt acutus Græcorum. Cæterùm ex eis tantùm quatuor notádi sunt, qui non solùm suam acuant syllabam, sed etiam eâdem operâ orationem distinguunt, (quemadmodum apud Latinos punctum, colon, semicolon & cõma) quamuis non semper hoc fungantur munere.

PRIMVS dicitur *Soph pasuc*, פסוק ^{פסוק} ^{פסוק} qui infra literam scriptus, periodũ seu integram

sententiam orationis (instar puncti Latinorum) finit hac figura, i. vt in דְּבַר *verbum*.

Quia tamen sepe tantum acuit syllabam, nec distinguit orationem, ideo quando distinguit, adduntur ei duo crassiora puncta hoc modo, דְּבַר *verbum*.

SECUNDVS *Athnach*, אֲתַנַּח, qui item infra literam scriptus, orationis colon, seu membrum ibi esse ostendit, hac figura דְּבַר, aliquando tamen minori distinctioni seruit.

TERTIVS est *Zakeph caton* זָקֵף קָטוֹן, qui supra literam positus semicoli vim habet, hac figura דְּבַר.

QUARTVS *Revia*, רֵבִיעַ, notatus item supra literam, minimis distinctionibus inseruit hac figura דְּבַר.

Rhetorici accentus sunt quatuor.

PRIMVS dicitur *Metbeg*, מֵתֵבֶג, cuius officium est retinere syllabam, ne celerius pronuncietur; & scribitur sub litera hac figura ב.

Quomodo autem differat à *soph pasuc*, suo loco dicetur. SECUNDVS dicitur *Mazze*, מַזֵּה, cuius idem est officium, quod primi, & notatur supra literam hoc modo ב.

TERTIVS

TERTIVS dicitur *Gaia*, גַּעַיָּה, & retinet solum punctum scheua, cum *Metheg* & *Mazze* alijs quoque punctis addantur: scribitur autem sic גַּ. QVARTVS dicitur *Maccaph*, מַקָּף, qui lineola trãsuersa tali - dictiones modò duas, modò tres inter se colligat, vt instar unius vocis uno accẽtu Grãmatico proferri possint, veluti מה-עָשִׂיתָ *Ma-asitha*, quid fecisti? מוֹ-תַּאֲמַן-אֶל- *al-taamenbo*, ne credideris ei.

ANNOTATIO.

Apud Hebraeos singula vocabula suum accentum acutum habent, ijs duntaxat exceptis, quæ per Maccaph cum sequenti dictione coniunguntur, ut paulò antè diximus. Quem quidem accentum si dictione habeat in ultima, (ubi omnium sæpissime reperitur) vocatur brevis vel מִלְרַע Milra: si in penultima, dicitur longa vel מִלְעֵיל Milel, quas voces ex Chaldaicis radicibus Grammatici formarunt.

INSTITVTIONVM
HEBRAICARVM

PARS SECVNDA.
DE NOMINE.

PARTES ab Hebræis tantùm tres numerantur. NOMEN **שֵׁם**, (cui Pronomen, **כִּנּוּי** dictum, adiungitur) VERBUM, **פֶּעַל** quod Participium quoque continet, & genera numerosq; cum nominibus communes habet. DICTIO, **מַלְא**, quæ Aduerbia, Præpositiones, Coniunctiones, & interiectiones complectitur. Atque has tres partes ordine explicaturi initium faciemus à Nomine, prout ferè in aliarum etiam linguarum institutionibus fieri solet.

Nominis attributa tot ferè afferri possent, quot in aliis linguis. Sed nos ea tantùm prosequemur, quæ potissimum attendenda sunt, vt Genus, Numerus, Casus

sus, siue Declinatio, Status absolutus, Regimen, & Formatio nominum.

CAPVT I.

De Genere.

GENERA nominum Hebraicorum tria sunt, Masculinum, Fœmininum & Commune.

FOEMININA sunt I. Nomina Urbium, רוֹמָה, *Roma*, נִינּוּה, *Niniue*, דַּמַּשְׁקַּיִם, *Damascus*. Regionum, יְהוּדָה, *Judea*, מִצְרַיִם, *Aegyptus*, גַּלִּילָה, *Galilea*, אֶשְׂכַּנּוּז, *Germania*, vt Rabini volunt. Membrorū, quæ natura sunt gemina, vt רֶגֶל *pes*, עֵין *oculus*. Et in trium horum nominibus nulla prorsus terminationis habetur ratio.

II. Desinentia in ה, præcedente camets, & accentu posito in vltima, vt תּוֹרָה *lex*, צְדָקָה *iustitia*. Excipe communia, de quibus mox.

III. Desinentia in ת, præcedente segol, chiric, aut schurec, אֵפֶסֶת, *epistola*, נְפִרִית, *sulphur*, מַלְכוּת, *regnum*.

Communia, id est, quæ nunc masculina, nunc fœminina sub eadem terminatione reperiuntur, sunt fere nomina generum & specierum animalium, ut בְּהֵמָה *animal*, עוֹף *avis*, חַיִּים *sus*, בָּקָר *bos*, & quædã alia, ut אֵשׁ *ignis*, רוּחַ *spiritus*, אֶרֶץ *terra*. מַחֲנֶה *castra*, מְקוֹם *locus*, זָקֵן *barba*, מִגֵּן *clypeus*.

Masculina sunt reliqua, ut סֵפֶר *liber*, שֻׁלְחָן *mensa*, אֹר *lumen*, exceptis numeris cardinalibus, de quibus suo loco; & paucis quibusdam alijs, quæ terminatione masculina, genere fœminina sunt, ut חֶרֶב *gladius*, אֶבֶן *lapis*.

ANNOTATIO.

Neutro genere Hebræi carent, cuius tamẽ loco in adiectivis, quæ absolutè ponuntur, tum masculina, tum fœminina usurpant. Gen. 2. 18. לֹא טוֹב הָיְוֹת לְאָדָם לְבַדּוֹ non est bonum esse hominẽ solũ, Masculinũ טוֹב ponitur pro neutro. Psal. 27. 4 אֶחָת שְׁאַלְתִּי מֵאֵת יְהוָה אוֹתָהּ אֲבַקֵּשׁ Domino, hoc requirã. אֶחָת fœmininũ usurpatur pro neutro. Idẽ in pronomibus servatur, cuius exemplum etiam habetur in אוֹתָהּ hanc vel illam, quod hĩc itidẽ absolutè positũ vides.

CAPVT II.

De numero.

NVmeri nominum sunt tres. Singula-
ris, Dualis & Pluralis.

SINGVLARIS varias habet terminatio-
nes, vt iam vidimus.

PLVRALIS masculinorum formatur in
יָם, ut שִׁיר canticum, שִׁירִים cãtica. Quæ enim
exeunt in ין, vt Prov. 3 1. 3. מַלְכִין reges, & Dan.
12. 13. יָמִין dies, rariora sunt, Chaldaicam-
que formam habent.

PLVRALIS fœmininorum, in ות, ut מַלְכָּה
regina, מַלְכוֹת reginae. Ea tamẽ, quæ in singu-
lari in ית, vel ות terminabantur, in plurali
exeunt in יות, ut גַּפְרִית sulphur, גַּפְרִיֹּת;
מַלְכוֹת Regnum, מַלְכוֹת. Hic tamen etiam ו mutaf-
tum est in Kibbuts.

DVALIS pro utroque genere vnã tan-
tùm terminationem habet, nimirum ים
præcedente patach, vt à יד manus, fit יָדַי
& à רגל pes, fit רַגְלַי. Vfurpatur autẽ hic
Dualis potissimùm in membris naturâ
geminis, vt duo hæc exempla declarant,
quamuis in alijs etiam quandoque repe-

riatur, vt שנה *annus*, שנתים *biennium*. יום *dies*, יומים *biduum*. Imò nec semper tantùm duas res significat, sed pro plurali etiam accipitur, Zacha. 4. 10. שבעה עינים *septem oculi*, & Esa. 6. 2. שש כנפים *sex ala*.

ANNOTATIO.

I. Nomina specierum animalium saepe in singulari accipiuntur pluraliter, instar collectiuorum, ut אדם *homo*, & homines. בקר *bos*, & boues, &c.

II. Quaedam tantùm singularem numerum habent, עשק *calunnia*, זהב *aurum*, עפרת *plumbum*. Quaedam tantùm Dualē, ut שמים *cælum*. מים *aqua*. רחים *mola*. Quaedam tantùm pluralem, בתולים *virginitas*, נעורים *pueritia*, זקנים *senectus*, פנים *vultus*, facies. Huc etiam spectant feminina finita in ת (seruilem literam, precedente Segol), אגרת *epistola*. עטרת *corona*, diadema, & sic cætera. Carent enim plurali regulariter formato, quem idcirco ab alia forma accipiunt, ut אגרות *ab inusitato אגרה*, Sic participia eiusdem terminationis, ut לומרת *discens*, proprio plurali carent, quem tamen ab altera forma

in ה, precedente Camets, mutuò accipiunt, vel si mauiis, communem habent, ut לומדה à לומדות discens. Caterùm קשת arcus, in plurali facit קשתות quia ת radicale est.

III. Multa Masculinæ terminationis in plurali exeunt in ות, ut מקום, אבות pater אב, locus, מקומות, ארץ terra, חרב ארצות, gladius, חרבות, &c. Contrà, multa fœminina terminationem habent masculinam, יונה columba, יונים, formica, נמלה, דבורים, דבורה, נמלים, &c.

IV. Quædam in plurali habent utramque terminationem, שנה annus, שנים, שנות, עץ, עצים, עצמות, צבא, עצימות, &c. וnde toties Deus Sabaoth, id est, virtutum vel exercituum.

V. Desinentia in י, in plurali plerunque euphonia causa alterum Iod abijciunt, ut יהודי Iudæus, נכרי, נכריים, alienigena, גוי, גוים, &c. יהודיים, נכריים, גוים, pro גוים, גוים, &c. Perdunt suum Iod in plurali, aliquando etiã alia non desinentia in י, ut צדיקים iusti à צדיק iustus, נשיאים, נשיא, principes, à נשיא princeps, pro נשיאים & צדיקים.

CAPVT III.

De Casibus, siue Declinatione.

CVM Hebræorum nomina in quouis numero sint indeclinabilia, eorum casus (qui sex rectè statui possunt) non ex terminatione, ut fit apud Græcos & Latinos, sed ex literis quibusdam seruilibus, velut articulis, à fronte præpositis cognoscuntur. Quare ut in Declinationibus alię linguę summam, ita Hebraica nullam difficultatem habet. Qui enim quinque illius monosyllabos articulos, & trium numerorum terminationes nouerit, omnes omnium nominum, & participiorum casus obliquos nouerit. Sunt autem hi articuli. Genit. הַ vel וְ, Dat. לְ, Accus. -תָּ, Vocat. הַ, Ablat. מִ, Nominatiuus rarò habet articulum, nisi הַ demonstratiuum. Vtriusque generis nomina cum suis articulis proponamus.

P A R A

PARADIGMA MASC V-
linum. תַּלְמִיד Discipulus.

Numerus.

Singularis.

Discipulus.	תַּלְמִיד	Nom.
	vel התַּלְמִיד	Gen.
Discipuli.	שֶׁל תַּלְמִיד	
Discipulo.	לְתַלְמִיד	Dat.
Discipulum.	אֶת תַּלְמִיד	Acc.
ô Discipule.	הַתַּלְמִיד	Voc.
à Discipulo.	מִתַּלְמִיד	Abla.

Pluralis.

Discipuli.	תַּלְמִידִים	Nom.
	vel התַּלְמִידִים	Gen.
Discipulorum.	שֶׁל תַּלְמִידִים	
Discipulis.	לְתַלְמִידִים	Dat.
Discipulos.	אֶת תַּלְמִידִים	Acc.
ô Discipuli.	הַתַּלְמִידִים	Voc.
à Discipulis.	מִתַּלְמִידִים	Abl.

PARADIGMA FOEMI-

ninum תורה, lex.

Numerus.

Singularis.

<i>Lex.</i>	תורה	<i>Nom.</i>
	vel התורה	<i>Geni.</i>
<i>Legis.</i>	של תורה	
<i>Legi.</i>	לתורה	<i>Dat.</i>
<i>Legem.</i>	את תורה	<i>Accu.</i>
<i>ô Lex.</i>	התורה	<i>Voca.</i>
<i>à Lege.</i>	מתורה	<i>Abla.</i>

Pluralis.

<i>Leges.</i>	תורות	<i>Nom.</i>
	vel התורות	<i>Genitiuo.</i>
<i>Legum.</i>	של תורות	
<i>Legibus.</i>	לתורות	<i>Datiuo.</i>
<i>Leges.</i>	את תורות	<i>Actusatiuo.</i>
<i>ô Leges.</i>	התורות	<i>Vocatiuo.</i>
<i>à Legibus.</i>	מתורות	<i>Ablatiuo.</i>

Eodem

Eodem planè modo adduntur articuli Duali numero, cuius exemplum breuitatis causa, nullum ponimus.

ANNOTATIO.

I. Hi articuli (qui omnibus & generibus & numeris communes sunt) non semper nominibus preponuntur, sed, omissis illis, nominum casus persè tantùm ex constructione, sensuq; orationis cognoscendi sunt, ut & in Vocibus Latinorum indeclinabilibus, frugi, nauci, & c. fieri solet.

II. Iisdem casibus ijdem articuli non perpetuò inseruiunt. Nam ה non solùm Genitiuum, sed ceteros etiam omnes quandoque denotat ל etiam Nominatiuo, Genitiuo & accusatiuo iungitur. את, aliquando etiam Datiuum & Ablatiuum designat, sine Maccaph plerumque habet

tsere, ut את דבר; Et כ, quia ponitur pro integra propositione כן, loco abiectæ literæ כ, requirit in sequenti litera Dagesch, ut כן דבר pro כן דבר

Quod si sequens litera sit gutturalis, aut ק postulat plerumque tsere pro chiric paruo, כּעיר ex vrbe, כּרגל ex pede. Sed de כ plura infrà parte 4. cap. 6. שׁל Rabbincum est, & quando iungitur pronomibus à ל incipientibus, est relatiuum

וְ ל' prius ex Dagesch, quod alioquin ponendum esset (ut constat ex pag. 241.) prouenit, significatque וְ ל' וְ, v. g. quod, vel quæ ipsius, vel ipsi, subaudi est, vel sunt.

CAPVT IV.

De statu absoluto & regimine.

STatum nominis Absolutum vocant Hebræi, quando nullum post se habet Genitiuum siue illud nomen solùm ponatur, vt דָּבָר, siue quæcunque alia vox sequatur דָּבָר דָּבָר רֵאיוֹן *verbum elegans.* דָּבָר אֶבֶר *verbum perit.* Nomen verò in Regimine esse dicitur, seu coniunctum, cùm aliud nomen sequens per genitiuum, vel aliù obliquum explicatur, vt דָּבָר נְבִיאִים *verbum propheta.* דְּבָרֵי נְבִיאִים *verba prophetarum.* Hic דָּבָר & דְּבָרֵי sunt in regimine, adeoque regunt. נְבִיאִים verò & דְּבָרֵי genitiui sunt, licet articulo careant.

Atque hoc quidem, si Syntaxin spectes, aliis item linguis commune est; illud, huic proprium, quòd apud Hebræos dictio Regens, modò in literis

teris, modò in punctis, modò in utrisque mutationem patiatur: ea verò quæ regitur, inuariata maneat. Contrarium fit apud Latinos. Quando enim propheta verbum tribuo, non dico, verbi propheta, sed verbum propheta, mutata dictione, quæ regitur à voce verbum; manente verò ea, quæ regit, scilicet verbum.

Sed iam quomodo, quàmque mutationem in utroque genere Regimen Hebraicum efficiat, explicemus.

Masculina singularis numeri ob Regimen mutant plerunque puncta longa in brevia, vt דְּבַר *verbum*, in statu absoluto. In Regimine דְּבַר נְבִיא *verbum prophetae*. In Plurali autem abiiciunt ם, & tunc Iod quiescit in tsere, vt דְּבָרִים *verba status absoluti*. In regimine, דְּבָרֵי נְבִיאִים *verba prophetarum*. Idem fit in Duali עֵינַיִם *oculi*. In regimine עֵינַי יוֹנִים *oculi columbarum*.

Fœminina singularis numeri, quæ terminantur in ה, præcedente camets, mutant in Regimine ה in ת, & proximum camets in patach, vt מַלְכָּה *Regina*, in regimine, מַלְכַּת שָׁמַיִם *Regina cœli*. Quæ verò

in ת exeunt, nihil mutant מַלְכוּת *regnum*, in regimine eodem modo, מַלְכוּת שְׁמַיִם *regnum celorum*. In plurali denique fœminina in תי vel תי' desinentia, ob regimen nullam mutant literam. Cætera, quæ ad mutationem punctorum pertinent, parte 4. cap. 3. fusiùs, commodiùsque explicabimus.

APPENDIX.

Comparatiuos & superlatiuos, variatis positivi terminationibus, hæc lingua non habet, sed circumloquitur illos per quasdam particulas positiuo additas, quemadmodum Latini quoque in nonnullis, (ut idoneus, industrius) facere consueuerunt.

COMPARATIVI particula est מֵן, præ (vel litera ם pro מן posita, ut dictum est pag. 37.) Prou. 3. 15. sapientia יקרה היא מֵן מַגְנִינִים pretiosa ipsa (est) præ gemmis, hoc est, pretiosior gemmis.

SUPERLATIVVS verò exprimitur per vocem מְאֹד valde, ut Num. 12. 3. Moses עָנָו מְאֹד mitis valde, id est, mitissimus. Verùm de his gradibus agendum fusiùs parte 5. c. 1. n. II. & 12.

CAPVT V.

*De varijs Nominum formis,
seu Diuisionibus.*

I. NOMINA apud Hebræos, vt etiam apud alias gentes, alia sunt PROPRIA, ut אַבְרָהָם *Abraham*, יִצְחָק *Isaac*, יַעֲקֹב *Jacob*. Alia APPELLATIVA, ut אָב *pater*, נְבִיא *propheta*. In his nihil aliud notandum occurrit, quàm quòd propria carent plurali numero, genitiui Regimine, ה demonstratiuo, & pronomibus affixis, de quibus infrà suo loco.

II. Alia sunt SUBSTANTIVA ut בַּיִת *domus*, רֶגֶל *pes*. Alia ADIECTIVA, ut חָכֵם *sapiens*, נָבִיל *stultus*. Ex his vocant Hebræi תֵּאֵר, id est *formale*, omne nomen, quod de masculino moueri potest in fœmininum, siue illud sit substantiuum, siue adiectiuum propriè dictum. Huiusmodi autem formatio fœminina fit per additionem literæ ה, & nonnullam quandoque punctorum mutationem, ut אִישׁ *vir*, אִשָּׁה *mulier*,

vnde Gen. 2. 23. hæc vocabitur Virago, quia de viro sumpta est. שָׂרָה *cantor*, שָׂרָה *cantatrix*. מַלְכָּה *propheta*, נְבִיאָה *prophetissa*, מֶלֶךְ *Rex*, מַלְכָּה *regina*, &c. & sic purè Adiectiua נְדוּל *magnus*, נְדוּלָּה *magna*. טוֹב *bonus*, טוֹבָה *bona*. רָשָׁע *impius*, רָשָׁעָה *impia*.

Fœminina verò à Masculinis in י desinentibus formata, non tantùm recipiunt ה præcedente camets, sed etiam ת, vt ab עִבְרִי *Hebræus*, עִבְרִיָּה & עִבְרִית *Hebræa*. à יְהוּדִי *Judeus*, יְהוּדִיָּה & יְהוּדִית *Iudæa*. Sic à נְכָרִי *alienus*, נְכָרִיָּה & נְכָרִית *aliena*. Sed forma in ת ferè aduerbialiter accipitur, vt עִבְרִית *Hebraicè*, & sic de similibus.

III. Alia sunt PRIMITIVA, alia DERIVATIVA. Primitiua dicuntur, quæ non deducuntur aliunde, sed ex quibus deriuantur alia, cùm ipsam radicem contineât. Vocatur autem *Radix*, illa vox (cuiuscunque sit partis) vnde formantur aliæ. Ea in Lexicis Hebraicis initio maiusculis notatur, & constat plerunque tribus tantùm literis.

DERIVATIVA dicuntur, quæ à primaria
illa

illa voce seu Radice descendunt. e. g. hoc vocabulum, דָּגַל *vexillum*, primitiuū est cū à nullo alio oriatur. Illius verò deriuatiua sunt דָּגַל *vexillū erexit*, & דָּגַל *quasi vexillatus*, id est, *insignis*. נִדְבָלוֹת *castra cum vexillis*.

IV. Alia sunt nomina PERFECTA, alia IMPERFECTA. PERFECTA sunt in quibus tres radicales literæ cernuntur, siue illa solis literis radicalibus constent, vt אָזַן *auris*, דָּבָר *verbum*; siue etiam aliæ literæ præter Radicales accedant, vt קִטְוֶרֶת *incensum*, תְּפִאֲרֶת *decor*. In priore ת, in posteriore duo ת ad radicē accesserunt. IMPERFECTA sunt, quæ vel vnā radicalem literam suppressam habent מִטֶּעַ *planta*, à נִטֵּעַ *plantavit*. Vel duas, vt מַתָּה *donum*, à נָתַן *dedit*. In מִטֶּעַ enim suppressitur vnum radicale נ, in מַתָּה verò vtrunque.

V. Alia simplicis, alia compositæ figuræ sunt. Compositorum in nominibus propriis maximus est numerus, vt עִמְנוּאֵל *Emmanuel*, ex עִמְנוּ *nobiscum*, & אֵל *Deus*. מֶלְכִישֶׁדֶק *Melchisedec*. ex מֶלֶךְ *rex*, & צְדָק *iustitia*,

stitia, &c. In appellatiuis pauciora sunt, ut צלמות umbra mortis, ex צל umbra, & מות mors. בלי עול impius, rebellis, vel impietas, rebellio ex בלי absque, & על, quod cum cholem iugum significat. צואול Levit. 16. 8. caper emissarius. ex יצ caper & אול recessit.

ANNOTATIO.

Deriuatiua nomina à suis primitiuis, auxilio literarum, quæ hac voce האמנתה credidi, continentur, serè deduci, formarique solent. Hæ autem literæ ab hoc ipso vocabulo Hebraico passim appellantur Heemantica: ex quibus sæpe ad radicem una superadditur, interdum duæ, idque modò initio, modò in fine, ut exempla ostendent. Sed iam de singulis literis Heemanticis seu formatiuis agamus.

ה, imperfectis interdum præponitur. Esth. 4.14. הצלה liberatio, à נצל liberauit, הכרה agnitio, à נכר agnouit: הוסד fundamentum, dispositio, 2. Paral. 3.3. à יסד fundauit. Perfectis vix unquam. Idem ה, in fine nominum, aut constituit fœmininum genus, צרקה iustitia,

iustitia, aut est paragogicum, de quo infra.

א, cum Segol, aut Patach, tantum dictionem incipit, ut אֶצְבֵּץ digitus, quo pingimus & operamur, à צִבֵּץ tinxit. אֶכְזֹר crudelis. Porro in lingua Hebraica vix semel dictionem claudit, ut חַגֵּן festiuitas, pauor. Isai. 17. 19. in Chaldaica autem sepius, ut מֶרְאָה Dominus. כִּיפָא petra. מִמוֹנָא opes, diuitiæ, דַּמָּא sanguis. מְלִיתָא puella.

ם, preponitur, & sub se chiric, aut patach, aut segol requirit, ut מְזִמֹר psalmus, מְלָבוֹשׁ vestis, מְרַכֵּב ephippium, stratum. In calce rarius additur radici, שְׁלִשׁוֹם nudius tertius. פְּדִיּוֹם redemptio. חֲנָנִים, רִיקָנִים sunt etiam nomina, sed aduerbialescunt, illud gratis, istud inaniter significat.

נ, preponitur, cum format nomina propria, נִמְרוֹד Nemrod, à מְרָד defecit, deseruit. נִפְתָּלִי Nephtali à פָּתַל comparauit. Postponitur autem cum format cetera, זְכוֹרֹן recordatio, רָעִבוֹן fames.

ת preponitur, & habet sub se chiric, aut patach, תְּפָאֲרָה decor, תַּלְמִיד discipulus. Saepius etiam postponitur, מַלְכוּת regnum, רַפְּאוֹת sanitas,

nitas , שְׁנִית *secunda. Quaedam ת utrinque admittunt, תִּלְבַּשׁת vestis, תְּפֹאֶרֶת decor. Interdum ת etiam scheua habet, תְּהִלָּה laus.*

י Sæpe præponitur, cùm format nomina propria יהושע Iesus, ab הושיע saluauit, pro quo dicitur etiam contractè ישוע. יצחק Isaac, à צחק risit, יעקוב Iacob, à עקב supplantauit, יוחנן Ioannes, à חנן misericordiâ seu gratia persecutus est. Initio appellatiuorum rariùs præponitur, ילקוט pera, sacculus; יצהר oleum. Ceterùm quando in fine ponitur, 1. format Gentilia עברי Hebræus, יוני Græcus, רומי Romanus, איטלקי Italus; Rabbinorum vox à Latinis accepta. Sic משיחי Christianus, à משיח Christus. Verùm à Iudeis Christum Dominum perfidè negantibus Christianus plerunque appellatur נוצרי Nazarenus, à נצרת ciuitate Galileæ. 2. format Numeralia ordinalia שני secundus, שלישי tertius, &c. 3. Quedã præterea adiectiua נכרי alienus, אכזרי crudelis. Numeralia, licet sub nominibus comprehendantur, habita tamen discentium ratione, illa cum notis Arithmeticis in quarta parte explicanda duximus.

CAPVT VI.

De Pronomine.

QVINTVPLEX Hebræis Pronomē est, primitiuum, Deriuatiuum seu Possessiuum, Demonstratiuum, Relatiuum, & Interrogatiuum.

PRIMITIIVM.

Primitiuum per tres personas separatim ita inflectitur.

Prima persona generis Communis.

Pluralis.

Singularis.

Nos,	אַנְחֵנוּ	Ego	אֲנִי	vel	אֲנִי	Nom.
• Nostrū.	שֵׁלֵנוּ	mei,	שֵׁלִי		שֵׁלִי	Gen.
Nobis,	לָנוּ	mibi,	לִי		לִי	Dat.
Nos,	אֹתָנוּ	me,	אֹתִי		אֹתִי	Acc.
à nobis.	מִמֶּנּוּ	à me.	מִמֶּנִּי		מִמֶּנִּי	Abl.

Secunda persona

Fœminina.

SINGVLARIS.

Masculina.

אַתְּ	Tu,	אַתָּה	Nom.
שֵׁלְךָ	tui,	שֵׁלְךָ	Gen.
לְךָ	tibi,	לְךָ	Dat.
אֹתְךָ	te	אֹתְךָ	Acc.
מִמֶּךָ	à te.	מִמֶּךָ	Abl.

Fœmi

Fœminina. PLURALIS. Masculina.

אתן אֲתָנָּן	vos,	אתם אֲתֶּם	Nom.
שלכן שֵׁלְכֶן	vestrum,	שלכם שֵׁלְכֶם	Gen.
לכן לְכֶן	vobis,	לכם לְכֶם	Dat.
אתכן אֲתֶכֶן	vos,	אתכם אֲתֶכֶם	Acc.
ממכן מִמֶּכֶן	à vobis.	ממכם מִמֶּכֶם	Abl.

Tertia persona.

Fœmina. SINGULARIS. Masculina.

Illa,	היא הִיא	Nom.	Ille	הוא הוּא
Illius,	שלה שֵׁלָהּ	Geni.	illius,	שלו שֵׁלוֹ
Flli	לה לָהּ	Dat.	illi,	לו לוֹ
Illam,	אותה אֹתָהּ	Accu.	illum,	אותו אוֹתוֹ
ab illa.	ממנה מִמֶּנָּה	Abla.	ab illo,	ממנו מִמֶּנּוּ

PLURALIS.

Illæ,	הן הֵנּוּ	Nom.	Illi,	הם הֵם
Illarum,	שלן שֵׁלָנָּן	Geni.	illorū,	שלם שֵׁלָמָּן
Illis,	לן לָנָּן	Dat.	Illis.	לם לָמָּן
Illas,	אותן אוֹתָנָּן	Accu.	illos,	אותם אוֹתָמָּן
Ab illis.	מן מֵנָּן	Abla.	ab illis.	מןם מֵמָּן

ANNOTATIO.

I. Ex his omnibus solum Pronomen Nominatiuorum separatim siue integrum habetur. Obliqui enim componuntur ex articulis, & vltimis literis pronominis, ut quisque facile collegerit.

gerit. וְשִׁלִּי & similes casus per וְ formati non sunt propriè genitiui, sed periphrases ad possessionem significandam, ut etiam suprà insinuatum, quæ tamen per affixa (de quibus hoc capite agemus) meliùs & frequentius exprimuntur. Dicimus enim potius יָדִי manus mea, quàm וְשִׁלִּי יָדִי manus quæ mihi. לִי potest etiam accipi pro genitiuo Græco μὲν, ut Iona 2.3. קָרָאתִי לִי מִצָּרָה לִי בְּצָרָתִי. Vociuum in pronomini-bus omisimus, quia in prima & tertia persona non reperitur, in secunda verò ubique similis est nominatiuo.

II. Reperiuntur quandoque etiam alij Pronominum casus literis, vel punctis diuersi; quod plerunque propter accentus distinguentes accidit. Hinc in prima persona masculini ferè dicimus אֲנִי אֲנִי. In ablatiuo legimus אֲנִי אֲנִי à me. In plurali נַחֲנוּ nos. Secunda persona Masc. cum iisdem accentibus sæpiùs אַתָּה habet. In datiuo ob eosdem accentus לְךָ & sic non differt à fœminino. Præterea recipit הָ לְךָ, ut & Accusatiuus ipsius אֹתְךָ te pro quo interdum אֹתְךָ.

nino מִכֶּן à vobis. In nominatiuo plurali generis
fœminini אַתֶּנָּה vos. Et in datiuo לְכֶן pro
vobis. In tertiæ personæ ablatiuo mascul. inue-
nitur etiam מִנְהוּ, & מְנָהוּ item מְנָהוּ Psalm. 68.
24. ab illo. In plurali הֵמָּה illi & הֵנָּה illæ. In
Dat. gen. masc. לָמוּ & fœm. לָהֶנָּה illis. In abla-
tiuo generis masculini מֵהֶמָּה illis, & generis
fœm. מֵהֶנָּה illis.

P O S S E S S I V V M.

Possessiua Pronomina (quæ & Deri-
uatiua vocauimus) integra, & separata
more Latinorum, *Meus, Tuus, Suus, Noster,*
Vester, &c. Hebræi non habent, sed ea
non minore cum breuitate, quàm artifi-
cio huic linguæ proprio ex vltimis literis,
vel syllabis Primitiuorum (prout in eo-
rundem obliquis fieri paulò antè dixi-
mus) formare solent. Quæ cum fini di-
ctionum ad significandam possessionem
affigantur, à Grammaticis *affixa* vocari
cœperunt.

Porro sicut prima persona Pronomi-
nis Communis generis est, secunda verò,
& tertia vtrumque genus proprium ha-
bet.

bet : ita etiã affixa, quæ ex his tribus personis efficiuntur. Sed iam pleniori affixorum explicatione in quartam Institutionum nostrarum partem consultò reiectâ, tironibus, vtriusque generis nomina, cum suis affixis possessionem significantibus, proponemus, initio factò à persona tertia, eò quòd hic ordo in coniugationibus verborum seruetur.

PARADIGMA MASCULI-
num cum affixis.

Plurale תַּלְמִידִים		Singulare תַּלְמִידִי	
Discipuli.		Discipulus.	
<i>Discipuli eius, f.</i>	<i>Discipuli eius, m.</i>	<i>Discipulus eius, f.</i>	<i>Discipulus eius, m.</i>
תַּלְמִידֵיהָ	תַּלְמִידָיו	תַּלְמִידָהּ	תַּלְמִידוֹ
<i>Discipuli earum.</i>	<i>Discipuli eorum.</i>	<i>Discipulus earum.</i>	<i>Discipulus eorum.</i>
תַּלְמִידֵיהֶן	תַּלְמִידֵיהֶם	תַּלְמִידָן	תַּלְמִידָם
<i>Discipuli tui, f.</i>	<i>Discipuli tui, m.</i>	<i>Discipulus tuus, f.</i>	<i>Discipulus tuus, m.</i>
תַּלְמִידֶיהָ	תַּלְמִידָיו	תַּלְמִידָהּ	תַּלְמִידוֹ
<i>Discipuli vestri, f.</i>	<i>Discipuli vestri, m.</i>	<i>Discipulus vester, f.</i>	<i>Discipulus vester, m.</i>
תַּלְמִידֵיכֶן	תַּלְמִידֵיכֶם	תַּלְמִידָי	תַּלְמִידָי
<i>Discipuli nostri, c.</i>	<i>Discipuli mei.</i>	<i>Discipulus noster, c.</i>	<i>Discipulus meus.</i>
תַּלְמִידֵינוּ	תַּלְמִידֵי	תַּלְמִידֵנוּ	תַּלְמִידִי
	1. Per. c.		

PARAGDIGMA FOEMININUM cum affixis.

Plurale. תורות Leges. Singulare תורה Lex.

Leges eius f.	Leges eius, m.	} 3 Per.	Lex eius, f.	Lex eius, m.
תורותיה	תורותיו		תורתה	תורתו
Leges earum.	Leges eorum		Lex earum.	ex eorum.
תורותיהן	תורותיהם	} 2. Per.	תורתך	תורתך
Leges tua f.	Leges tua, m.		Lex tua, f.	ex tua, m.
תורתך	תורתך		Lex vestra, f.	ex vestr, m.
Leges vestra. f.	Leges v, m.	} 1. Per.	תורתכם	תורתכם
תורתכם	תורתכם		Lex nostra. c.	Lex mea.
Leges nostra. c.	Leges mea		תורתנו	תורתי

ANNOTATIO.

In his duobus paradigmatis sæpiùs relegendis, & , ut memoriæ firmiùs mandentur, bis terùe describendis, huius linguæ studiosus sese initio impigrè exercebit. Ita enim perdiscet naturam, punctationem, & significationem affixorum, quæ si quicquam aliud, in omnibus orationis partibus latissimè patent.

DEMONSTRATIVVM.

Demonstratiua sunt זה, hic iste. (quod etiam pro tali accipitur, ut Isa. 23. 13) זוהו, hæc, ista, sæ. sing. Communis generis est הו, hic

hic & hæc. In numero autem plurali communis item generis est הֵם & הֵנָּה *hi, isti, hæ, ista.* quæ videntur etiam aliquando sumi pro singulari, ut *Genes. 35. v. 7. 2. Paralip 3. 3.*

RELATIVUM.

Relatiuum est אֲשֶׁר quod utrique generi, & omnibus casibus, & numeris inseruit. Significat enim, *qui, quæ, cuius, quorum, quarum, quibus, &c.* etiam כִּי *relatiuè sumitur* *Num. 23. v. 3. & 23.*

INTERROGATIVUM.

Interrogatiua sunt מַה , מִי , מַה , מִי , *quis?* (item *quantus, si quis seu quisquis*) quæ? utriusque generis, & trium numerorum. מִי ferme de solo homine interrogat, reliqua tria de quacunque re. Inuenitur & מֶן ut *Ps. 61. 8. & Exodi 16. 15.* vbi admirabundi de manna dicunt: מֶן הוּא *quid hoc?*

ANNOTATIO.

I. Demonstratiua, Relatiuum, & Interrogatiua ad formandos ex se obliquos, articulos more nominum admittunt הַזֶּה huic הַזֶּה hunc, מִזֶּה ab hoc: Sic לְהֵם his, לְהֵנָּה hos, has. לְאֲשֶׁר ab his. לְאֲשֶׁר cui, quibus. אֲשֶׁר quem,

quem, quam, quos, quas. מֵאִשֶׁר à quo, à
 qua, à quibus. לְמִי cuius? cui? quorum?
 קֵוָרָאם? quibus? אֶת-מִי quem? quam?
 קֵוָס? קֵוָסָא? מֵמִי à quo? à qua? à quibus? &c.
sic de ceteris interrogatiuis.

II. Loco אֲשֶׁר Relatiui sæpè ponitur sola li-
 ttera ו, de qua plura infra. Interdum etiam
 Demonstratiua זֶה, זֶה, ut Psal. 104. 8. in locum
 quem fundasti eis. אֶל-מְקוֹם זֶה יִסְדַּתְּ לָהֶם

III. Quando post מִי, מַה, &c. ponitur אֲשֶׁר
 vel ו, tunc illud מִי vel מַה, &c. explicandū
 est per is, ea: non relatiuè per quis, qua.
 Ut מִי אֲשֶׁר לָמַד, is, qui didicit. מַה שֶׁהָיָה id,
 quod fuit. Eccles. 1. 9.

IV. Reciprocis, sui & suus, Hebræi carent.
 Horum verò loco utuntur affixis tertiæ personæ,
 ut dicetur in parte 5.

INSTITV

INSTITVTIONVM

HEBRAICARVM

PARS TERTIA.

DE VERBO.

CAPVT I.

De ijs, quæ verbo accidunt.

VERBO in vniuersum accidunt septem. Genus, Numerus, Persona, Modus, Tempus, Forma, Coniugatio.

GENVS verborum quadruplex est; Actiuum, Passiuum, Neutrum, Commune. Præter hoc genus reperitur etiam aliud, quod sexum in verbis discernit, perinde vt in Nominibus; & triplex est: Masculinum, Fœmininum, & Commune: sæpissimè autè ex verbis cognoscitur, cuiusnam generis sint ipsa nomina. Porro ad differentiam, prius genus à nonnullis appellatur *verbale*, posterius *nominale*.

NUMERI, in verbis tantùm duo sunt,

Singularis & pluralis, qui loco Dualis quoque usurpari solet, ut apud Latinos.

PERSONÆ sunt tres, Tertia, Secūda, Prima. Incipiunt autem Hebræi à tertia, quòd ea plerunque contineat Radicem, à qua deinde cæteræ voces per additionē quarundam literarum (quæ ferè ex Pronominibus corruptis sunt sumptæ) facilè deducuntur, ut Paradigma ostendet. Porro prima persona semper est generis communis, ut & præteriti tertia pluralis: Reliquis personis propria genera attribuuntur.

MODI, propriè loquendo sunt tres, Indicatiuus, Imperatiuus, & Infinitiuus, per quos Hebræi eadem efferunt, quæ Latini per quinque. Si enim Indicatiui temporibus addas diétiones optandi אֲחֻלֵּי , אֲחֻלֵּי , אֲחֻלֵּי utinam, habebis Optatiuū, qui etiam per futurum sine his particulis exprimitur, ut Gen. 27. 28. & alibi. Si אֲחֻלֵּי si, אֲחֻלֵּי cum, aut alias voces simile quid significantes, iisdem præponas, Cōiunctiuus erit: quem tamen non minùs frequenter per Gerundia exprimunt, de quibus sequente capite.

II. IMPERATIVVS solùm secundas personas vtriusque generis in vtroque numero continet.

III. INFINITIVVS nullius est certi temporis, generis, numeri, vel personæ. Vocatur, *קִּיּוּם* *fons*, quòd significandi modus ab eo fluat, & in diuersos numeros, personas & tempora discriminetur, sub quo & Gerundium comprehenditur.

TEMPORA numerátur tria. Præteritum, Præsens & Futurum. Præteritum *עָבַר* primo loco ponitur, quòd ipsam *Radice*m, à qua cætera omnia deinceps formantur, contineat. Explicatur autem quandoque per imperfectum, vel plusquam perfectum, vel etiam futurum, maximè si *vau* conuersiuum habet.

Præsens in Benoni & Paul continetur. BENONI *בִּינוּנִי*, id est, *Intermedium*, videlicet inter præteriti & futuri significationem, est participium actiuum, ut *מוֹסֵר* *tradens*, per quod Hebræi verbum præsentis temporis (quo carent) circumloqui solent, vt suo loco videbimus; & nonnunquam pro

præterito imperfecto, imò & perfecto
 usurpant. Sæpè etiam accipitur substanti-
 uè pro nomine verbali, sine vlla temporis
 notatione, שומר *custos*, שופט *iudex*.

PAVL פָּעוּל itidem præsentis & imperfe-
 cti temporis designat rem iam agi cœptâ,
 quæ etiamnum fiat, vt נגוף *vapulans qui*
percutitur: imò etiam perfectû. Latini hoc
 ferè non nisi per participium præteriti tē-
 poris, optimè verò Græci per participium
 passiuum præsens explicare possunt. No-
 men desumpsit ab antiquo paradi-gmate,
 perinde ac si nos participium passiuum
 appellaremus *Amatus*. Sæpè autem poni-
 tur pro nomine verbali seu participiali, si-
 ne vlla certi temporis adsignificatione, ut
 זכור *memor*, שכן *habitor*, ערום *astutus*.

FVTVRVM, vocatur עתיד, id est, *paratum*,
 quòd res futura iam parata sit, vt fiat. Hoc
 verò tempus vt frequentissimum, ita ma-
 ximè varium vsum habet. Sæpè enim ac-
 cipitur pro præterito. Interdum pro im-
 perfecto: interdum pro præsentis, quando
 nimirum continuatio quædam actionis
 indica

indicatur. Denique non rarò pro imperatiuo tertiæ personæ vtriusque numeri, & primæ pluralis, cùm his Imperatiui personis Hebræi careant.

FORMA verborû duplex est. Alia enim perfectæ sunt, alia imperfectæ. Perfectæ sunt, quæ tres suas literas Radicales inter coniugandum vbique retinent. Imperfectæ verò illa, quæ vel ex tribus illis unam amittunt, vel constant pluribus literis quàm tribus.

CONIUGATIO Hebræis propriè non est nisi vna, cùm omnia verba, si terminationem spectes, eodè modo inflectantur. Verùm quia hæc ipsa Coniugatio (quantum ad significationem, & primas præsertim syllabas) octo modis variatur, qui Coniugationes appellantur, maioris distinctionis gratia, octo etiam Coniugationes admitteremus, nimirum Paal, vel (& quidem nunc vsitatiùs) Kal, Niphal, Piel, Pual, Poël, Hiphil, Hophal, Hithpaël. Quæ nomen suum habent ab antiquo Paradigmatè *הַיָּאָוּ* operatus est; perinde

perinde ac si nos Latinorum primam vocaremus, AMO, secundam AMOR, &c.

Porro ex hoc Paradigmate id solùm vsus loquendi sibi retinuit, vt prima litera cuiusque Radicis appelletur א, Pe, secunda ו Aijn, tertia ל Lamed, seruato videlicet eo ordine, quo hæ tres literæ in hoc verbo לִיָּא collocatæ sunt. Quæ tres literarum Radicalium appellationes, cùm vbique magnum vsum habeant, studiofis diligenter notandæ erunt. Cùm autem omnes Coniugationes vtriusque formæ verbis communes sint, earum naturam, differentiam, vsum, regulas in Perfectis potissimùm declarabimus; nō solùm quia de Perfectis prius ordine agendum est, sed etiam quia illis cognitis, Imperfecta faciliùs addiscuntur.

C A P V T II.

De Coniugatione, K A L.

HÆc coniugatio לִיָּא, Kal, id est, leuis seu expedita vocatur, quòd nullam initio

initio Præteriti literam additiâ habeat, nec grauetur puncto Dagesch forti in secunda Radicali. Continet verba partim absoluta, vt *עָמַד* *stetit*, partim transitiva, ut *שָׁמַר* *custodivit*. Cæterùm pro verborum Perfectorum paradigmate tam in hac cōiugatione, quàm in sequentibus delegimus verbum *מָסַר* *tradidit*, quòd præ alijs commodum & facile visum fuerit.

INDICATIVVS.

Præteritum.

Numeri SINGVLARIS.

f. } Tradidit. *מָסַר* 3. Perf. Tradidit masc. *מָסַר* *majar*
 f. } Tradidisti. *מָסַרְתָּ* 2. Perf. Tradidisti mas. *מָסַרְתָּ*
 1. Perf. Tradidi. c. *מָסַרְתִּי*

Numeri PLVRALIS.

3. Perf. Tradiderunt. c. *מָסַרוּ*
 f. Tradidistis. *מָסַרְתֶּם* 2. Perf. Tradidistis m. *מָסַרְתֶּם*
 1. Perf. Tradidimus. c. *מָסַרְנוּ*

BENONI

Plural

Singular.

Tradentes. { מוֹסְרִים Masc. מוֹסֵר
 { מוֹסְרוֹת Fœm. Tradēs. } vel מוֹסְרָה
 מוֹסֵרֶת
 PAVL

Plural.

Singul.

Traditi. מְסוּרִים

Traditus. מְסוּר

Tradite. מְסוּרוֹת

Tradita. מְסוּרָה

F V T V R V M.

Num. Singul.

f. { Tradet. תְּמַסֹּר 3. Perf. Tradet. mas. יִמְסֹר
 Trades. תְּמַסְרִי 2. Perf. Trades. m. תְּמַסֹּר
 1. Perf. Tradam. c. אֶמְסֹר

Num. Plural.

f. { Tradēt & תְּמַסֹּרְנָה 3. Perf. Tradent. m. יִמְסֹרוּ
 Tradetis. 2. Perf. Tradetis. m. תְּמַסֹּרוּ
 1. Perf. Trademus. c. נִמְסֹרוּ

IMPERATIVVS.

Tradite. { מְסֹרוּ Mascul. Trade. { מְסֹרוּ
 מְסֹרְנָה Fœm. מְסֹרִי

I N F I N I T I V V S.

Tradere. מְסוּר vel מְסוּר

GERVNDIA. *tradere... למסור*

A tradendo. Ad tradendum. Secundum tradendum. In tradendo.

מִמְסוּר

לְמְסוּר

בְּמְסוּר

בְּמְסוּר

ANNO

ANNOTATIO.

In hoc paradiſmate, & alijs ſequentibus non tantum ea literæ, quæ vel ab initio, vel in fine radicalibus adduntur, ſed etiam ſingularum literarum puncta ſedulò obſeruanda ſunt. Paradigmata enim diſcentibus inſtar regularum eſſe debent. Quoniam verò multæ anomalix & exceptiones exceptionum multum retardare ſolent progreſſum, idcirco non paucas ſtudio reieciimus in caput de literarum punctorumque mutationibus. Quæ igitur hîc & in ſequentibus coniugationum formis deſiderari videbuntur, ibidem pleraque reperientur.

DE PRÆTERITO.

I. Tertia perſona, quæ eſt ipſa Radix vel Thema, tres habet punctorum formas. Prima eſt, cum ֿ & ֿ , ut מִסַּר . Hæc verborum eſt communis. Secunda cum ֿ & ֿ , ut יָקַן ſenuit, & coniugatur eodem modo, quo prima, תִּי , וְקָנָה , וְקָנָה , excepto Benoni, de quo paulò poſt. Tertia forma, cum ֿ & ֿ , ut יָכוֹל potuit. Hæc rariffima eſt, & retinet vbique ſuum cholem in præterito יָכוֹלָה , præterquam in tertia perſona fœmin.

fœmin. יכלה *potuit*, & tertia plurali יכלו *potuerunt*.

II. Fœminea singularis sub vltima Radicis *y* vel *n*, habebit patach pro *ſcheua*. לקחת *accepisti*, שמעת *audiuisti*.

DE BENONI. • • •

I. Benoni sæpè habet cholem sine *vau*, עמד *stans*, למד *discens*.

II. In verbis secundam formam præteriti habentibus, Benoni à præterito voce non distinguitur, vt דבק *adhæsit* & *adhærens*: & tum more Toarim ita inflectitur.

דבקו:	Mascul.	דבק
דבקות:	Fœm.	vel דבקה
		דבקת

III. Vox fœminea duplex est. Quòd si vltima Radicis sit gutturalis, pro duplici *segol* ponitur in posteriori voce duplex patach, שמעת *audiens*, & hoc etiam pro sequentibus Coniugationibus notandum est.

Benoni sine pronomine, explicatur per participium, vt מוקד *tradens*: cum pronomine autem per verbum, ut,

Fœm.

Fœm. Singul. Mascul.

מוֹסֵרָהּ	{	הוּא Tradit.	{	הוּא Tradit.
		את Tradis.		אתה Tradis.
		אני Trado. <i>com.</i>		אני Trado.

Fœm. Plural. Mascul.

מוֹסְרוֹת	{	הֵן Tradunt.	{	הֵם tradunt.
		אתן traditis. מוֹסְרוֹם		אתם traditis.
		אנחנו tradimus. <i>com.</i>		אנחנו trad.

DE PAUL.

In Paul, loco schurec, reperitur aliquãdo , vt לבש *indutus*. Intransitiua hoc tempore carent, vt נפל *cecidit*. עמד *stetit*.

ANNOTATIO.

Quædam utriusque participio communia sunt,
 I. patach suffuratum (de quo diximus pagin. 9.) si ultima sit gutturalis, פתח, פתח, פתח aperiens, פתוח apertus. שומע audiens. שמע auditus. Imò in Benoni transfertur aliquando patach sub secundam loco tsere נטע plantans, pro נטע
 II. Regimen more substantiuorum; quamobrem etiam puncta mutant און פיעלי Psalm. 5. 6. facientes iniquitatem. חבור עֵצִים factus socius idolorum. III. in nonnullis verbis participium utrunque desideratur, ut קרב

E appropin

appropinquavit, קָרַב elongavit, *in quibus*
Toàr venit loco utriusque participij קָרוּב pro-
 pinquus, קָרוּב longinquus, &c.

DE FUTURO. : =

I. In Futuro quatuor literæ ; ת א י נ studiosè notandæ sunt, quæ themati præfixæ, personas ipsius ubique formare, & distinguere solent, ut in paradigmate cernere licet. Cæterùm de punctis harum literarum fusiùs agemus in secunda & tertia Regula Gerundiorum.

II. In Futuro secunda masculina, & tertia fœminea singulares, per omnes omnium verborum coniugationes, eandem prorsus vocem habent, ut תַּמְסֹר *Tradet*, m, & *Tradet*, f. Eodem modo tertiæ & secundæ personæ pluralis numeri tantùm una vox ubique tribuitur, ut תַּמְסֹרְנָה, *tradent*, & *tradetis*, f.

III. Ultima non tantùm est cholem, ut יִמְסֹר, sed etiam patach, in ijs maximè, quæ vel neutra sunt, ut יִשְׁכַּב *accumbet*: vel secundam tertiamque gutturalem habent, ut יִגְאֹל *redimet*, יִפְתַּח *aperiet*. Sunt quæ

quæ utramque terminationem admittunt, ut יִשְׁבּוּת & יִשְׁבַת, à שָׁבַת cessavit.

ANNO TATIO.

Plurale fœmininum aliquando ultimum ה abijcit, 2. Sam. 13. 18. תִּלְבַּשׁוּן induent, sic olim legerunt Grammatici, nunc autem habetur תִּלְבַּשְׁנָה. Cholem primæ personæ futuri propter ה paragodicum transit in scheua Psal. 39. 2. אֲשַׁמְרֶה custodiam.

DE IMPERATIVO.

I. Ultima Imperatiui sequitur terminationem futuri, שְׁמֹר custodi, שְׁלַח mitte.

II. Si secunda sit gutturalis, ita puncta scribuntur, טַעַם Pf. 34. 9. טַעְמוּ gustate, II. 47. 2. טַחְנוּ mole. Sed si prima sit gutturalis, ferè hoc modo חֲשִׁי, חֲשִׁפִי discooperi. ibid.

III. Pluralis fœminina aliquando ultimum ה cum præcedente camets abijcit, ut Gen. 4. 23. שְׁמַעְנָה audite pro שְׁמַעֵן. Aut contrà excidit ה, seruato ט, vt Isa. 32. 11.

חַגְרוּרָה accingite. פְּשִׁטָּה exuite vos. רָגְזוּ turbamini, pro חַגְרוּרְנָה, פְּשִׁטְנָה, רָגְזוּנָה. Sic עָרָה nudate vos, pro עָרְנָה ab עָר, nisi potius sint Infinitiu pro Imperatiuis, ut sæpiùs accidit.

ANNOTATIO.

Propter ה paragogicum prima Radicis habet plerunque ך׃ ut זְכַרְתֶּם memento. Interdum tamen legitur etiam cum quibusdam alijs punctis. Pluralis masculina sub prima Radicis habet quandoque ך׃, ut Ier. 2. 12. תִּרְבוּ desolamini. Ezech. 32. 20. מִשְׁבוּ trahite. Cum accentibus distinguuntibus pluralis masculina à forma שְׁמֹר facit שְׁמֹרוּ custodite, à forma שְׁלַח, שְׁלַחוּ mittite.

DE INFINITIVO.

Infinitiui formæ tres inueniuntur מְסֹר, מְסֹרָה, מְסֹרֵי. Primæ (מְסֹר) ferè potissimus usus est, ut iungatur alijs modis, augendæ significationis causa, vt in Syntaxi dicitur: frequentius hîc habent Actiua verba Cholem in vltima quàm patach (etiam illa, in quibus tertia gutturalis) זְכַרְתֶּם meminisse, פָּתַח aperire, שָׁמַע audire. Neutra ferè amant patach שָׁכַב accumbere.

DE GERUNDIIS.

I. Gerundia formantur ex secunda & tertia forma Infinitiui, præpositis literis huius

huius vocis כַּלְלִי : quæ recepto more literæ BACHLAM, vel Gerundij appellantur. Porrò ex his ipsis literis, כַּלְלִי hoc commune habent cum tribus literis futuri יתן quòd recipiant chirie paruum sequente scheua quiescēte, vt in paradi-gmate KAL vidimus. De punctis literæ כ, vide caput de literis seruilibus.

II. Si prima Radicis est gutturalis, quæ pro scheua simplici requirit ׀ vel ׀ tūc literæ יתן & כַּלְלִי sub se habebunt punctum affine illi, quod est sub prima (affinia autem inter se sunt ׀ & ׀ itémque (׀ & ׀) ut יחשוף *discooperiet*, תעבור *transibis*, נעמוד *stabi-mus*. בעזור *in auxiliando*, לעמוד *ad standum*.

III. Quod si (vt sæpè fit) gutturales simplici scheua aut ׀ vel ׀ contentæ sint, nihilominus illæ literæ futuri & gerundij suum ׀ vel ׀ retinebunt, ut יחפוץ *volet*, תחכם *sapies*, לעזור *ad auxiliandū*, יעברו *transibunt* Genes. 37. 27. יחררו *contremiscent*. Gen. 42. 28. Cur autem hic gutturales sub se scheua simplex admittere possint, diximus suprà p. 15.

IV. Atque ex his Gerundijs efficitur

usitatissima circumlocutio Coniunctiui (ut etiam diximus pag. 56.) cui hæ literæ potissimum inserviunt, vt ex sequentibus exemplis clariùs intelligitur. בְּלִמּוֹד נֶעַר *in discendo puerum*, id est, *cùm disceret puer, postquam didicit puer*, vel, *didicisset*. Sic לְלִמּוֹד נֶעַר *ad discendum puerum*, id est, *ut discat*, vel, *ut disceret puer*. מִלִּמּוֹד נֶעַר *à discendo puerum*, id est, *ne discat puer*. Eodem modo explicanda sunt verba actiua, quando accusatiuum post se regunt, ut בְּשִׁמּוֹר אֶת-בַּיִת *quando custodit domum*, &c. לְשִׁמּוֹר אֶת-בַּיִת *ad custodiendum*, vel, *ut custodiat domum*. מִשִּׁמּוֹר אֶת-בַּיִת *à custodiendo*, vel, *ne custodiat domum*.

ANNO TATIO.

Infinitiuus & Gerundia cum ה paragogico *sub prima radicali plerunq̄ue habent ך*, ut *Exod. 20. 29. לְמַשְׁחָה* ad vngendum. *Exod. 30. 18. לְרַחֲצָה* ad lauandum: *aut sub secunda propter gutturalem, veluti Ezech. 8. 6. לְרַחֲקָה* ad elongandum: *Quæ verò habent formam tertiam (מִסֵּר) cum ה* paragogico, *sub prima ponunt chiric, Leuit. 20. 16. לְרַבְעָה* ad concum-
ben

De Coniugatione Niphal, Cap. III. 71
 bendum, *vel* -, *propter gutturalem*, *Leuit. 6.*
 7. *לֹא־שָׁמָּה* ad delinquendum. *Quòd si secun-*
da Radicis sit gutturalis, tunc ita scribitur, *Pf.*
119. 20. לֹתְאֵבָה ad desiderandum, *Ier. 31. 12.*
לִדְאֵבָה ad dolendum.

CAPVT III.

De Coniugatione Niphal. נִפְעַל

NVN נ, est character huius coniuga-
 tionis, in qua sunt verba Passiua su-
 perioris actiuæ, ut *מָסַר* tradidit, *נִמְסַר* tradit⁹
est, *כָּתַב* scripsit, *נִכְתַּב* scriptus est Reperiuntur
 tamen hic etiam quædam actiua more
 deponentium apud Latinos, *נִשְׁבַּע* iurauit,
נִלָּחַם pugnavit *נִצַּב* stetit. Est enim genera-
 lis regula, ut ea verba, quæ in KAL non
 sunt in usu, exponantur in aliis iuxta signi-
 ficationem verborum in KAL. Et Niphal
 habet interdum reciprocam significatio-
 nem, ut *נִשְׁמַר* custodiuit se, attendit sibi. *נִטְמְאוּ* polluerunt se. *Le-*
uit. 18. 24.

Pars secunda,
INDICATIVVS.
Præteritum.

Plurale.

Singulare.

Com.

Tradita est, Traditus est.

נִמְסְרוּ 3. *Perf.* נִמְסְרָה נִמְסַר
f. masc. f. Traditus es.

נִמְסְרָתָּן נִמְסְרָתָּם 2. *Perf.* נִמְסְרָתָּ נִמְסְרָתָּ
Traditus sum.

נִמְסַרְנוּ 1. *Perf.* נִמְסַרְתִּי Com.

BENONI.

*Quæ tradita est.**Qui traditus est.*

נִמְסְרָתָּ *vel* נִמְסְרָה נִמְסְרָתָּ *Fæm.* נִמְסְרָתָּ נִמְסְרָתָּ *Masc.*
 נִמְסְרוֹת

FVTVRVM.

נִמְסְרוּ 3. *Perf.* נִמְסְרָתָּ תִּמְסְרוּ f. Tradetur.
2. f. 3. f. תִּמְסְרָתָּתָּ
 נִמְסְרוּ 2. *Perf.* תִּמְסְרוּ תִּמְסְרוּ f.
 נִמְסַר 1. *Perf.* אִמְסַרְתִּי com.

IMPERATIVVS.

Tradimini vos, Tradere tu.

הִמְסְרָתָּ הִמְסְרוּ *Fæm.* הִמְסְרוּ הִמְסְרוּ *Mas.*

INFINITIVVS.

• *Tradi.* הִמְסַר*In tradendo (passiuè) id est, cum traderetur, &c.*

הִמְסְרוֹתָּ הִמְסְרוֹתָּ הִמְסְרוֹתָּ הִמְסְרוֹתָּ *Gerundia.*

De

DE PRÆTERITO.

Litera נ characteristica habet chiric, sequente scheua muto. Quòd si prima radice gutturalis est, tunc ipsum נ habebit - , vel * , נַעַרְךָ *ordinatus est*, in נַעַרְכָּה *turbatus est*. Reperitur tamen etiam prima radicalis cum segol. Sam. 4. 19. נָהַפְּכוּ *versæ sunt*. 2. Reg. 3. 23. נָחַרְבוּ *occisi sunt*. Tertia masculina exit interdum in cholem, Esth. 9. 1. נִחְתָּוּ *signatus est*, 1. Paral. 5. 20. נִעְתָּוּר *exorabilis fuit*.

DE BENONI.

BENONI habet camets, ut differat à præterito. Fœminina vox posterior ob gutturalem tertiã recipit duplex patach, נִשְׁלַחַת *missa est*; de quo etiam supra p. 64.

PAVL participium passiuum in quatuor Coniugationibus, scilicet, Niphal, Pual, Hophal, & Hithpaël, desideratur.

De Futuro Imperatiuo 6

Infinitiuo.

I. Hæc tria carent figuratiua נ, illamque per Dagesch primæ radicali infixum compensant. Hoc ut sentiri possit, Impe-

E 5 ratiuo

ratiuo & Infinitiuo præponitur ה, quod in futuro necesse non est, cùm id literæ יתאן præstare possint. & futuri interdum est cum chiric אמלט *eruar.* Quòd si prima radicis non admittat Dagesch, tunc literæ futuri, & ה habebunt tsere, II. 5. 6. יַעֲרֶה *fodietur, congeretur, העֲרֶה foditor, vel fodi,* nã Imperatiui & Infinitiui vox eadẽ est.

II. Vltimum punctum est tsere, quod tamen si dictio fiat Milel, mutatur in Segol, ut אמטר *tradar, המטר.* Interdum in ׀, (etiã si dictio non sit Milel) vt Ez. 32. 28. תִּשְׁבֵּר *contereris.* Atque hoc in ijs, quorum tertia Radicis est ה aut ׀, breuitatis causa fieri videtur, vt Ps. 9. 19. יִשְׁכַּח *obliuioni tradetur.* & Ezech. 19. 9. יִשְׁמַע *audietur, pro יִשְׁכַּח & יִשְׁמַע.*

III. In Gerundijs ה adiectitiuũ aliquãdo ommittitur, & tunc literæ בכל possidẽt punctum ipsius, ut Thre. 2. 11. ut בָּעֲטָף *cum deficeret.* Prouerb. 24. 17. בְּבִשָּׁל *cùm corrueret, pro בְּהִעָטָף בְּהִבְשָּׁל.* מ ubique post se ה retinet.

IV. Imperatiuus & Infinitiuus interdum perfectus reperitur, id est, cum ׀ figura

guratiuo, Esth. 3. 13. מִשְׁלֹחַ *mittere & mitti*,
 1. Sam. 20. 28. מִלְחָמָה *pugna & pugnare*, quæ
 tamen videntur composita ex Kal, & Niphal,
 de quibus infra.

CAPVT IV.

De Coniugatione Piel. פִּעֵל

CHARACTER huius Cōiugationis est
 Dagesch impressum secundæ literæ
 Radicis, præcedēte chiric paruo, מִסֵּר. Acti-
 ua in Kal hîc habent significationē vehe-
 mentiolem, ut שָׁבַר *fregit* in KAL, in Piel
 שִׁבַּר *confregit*. Quam significationē in no-
 stris Paradigmatis per aduerbiū *Diligenter*
 explicabimus, ut מָסַר *tradidit*, מִסֵּר *diligenter*
tradidit. Et quæ in KAL erant neutra, hîc
 putantur actiua הִלֵּךְ *ambulauit*, הִלִּיךְ *deduxit*,
ambulare fecit, Job. 24. 10. alioquin & hîc est neu-
 trum. Sunt etiam hîc verba, quæ cōtrariam
 habent significationem, vel nomini, unde
 veniunt, ut שָׁרַשׁ *eradicauit* à שֶׁרֶשׁ *radix*, vel
 aliis cōiugationibus, ut חָטָא in kal *peccauit*,
 in Piel, חָטְא *expiavit*. Resperiuntur etiam hîc
 verba, quæ in Kal non sunt in vsu, ut הִלֵּל
laudauit, אָזַן *auscultauit*. IN

Pars Tertia,
INDICATIVVS.
Præteritum.

Plural.		Singular.	
<i>Com.</i>		<i>Diligenter tradidit.</i>	
<i>f.</i>	מִסְרֻוּ 3. <i>Persf.</i>	מִסְרָה	מִסֵּר
	מִסְרֻתָּם 2. <i>Persf.</i>	מִסְרָתָּ	מִסְרָתָּ
	מִסְרֻנִי 1. <i>Persf.</i>	<i>Com.</i>	מִסְרָתִי

B E N O N I.

Fœm.	Mascul.
	<i>Diligenter tradens.</i>
מִמְסְרֻתָּם <i>vel</i> מִמְסְרָה	מִמְסֵר מִמְסְרִים
מִמְסְרֻתָּי	

P A V L.

Fœm.	Mascul.
	<i>Diligenter Traditus.</i>
מִמְסְרָתָּ <i>vel</i> מִמְסְרָתִי	מִמְסֵר מִמְסְרִים
מִמְסְרֻתָּי	

F V T V R V M.

Plural.	Singular.	
	<i>Diligenter tradet.</i>	
<i>f.</i>	יִמְסְרוּ 3. <i>Persf.</i>	יִמְסֵר תִּמְסֵר
	תִּמְסְרוּ 2. <i>Persf.</i>	תִּמְסֵר תִּמְסְרִי
	נִמְסֵר 1. <i>Persf.</i>	<i>Com.</i> אִמְסֵר

I M P E R A T I V V S.

Fœm.	Mascul.
	<i>Dilig. trade.</i>
מִסְרֵי מִסְרָנָה	מִסֵּר מִסְרוּ
<i>Infinitivus.</i>	מִסֵּר <i>Dilig. tradere.</i>
בְּמִסֵּר לְמִסֵּר מִמְסֵר	<i>Gerundia.</i>
	<i>Regu</i>

Regula Coniugationis Piel.

I. Tſere ob Maccaph mutatur in ſegol, Prou. 14. 6. בִּקֵּשׁ לֵץ *quaesivit illuſor.* Idem accidit ſine Maccaph, בִּפְרָר *locutus eſt*, בִּפְרָר *expiavit.*

II. Radicis ſecunda reperitur cum patach, שָׁבַר *contriuit*, & hoc plerunque quando tertia eſt ה aut ע, שָׁלַח *dimiſit*, בָּלַע *abſorbuit.* Hæ duæ Regulae etiam in futuro, & reliquis duobus modis locum habent, ut יִגְלַח *radet.* שְׁלַח *dimitte & dimittere.*

III. Participia huius Coniugationis (ut & in hiphil & hithpael) initio aſciſcunt ם.

Regula generalis huius Coniugationis.

Quando ſecunda Radicis eſt gutturalis aut ר, quæ dageſch non recipiunt, tunc ad illud ſupplendum per omnes modos mutantur puncta breuia in longa, ſcilicet chiric in tſere, patach in camets, kibbutſ in cholem, vt בִּרְךָ *benedixit*, מְבַרְךָ *benedicens.*

מְבוֹרָךְ *benedictus*, יְבָרַךְ *benedicet*, בָּרַךְ *benedic*
& *benedicere*, &c. in פָּרַשׁ *expandere*, Isa. 1.15.
ponitur chiric loco thsere.

ANNOTATIO.

Sæpe tamen nulla fit compensatio דגשׁ dagesch, sed prima Radicis suum breue punctum retinet, ut 2.Sam.13. 39. נֶחַם consolatus est, 1. Reg. 22. 47. בָּעַר accendit, Prou. 28.14. מִפֶּחַח pauens, Gen. 1. 2. מִרְחֶפֶת mouens se, vel incubans, Deut. 4.27. יִבְהַג ducet, Gen. 19.22. מַחֵר festina. Et hoc præcipuè, quando secunda est ו, ח, aut ה, ut in his exemplis cernis. Imò nec secunda thematis dagesch habet, licet ipsius capax sit, חִלְלוּ laudate, מָלְאוּ impleuerunt. תִּבְקְשׁוּ quæretis Ps. 4. 3. & alibi sæpiùs.

CAPVT V.

De Coniugatione PVAL. פָּעַל

HÆC Coniugatio passiuæ est superioris actiuæ; characteris loco prima Radicis habet Kibbutz sequente dagesch forti, מָסַר.

INDICATIVVS

Præteritum.

Plurale.

Singulare.

Dil. Traditus est.

מסרו	3. Persf.	מסרה	מסר
מסרתם	2. Persf.	מסרת	מסרת
מסרנו	1. Persf.	מסרתי	מסרתי

BENONI.

Fœm.

Mascul.

qui dil. traditur.

מסרות	מסרה	מסר מסרו	מסר
-------	------	----------	-----

FVTVRVV M.

Plurale.

Singulare.

qui dil. traditur.

ימסרו	3. Persf.	ימסר	תמסר
תמסרו	2. Persf.	תמסר	תמסרו
נמסר	1. Persf.	אמסר	אמסר

Infinitivus, מסור *dilig. tradi.*

Quando secunda est gutturalis aut ר, prima præteriti habebit cholem, Gen. 37. 33. טורף *raptus vel discerptus est.* רעך *incensus est, exarsit,* à רעך *extinxit.* Nam & in Pual contraria significatio reperitur, prout initio Coniugationis Piel dictum est. Sic Prou. 13. 4. futurum יבורך *benedicetur.*

n tamen

n tamen ante se tolerat Kibbuts, Prou. 30.

12. רחץ lotus est. ר ante se patitur = Ezec. 16.

v. 4. כרת precisus est.

CAPVT VI.

De Coniugatione POEL. פועל

Deservit præcipuè verbis quiescentibus Ajin, quæ loco Piel amant Poël, & quandoque defectivis Ajin, quorū aliqua videntur modò actiuam, modò passiuam significationem habere, ut חולל formauit & formatus est, & si qua alia sunt eiusmodi; quemadmodum apud Latinos *crimino te, & crimino abs te.*

INDICATIVVS.

præteritum.

Plurale.

Singulare.

Tradidit & traditus est.

f.	מוסרו	3. Persf.	מוסרה	מוסר
מוסרתן	מוסרתם	2. Persf.	סרת	מוסרתמו
	מוסרנו	1. Persf.	Com.	מוסרתני

BENONI.

f.		<i>Tradens & qui traditur.</i>
ממוסרת	vel ממוסרה	ממוסר ממוסרים
	ממוסרות	

PAVL

P A V L.

Fœm.

Mascul.

Tradita.

Traditus.

מְמוֹסֵרָה vel מְמוֹסֵרָה : מְמוֹסֵרִים
מְמוֹסֵרֹת ; מְמוֹסֵרִים

F U T U R V M.

Plurale.

Singulare.

m.

f. Tradet & tradetur, m.

<i>f.</i> יְמוֹסֵרוּ	3. <i>Persf.</i>	תְּמוֹסֵר	יְמוֹסֵר
תְּמוֹסֵרְנָה	<i>m.</i>	<i>f.</i>	<i>m.</i>
תְּמוֹסֵרוּ	2. <i>Persf.</i>	תְּמוֹסֵרִי	תְּמוֹסֵר
נְמוֹסֵר	1. <i>Persf.</i>	Com.	אְמוֹסֵר

I M P E R A T I V V S.

Fœmin.

Mascul.

Trade &

Tradere.

מוֹסֵרִי מוֹסֵרְנָה : מוֹסֵר מוֹסֵר

Infinitivus, מוֹסֵר *Tradere & tradi.*

בְּמוֹסֵר בְּמוֹסֵר לְמוֹסֵר מְמוֹסֵר

Præteritum terminatur etiam in patach מוֹסֵר. Cæterùm quod ad inflexionem at-
tinet, non differt hæc coniugatio à Piel,
nisi prima Radicali, quæ semper habet
vau quiescens in cholem, excepto Paul, in
quo schurec ponitur.

CAPVT VII.

De Coniugatione HIPHIL

הַפְעִיל.

PRO caractere ponitur ה in principio, & י ante ultimam, ut הַמְסִיר. Porro verba hęc propriè significant alicuius actionis esse autorem, suasorem, impulsorem, &c. ut שָׁכַב iacuit in Kal, in Hiphil הִשְׁכִּיב fecit iacere. Sic שָׁמַע audiuit, הִשְׁמִיעַ fecit audire. Igitur quę in Kal sunt neutra, hęc sunt actiua; & quę ibi simplicem actionem significabant, hęc duplicem denotant. Sunt tamen, quę simplicem tantum actionem significant: ut הִשְׁלִיךְ proiecit, deiecit.

INDICATIVVS.

PRÆTERITVM.

Plurale.

Singulare.

	<i>Com.</i>		<i>fecit tradere.</i>
הַמְסִירֶיךָ	3. <i>Perf.</i>	הַמְסִירָה	<i>f.</i>
הַמְסִירְתֶּם	2. <i>Perf.</i>	הַמְסִירָתִי	<i>m.</i>
הַמְסִירְתֶּם	1. <i>Perf.</i>	הַמְסִירְתִּי	<i>Com.</i>

BENO-

BENONI.

Fœm.

Masc.

faciens tradere.

ממסיר ממסיריִם : ממסירה vel ממסרת
 ממסרות ;

PAVL.

Fœm.

Masc.

Factus vel iussus tradere.

ממסר ממסריִם : ממסרה vel ממסרת
 ממסרות ;

FUTURVM.

Plur.

Sing.

*m.**faciet tradere.*

ימסיר תמסיר 3. Pers. ימסירו f. m.
 תמסרנה m. f.

תמסיר תמסירי 2. Pers.

נמסיר אמסיר 1. Pers. Com.

IMPERATIVVS.

Fœm.

Masc.

Fac tradere.

המסר המסירו : המסירי המסרנה

Infinitivus, המסיר *Efficere tradere, id est, ut tradat.*

Gerundia.

in faciendo tradere, id est, cum facerem tradere.

בהמסיר בהמסיר להמסיר מהמסיר ;

De Præterito.

Si prima gutturalis est (quæ plerunque

per totum HIRHIL, habet scheva cōpositum) tunc ה figuratiua habebit segol, ut העמיר 2 Paral. 19. 8. *constituit*: vel patach, præsertim si vau copulatiuum præfigatur, Exod. 13. 12. וְהֵעֲבַרְתָּ. & *transire facies*.

De Participijs.

In utroque participio (ut & in literis futuri יתאן,) abijcitur ה, & punctum eius transfertur ad מ, euphoniæ gratia, ut יהמסיר pro מהמסיר, & ימסיר pro ממסיר.

Benoni sub מ seruat patach etiã ante gutturales, מעמיד *stare faciēs*. Paul sub מ aliquãdo habet ם, Ex. 26. 1. משׂור cōplicatus, retortus. Prima Radicis gutturalis requirit ם, & ם, sub מ, ut 1. Reg. 22. 35. מעמד *factus stare, constitutus*.

De Futuro Imperatiuo, & Infinitiuo.

I. Horum trium ultima syllaba recipit chiric vel tsere המסר ימסר, etiam Iod quiescente nonnūquam ascripto, ימסיר, verūm tsere ob maccaph transit in segol, Iud. 19. 4. יחוק בו. *apprehendet eum*, & sic de alijs. Eadem ultima reperitur cum patach, maxime propter gutturales ה, ע, & ר, vt 1. Reg. 18. 30. יבטח. *faciet fidere*, 1. Sam. 15. 23. הפצר *trans-*

transgredi, nolle acquiescere.

II. Gerundium, ל habens, quandoque abijcit ה, illiusque punctum obtinet, Is. 29.

15. לְסַתֵּיר *ad abscondendum*, Amos 8.4. לְשַׁבֵּית *ad cessare faciendum*, pro לְהַסְתִּיר & לְהַשְׁבִּית.

Iod ultimum sepe desideratur, manente solùm chiric paruo sub secunda Radicis, Ps. 26. 7. לְשָׁמַע *ad faciendum audire*. Ios.

11. 14. הַשְׁמִרָם *disperdere eos*.

CAPVT VIII.

De Coniugatione HOPHAL. הַפְעַל

HVIVS characteristicam literam est ה cum ^ר, continet passiva respondentia actiuis in Hiphil, ut הַמְסַר *factus est tradere*, id est, *iussus, impulsus ut traderet*.

INDICATIVVS.

Præteritum.

Plural.

	Com.		
	הַמְסַרְוּ	3. Perf.	
f.	הַמְסַרְתֶּם	2. Perf.	
m.	הַמְסַרְתֶּם		
	הַמְסַרְנוּ	1. Perf.	

Singul.

	Factus est tradere	
	הַמְסַרְתָּ	3. Perf.
f.	הַמְסַרְתִּי	2. Perf.
m.	הַמְסַרְתָּ	
Com.	הַמְסַרְתִּי	1. Perf.

F

3

BENONI.

BENONI

Fœm.

Masc.

*qui iubetur tradere.*המסרת *vel* המסרה

המסר המסרי

המסרות

F V T V R V M.

Plur.

Singul.

*m.**Iubebitur tradere.**f.*

ימסרו

3. *Perf.*

ימסר תמסר

תמסרנה

*m.**f.* *m.*

תמסרו

2. *Perf.*

תמסר תמסרי

נמסר

1. *Perf.*אמסר *com.*

Infinitivus,

המסר

iuberi tradi.

ה & literæ futuri interdum loco τ admittunt ut Ezech. 19. 12. השלך projectus est. Si prima Radicis est gutturalis, ea habebit τ , & ה camets in tota Coniugatione, העמר *constitutus est*, יעמר *constituetur*.

ANNOTATIO.

In Coniugationibus Pual & Hophal Imperativum & Gerundia prætermisimus, eò, quòd non facile reperiantur, & ex alijs iam dictis satis constet, quomodo sint formanda.

CAPVT

CAPVT IX.

De Coniugatione HITHPAEL

התפעל

HÆc Coniugatio formatur ab Imperatiuo Piel, cui characteris loco syllaba הֵת præfigi solet, vt à מִפַּעַל fit הִתְמַסֵּר. Est actiua, & passiuua simul, id est, significat actionem eiusdem in seipsum, atque idcirco nulla est passiuua huic respondens. Inuenitur nonnumquam significationis kal, ut Exod. 21. 19. הִתְהַלֵּךְ *ambulauit*. Item Niphal, ut Deut. 28. 68. הִתְמַכֵּר *venundatus est*. Iob. 5. 4. יִדְכָּאוּ *conterentur*. Quædã hîc fictionem seu simulationem significant, ut Prouerb. 13. 7. הִתְעַשֵּׂר *simulauit se diuitem*, 2. Sam. 13. 2. הִתְחַלֵּה *simulauit se egrotum*.

INDICATIVVS.

Præteritum.

Plurale.		Singulare	
	<i>Com.</i>		<i>Tradidit seipsum.</i>
	הִתְמַסְרוּ	3. <i>Perf.</i>	הִתְמַסֵּר
	<i>f.</i>		<i>f.</i>
	הִתְמַסְרַתֶּם	2. <i>Perf.</i>	הִתְמַסְרַתְּ
	<i>m.</i>		<i>m.</i>
	הִתְמַסְרְנוּ	1. <i>Perf.</i>	הִתְמַסְרֵנִי
		<i>60m.</i>	
	F 4		BENONI

Pars Tertia,
BENONI.

Fœm.

Mascul.

מתמסר *vel* מתמסרה *Tradens seipsum.*
מתמסר
מתמסרות

FUTURVM.

Plurale.

Singulare.

	<i>Com.</i>		<i>Tradet seipsum</i>
<i>f.</i>	יתמסרו	3. <i>Perf.</i>	יתמסר
תתמסרנה	<i>m.</i>		תתמסר
		2. <i>Perf.</i>	תתמסרי
		1. <i>Perf.</i>	אתמסר

IMPERATIVVS.

Fœm.

Mascul.

התמסרי *Tradet seipsum.*
התמסר

Infinitivus. התמסר *Tradere seipsum.*

In tradendo seipsum, id est, cum traderet seipsum.

בהתמסר *Gerundia.*
בהתמסר להתמסר מהתמסר

Regula Coniugationis Hithpael.

I. Ut in Piel, ita hic secunda Radicis habet Dagesch התמסר cuius si capax non fuerit, prima requirit camets loco patach, התפאר, *gloriatuſ est*, quamuis non semper habeat, ut התיהש Esdr. 2. v. 62. *recensituſ est per genealogiam.* Tſere ultimæ ſyllabæ mutatur in ſegol ob maccaph תהלהך נהג *ambulauit Noe.* Ultima habet etiam patach.

tach. 2. Paralip. 23. 1. הִתְחַזַּק *confirmavit se.*

II. Syllaba הָת semper præponitur primæ radicali, exceptis verbis, quæ primam Radicalem habent unam ex his dentalibus שׁ, צ, ס, ז, ubi alia collocandi ratio per totum Hithpaël seruetur. Quæ enim incipiunt à ס, vel שׁ, non ponunt הָ, illius syllabæ characteristicæ ante primam Radicis, sed post, ut Eccles. 12. 5. הִסְתַּבֵּל *oneravit se*, à סִבֵּל, הִשְׁתַּמֵּר *custodiuit se*, à שׁמֵר. Quæ à צ, non tantum postponunt הָ, sed mutant illud in ט, הִצְטַדֵּק *iustificavit se*, à צַדֵּק. Quæ à ז, postpositum illud הָ, vertunt in ד, ut הִזְדַּמֵּן *preparavit se*. Sunt autem ט & ד, cognatæ litteræ טוֹד. Denique quædo prima est ד vel ט, tunc הָ absorbetur per Dagesch. Leu. 21.

1. יִטְמָא *polluet se*, pro יִתְטָמָא Num. 7. 89. מִדְּבַר

loquens pro מִתְדַבֵּר. ANNOTATIO.

I. Segol pro Patach inuenitur sub prima Radicis הִנְחַמְתִּי Ezech. 5. 13. *consolatus sum me*, ubi etiam הָ, ommissum per Dagesch cõpensatur.

II. Verba, quæ habet Poël loco Piel, mutant etiã Hithpaël in Hithpoël, quod eodem modo inflectitur, quo Poël, præposita solum syllaba הָת.

HITHPAEL. HOPHAL. HIPHIL. POEL.

Tradidit seipsum. התמסר <i>Hithmaser.</i>	Factus vel iussus est tradere. המסר <i>Hamasar</i>	Fecit tra- dere. המסיר <i>Himser</i>	Tradidit, vel tradi- tus est. מוסר <i>Moser</i>
Tradens se- ipsum. מתמסר	Qui inbe- tur tradere. המסר	Faciens tradere. ממסיר	Tradens, vel qui traditur. ממוסר
Caret.	Caret.	Factus vel iussus tra- dere. ממסר	Traditus. ממוסר
Tradet seipsum יתמסר	Iubebitur tradere. ימסר	Faciet tradere. ימסיר	Tradet, vel tradetur. ימוסר
Trade te- ipsum. התמסר	Caret.	Fac trade- re. המסיר	Trade, vel tradere tu. מוסר
Tradere se- ipsum. התמסר	Iuberi tra- dere. המסר	Facere tra- dere. המסיר	Tradere, vel tradi. מוסר

PVAL. PIEL. NIPHAL. KAL.

Diligenter traditus est.	Diligenter Tradidit.	Traditus est.	Tradidit.	Præteritum.
מִסֵּר <i>misser</i>	מִסֵּר <i>misser</i>	נִמְסַר <i>nissar</i>	מִסֵּר <i>misser</i>	עָבַר <i>avar</i>
Diligenter traditur.	Diligenter tradens.	Traditur.	Tradens.	Benoni.
מִסֵּר <i>misser</i>	מִמְסֵר <i>missar</i>	נִמְסַר <i>nissar</i>	מוֹסֵר <i>moser</i>	בְּנוֹנִי <i>bononi</i>
Caret.	Diligenter traditus.	Caret.	Traditus.	Paul.
	מִמְסֵר <i>missar</i>		מִסּוֹר <i>missor</i>	פְּעוּל <i>peul</i>
Diligenter tradetur.	Diligenter tradet.	Tradetur.	Tradet.	Futurum.
יִמְסַר <i>missar</i>	יִמְסַר <i>missar</i>	יִמְסַר <i>missar</i>	יִמְסוֹר <i>missor</i>	עֵתִיד <i>etid</i>
Caret.	Diligenter trade.	Tradere tu.	Trade.	Imperativus.
	מִסֵּר <i>misser</i>	הִמְסֵר <i>hissar</i>	מִסּוֹר <i>missor</i>	צוּי <i>zui</i>
Diligenter tradi.	Diligenter tradere.	Tradi.	Tradere.	Infinitivus.
מִסּוֹר <i>missor</i>	מִסֵּר <i>misser</i>	הִמְסֵר <i>hissar</i>	מִסּוֹר <i>missor</i>	מְקוֹר <i>meqor</i>

DE VERBIS IMPERFECTIS.

De diuisione Imperfectorum, & de formis Quiescentium.

Imperfecta verba quadruplicia sunt;
 I. Quiescentia, quæ inter coniugandum unam ex Radicalibus literis amittunt, & amissam longo puncto compensant.

(.) II. Defectiua, quæ item unam amittunt, & in eius locum substituunt dagesch.

III. Composita, quæ non uno duntaxat modo, sed pluribus imperfecta sunt, ut infrà patebit. IV. Verba quatuor, aut quinque literarum. Atque hæc omnia, quantum necesse fuerit, ordine explicaturi, initium faciemus à quiescentibus, quòd ea multis post Perfecta faciliùs, quàm Defectiua addisci posse videantur.

Quiescentium igitur quinque formæ reperiuntur. I. Pe Aleph, ut אָמַר *dixit*. II. Pe Iod. יָשַׁב *sedit*. III. Aijn Vau, vel Iod, שָׁמוּ *ponere*. בִּין *intelligere*. IV. Lamed Aleph, אָמַץ *inuenit*. V. Lamed קָנָה *possedit*. Porro hîc meminisse oportet (quod suprâ c. 1. sub

De Quiescentibus Pe Aleph, Cap. X. 93
 sub finem dictum est) per Pe, intelligi primam
 Radicis literam, quæcunque illa
 fuerit: per Ajin, secundam: per Lamed,
 tertiam. Ergo quiescentia Pe Aleph, sunt
 illa, quæ habent primam literam & quies-
 centem: Quiescentia Ajin Vau, vel Iod,
 quæ secundam habent Vau, vel Iod: Qui-
 escentia Lamed Aleph, quæ tertiam ha-
 bent Aleph. Et sic de cæteris tam Qui-
 escentibus, quàm Defectiuis dicendum
 est.

C A P V T X.

De Quiescentibus Pe Aleph.

HÆc ferè à Perfectis non differunt,
 nisi quòd in prima persona futuri
 coniugationis Kal, & Radicale abjiciunt,
 ne duo & concurrant; & in toto futuro
 habent cholem in prima syllaba.

K A L.

Paul.

Benoni.

Præteritum.

Dictus.

Dicens.

Dixit.

אָמַר

אָמַר

אָמַר

ע.י. אָמַרְיִם

ע.י. אָמַרְיִם

ע.י. אָמַרְתִּי

Futu

Plural.		Singular.	
<i>m.</i>		<i>f.</i>	<i>m. Dicet.</i>
<i>f.</i> יֹאמְרוּ	3. <i>Perf.</i>	תֹּאמֶר	יֹאמֵר
תֹּאמְרֹתָ <i>m.</i>		<i>f.</i>	<i>m.</i>
תֹּאמְרוּ	2. <i>Perf.</i>	תֹּאמְרִי	תֹּאמֵר
נֹאמֵר	1. <i>Perf.</i>	<i>Com.</i>	אֹמֵר

I M P E R A T I V V S.

<i>Fœm.</i>	<i>Masc. Dic.</i>
אֹמֵר אֶמְרֶנָּה	אֹמֹר אֶמְרוּ :
<i>Infinitivus.</i>	אֹמֵר vel אֹמֹר <i>Dicere.</i>

G E R V N D I A.

לֹאמֹר מֵאֹמֹר

בֵּאמֹר כֵּאמֹר

Futurum quædam habent integrum יֹאסֹף *ab אסף collegit. Verbum אהב dilexit, habet quidem integrè tertiam & secundã personã יאהב תאהב sed in prima dicitur אהב Malach. 1. 2. & Prou. 8. 16. אהב diligam. Sic אול proficiscar, unde Ier. 2. 36. תולי proficiscêris. Propter Vau conuersiuum, & futuris Milel, mutatur plerunque patach in segol, וַתֹּאמֶר וַיֹּאמֶר & dixit. Idem patach transit in tsere propter pausam, P. 1. 6. תֹּאבֵד peribit. Legitur etiam 2. Sam. 19. 13. תֹּאמְרוּ dicetis, sine א. De contracto Gerundio לֹאמֹר ad dicendum, egimus p. 15. לֹאֲהַבֵּךְ Deu. 10. 12. & 15. ad diligendũ, propter ה paragogicum. Sicut לְתֹאבֶּה de quo p. 71.*

N I P H A L.

Futurum. Benoni. Præteritum.

Dicetur יֹאמֵר Qui dicitur נֹאמֵר Dicitus est נִאמַר

Et c. אֹמֵר Et c. נֹאמְרוּ Et c. נֹאמְרָה

Gerundia. Infinitivus. Imperativus.

Et c. בְּהֹאמֵר Dicit הֹאמֵר Dicere tu. הֹאמֵר

הֹאמְרוּ Et c.

Legitur in præterito נֹאחֲוֹו contēti sunt, posse-

derūt, Num. 32. 30. pro נֹאחֲוֹו Post tertiam per-

sonam futuri, ommissa secunda, posuimus primam

hęc & deinceps sæpius: eò quòd & formativa fu-

turi peculiarem habeat difficultatem, cùm in-

terdum aliud punctum requirat, quàm cæteræ

formativæ. Infinitivus exit quandoque in cho-

lem, Leuit. 7. 18. הֹאכֹוֹל comedi.

P I E L.

Paul. Benoni. Præteritum.

Diligenter dictus. Dil. Dicens. Dil. dixit

מֹאמֵר

מֹאמֵר

מֹאמַר

Et c. מֹאמְרוּ Et c. מֹאמְרָה Et c.

Infinitivus. Imperativus. Futurum.

Diligenter dicere. Dil. dic. Diligenter dicet.

מֹאמֵר

מֹאמֵר

יֹאמֵר

Et c. בְּמֹאמֵר Et c. מֹאמְרוּ Et c. מֹאמְרָה

Excidit nonnunquam &, ut Job. 35. 11.

מִלֵּךְ docens, pro מֹאמֵר. Sic Eze. 28. 15. אֲזִן auri-

bus

bus percipiam. *pro* אָזְנוֹן : & 2. Sam. 22. 40.
 תָּאָר accinges, *pro* תָּאָר. In voce autem מִנְדָּב
 rubefactus, ponitur : *pro* kibbuts. Naüm. 2. 4.
Est enim Paul ex Piel.

PVAL,	HOPHAL,	HITHPAEL.
Præteritum.	Præterit.	Præteritum.
<i>Diligenter dictus est.</i>	<i>Factus est dicere.</i>	<i>Dixit seipsum</i>

אָמַר

הָאָמַר

הִתְאָמַר

&c. אָמַרְתָּ &c. הָאָמַרְתָּ &c. הִתְאָמַרְתָּ

*De his tribus nihil dicendum occurrit, cum
 in omnibus perfecta sint.*

HIPHIL.

Paul.	Benoni.	Præteritum.
<i>Factus dicere.</i>	<i>Faciens dicere.</i>	<i>Fecit dicere.</i>

מֵאָמַר

מֵאָמִיר

הָאָמִיר

&c. מֵאָמַרְיִים &c. מֵאָמִירִים &c. הָאָמַרְתָּ

Infinitivus.	Imperativus.	Futurum.
<i>Facere dicere.</i>	<i>Fac dicere.</i>	<i>Faciet dicere.</i>

הָאָמִיר

הָאָמִיר

יֵאָמִיר

&c. בְּהָאָמִיר &c. הָאָמִירוּ &c. יֵאָמִיר

Aleph occultatur interdum in tsere, Prou.

17. 4. מֵאָזְנוֹן auribus percipiens, *pro* מֵאָזְנוֹן &

in camets, Job. 32. 11. אָזְנוֹן auribus percipiam.

pro אָזְנוֹן. Item in patach, Is. 13. 20. יְהִל tentoria

figet, *ab* אָהֵל : fortasse ut differat à יְהִל expan-

det,

De Quiescentibus Pe Iod Cap, Cap. X. 97
 det, lucere faciet; ab הָלַל. In voce, וַיִּאָצֵּל
 Num. 11. 25. & seposuit, & quiescit in camets
 expresse: occultè verò in וַיִּרָב. 1. Sam. 15. 5. & te-
 tendit insidias, pro וַיִּאָרַב, וַיִּאָצֵּל. אֹבֵיד, per-
 dam, venit more quiescentium Pe Iod, regulare
 esset אֹבֵיד. Ier. 46. 8. Imperatiuus הָאֲזִנָּה Gen. 4.
 23. auribus percipite, legitur pro הָאֲזִנָּה. Sic
 Infinitus לְהַכִּיֹּל Ezech. 21. 28. ad consumen-
 dum, pro לְהַאֲכִיֹּל.

CAPVT XI.

De Quiescentibus Pe Iod.

IN Præterito & Participijs Kal, item in to-
 to Piel, Pual, & Hithpael hæc verba perfecta
 sunt. In toto autem Niphal, Hiphil, & Hophal
 mutant suum Iod radicale in Van, aut mobile,
 aut Quiescens; in cæteris sequuntur Perfecta.

K A L.

Paul.

Benoni.

Præterit.

Habitatus.

Habitans.

Habitauit.

יָשׁוּב

יָשָׁב

יָשַׁב

&c. יְשׁוּבוּם.

&c. יְשׁוּבוּם.

&c. יְשַׁבְתָּ.

G

Futu-

FUTURVM.

Plural.

Singular.

f.	יִשְׁבוּ	3. Perf.	תֵּשֶׁב	יֵשֶׁב			
	m.		f.	m.			
תִּשְׁבְּנָה			תֵּשְׁבוּ	תֵּשֶׁב			
	תִּשְׁבוּ	2. Perf.					
	נִשְׁבּוּ	1. Perf.		אֵשֶׁב			

IMPERATIVVS.

Fœm.

Mascul.

שִׁבּוּ	שִׁבּוּ	שִׁבּוּ	שִׁבּוּ	Habita.
שִׁבְּנָה			שֶׁבֶת	sedere.

GERVNDIA.

בְּשֶׁבֶת כְּשֶׁבֶת לְשֶׁבֶת מְשֶׁבֶת:

Futurum saepe habet lod radicale vel expressum, ut Ps. 25. 13. יִרְשׁ possidebit. Job. 3. 12. אֵינֶק Sugam, יֵימֶנָה Gen. 13. 9. ad dextram ibo. vel suppressum in chiric, ut 1. Reg. 1. 1. יִחַם calefiet. 1. Sam. 18. 20. וַיִּשֶׁר (שׁ absque Dagesch,) & rectum fuit, placuit. In יִחַמוּ incallescunt, Gen. 30. 39. lod est cum segol, quia ח habet . Verbum יָכוֹל potuit, mutat lod radicale in ו, יִכּוֹל poterit. אֶסּוֹר castigabo, pro אֶסּוֹר vel אֶסֶר, resoluit vocalem longam in breuem & dagesch, Isa. 8. 11. Ultima futuri habet etiam parach,

patach, יִטַּב bene erit, יִחַם calefcet, יִרַע displicebit, malus erit. Et cholem, יִבוֹשׁ eu-
bescet. *Isa.* 29.22. נִאֲמֹת acquiescemus, con-
sentiemus, *Gen.* 34.15. à verbo יָאֲת. *Ceterum*
tsere ultimæ propter maccaph & tau conuersi-
uum mutatur in segol, ut יִלְךְ-נָא veniat quæ-
so, וַיֵּשֶׁב & habitauit.

IMPERATIVVS quandoque habet pa-
tach, præsertim in ijs, quorū tertia est gutturalis,
ut à יִרַע sciuit, dicimus יִרַע scias, מ. רְעוּ scite,
מ. רְעוּ scias, f. רְעוּהָ scite, f. ה paragogicum, si
secum accentum habet, mutat tsere & patach in
scheua, *Genes.* 45. 9. יֵרֵד descende, & 27.19.
שָׁבַח habita. In maioribus tamen distinctioni-
bus, & tsere & accentus manet in priori sylla-
ba יֵרֵד descende, שָׁבַח habita. אֶת־יְהוָה dedit,
formatur הָבַח & הָבַח da. הָבוּ & הָבוּ date.

INFINITIVVS geminum habet patach,
si tertia sit gutturalis, ut יִרַע scire. Idem non-
nunquam perfectus est, præsertim quando alteri
verbo iungitur, ut *Gen.* 43. 19. יֵרֵד-יֵרְדוּ descē-
dendo descendimus, & tunc accedentibus
literis Gerundij בְּכֹל, efficit chirc longum, ut
Isa. 27. 11. בִּיבוֹשׁ cum aruerit. *Quædam abij-*

ciunt Iod absque additione ת, Jer. 42. 10. שׁוּב ha-
bitare. Job. 42. 2. כּוֹל posse. Inuenitur etiam ה lo-
co ת, ut Gen. 46. 3. מֵרְדָה pro מֵרֶדֶת à descēden-
do. Cur ל in לִשְׁבַת & alius nonnullis imperfe-
ctorum gerundiis habeat ך, vide part. 4. ca. 6. de
punctis literarum כּלּב. Denique alia partim Per-
fectorum, partim Imperfectorum formam reci-
piunt, Num. 14. 16. יִכּוֹלֶת posse, Gen. 8. 7. יִבּוֹשֶׁת
arescere, exiccari, pro כִּלְתָּ, בִּשְׁתָּ, quamuis illa
quibusdam videantur esse nomina, sicut קִטְרֶת
incensum. Verum hoc minùs probabile.

N I P H A L.

Præteritum.

Plural.

Singular.

Habitatus est.

נִשְׁבּוּ

3. Pers.

נִשְׁבַּח

נִשְׁבַּחְתֶּם

2. Pers.

נִשְׁבַּחְתָּ

נִשְׁבַּחְנוּ

1. Pers.

נִשְׁבַּחְתִּי

Imperat.

Futurum.

Benoni.

Habitare tu.

Habitabitur.

Qui habitatur.

הוֹשִׁב

יוֹשֵׁב

נוֹשֵׁב

הוֹשִׁבוּ &c.

אוֹשֵׁב &c.

נוֹשְׁבִים &c.

Infin. הוֹשִׁבְתִּי habitari,

Gerundia, בְּהוֹשֵׁב &c.

Quædam inueniuntur cum tsere, ut. Is. 57. 5.

נחם calefecit se. *Illud Gen. 8. 12. ויחל & expectavit, perfectum est.*

PIEL.

Paul. Benoni. Præterit.

מישב מושב ישב

ע. c. מושבית ע. c. מושבית ע. c. מושבית

Infinit. Imperat. Futurum.

ישב ישב יושב

ע. c. בושב ע. c. ישבו ע. c. יושב

In יחמה (Ps. 51. 7. calefecit, concepit, (fæm.) Iod habet segol, propter sequens, pro יחמה. Illud autem, Naum. 1. 4. יבש siccabit, ponitur pro

יובש : P V A L.

Infinit. Futur. Benoni. Præterit.

ישוב יושב ישב יושב

ע. c. יושב ע. c. יושב ע. c. יושבת

Huius verbi significatio neque in Piel, neque in Pual reperitur, quare omisimus.

HIPHIL.

Plural. Præteritum. Singul.

Fecit habitare.

הושיבו 3. Perf. הושיבה

הושבתם 2. Perf. הושבת

הושבתי 1. Perf. הושבתי

Paul.

Benoni.

Factus habitare מוֹשֵׁב. Faciens habitare מוֹשִׁיב

Et c. מוֹשִׁיבִים Et c. מוֹשִׁיבִים

F V T V R V M.

Plural.

Singul.

Faciet hab.

יוֹשִׁיבוּ
תוֹשִׁיבוּ
תוֹשְׁבֵינָה
נוֹשִׁיב

יוֹשִׁיב תוֹשִׁיב
תוֹשִׁיב תוֹשִׁיב
אוֹשִׁיב

I M P E R A T I V V S.

Fœm.

Mascul.

Fac habitare.

הוֹשִׁיבִי הוֹשְׁבֵינָה

הוֹשִׁיב הוֹשִׁיבוּ

Facere habitare.

Infinit. הוֹשִׁיב Gerundia, בְּהוֹשִׁיב, Et c.

*Illa, quæ in Kal huius ordinis Iod radicale
servant in futuro, id etiam hîc servant; inter-
dum adscriptum, interdum latens in Tsere, Et
hoc non solum in futuro, sed etiam per to-
tam Coniugationem, excepto Paul, ut הָיִיב
vel הִיטִיב benefecit, מָטִיב vel מִיטִיב bene-
faciens. יִטִּיב vel יִיטִיב vel יִיטִיב benefaciet.
הִטִּיב vel הִיטִיב benefac Et benefacere, à
יָטִב bonus, gratus fuit. Futuri accentus pro-
pter Vau conuersivum in priori syllaba positus
mutat*

De Quiescentibus Pe Iod, Cap. XI. 103
mutat tsere, vel chiric in segol, 2. Reg.
 17. 6. וַיֹּשֶׁב & habitare fecit. *Exprimitur*
nonnunquam ה Coniugationis symbolum, Psal.
 116. 6. יְהוֹשִׁיעַ saluabit. *Legitur & Psal. 138. 7.*
 יִרְע notum faciet.

Imperatiuus interdum habet Iod mobile, ut
Pf. 5. 9. הַיֹּשֶׁר dirige. pro quo nūc legitur הַיֹּשֶׁר
fac exire. Gen. 8. 17.

APPENDIX.

Cum Coniugatio verbi ילל ululavit, tiro-
nibus difficilior videri soleat, eam hīc ex scri-
ptura locis simul proponemus.

HIPHIL.

Benoni.

Præteritum.

<i>ululans.</i>	<i>runt.</i>	<i>avi.</i>	<i>asti.</i>	<i>ululavit.</i>
מִילֵל	הִילִילוּ	הִילַלְתִּי	הִילַלְתָּ	הִילֵל

FUTURVM.

<i>bunt.</i>	<i>bit.</i>	<i>ululabo.</i>
יִילְלוּ <i>vel</i> יִילִילוּ	יִילַל <i>vel</i> יִילַלְתִּי	יִילַלְתִּי <i>vel</i> יִילַלְתָּ
	תִּילֵל	
	<i>bitis, m.</i>	
<i>ululate m.</i>	<i>ulula. f.</i>	<i>ulula m. Imper.</i>
הִילִילוּ <i>vel</i> הִילֵלוּ	הִילְלוּ	הִילֵל <i>vel</i> הִילֵלְתִּי

Infinit. הִילֵל ululare. Cetera desunt.

Illud 1. Sam. 4. 19. לָלֵת multò conuenientiùs factū per Syncopen dicitur ex לָלֵת ad parien- dum à יָלַד peperit, quàm ex Gerūdio Cal לָלֵת ad ululandum, à יָלַל prout non solū noster interpres, sed etiam nonnulli Rabbini docuerunt.

H O P H A L.

Infinit. Futurum. Benoni. Præter.

Iuberi hab. Iubebitur hab. Qui iubetur hab. Factus est habere.

הוֹשֵׁב יוֹשֵׁב הוֹשֵׁב הוֹשֵׁב
 הוֹשֵׁב־תָּ. הוֹשֵׁב־וּ. הוֹשֵׁב־יָ. הוֹשֵׁב־וּ.

H I T H P A E L.

Futurum. Benoni. Præterit.

הַתִּישֵׁב מְתִישֵׁב הַתִּישֵׁב
 הַתִּישֵׁב־תָּ. מְתִישֵׁב־וּ. הַתִּישֵׁב־יָ.

Infinitiuus. Imperatiuus.

הַתִּישֵׁב הַתִּישֵׁב
 הַתִּישֵׁב־וּ. הַתִּישֵׁב־וּ.

Huius Coniugationis paradigma etsi usitatum non sit, nec esse possit; (quis enim dixerit, habitauit seipsum?) alijs tamen verbis huc spectantibus inservit. Exod. 2. 4. legitur תִּתְּצֵב statuet se, pro תִּתְּצֵב.

CAPVT XII.

De Quiescentibus Aijn Vau,
vel Iod.

NON omnia verba, quorum secunda est Vau, ad hanc Quiescentium classem pertinent. Reperiuntur enim quedam, quorum secunda est Vau mobile, ut נָוַע expirauit, רוּחַ re-
spirauit: alia autem sunt, quorum tertia radicalis est ה quiescens, ut אָוָה concupiuit. Illa perfecta sunt; hæc ad ordinem Quiescentium Lamed He pertinent. Eodem modo nec omnia Iod secundam habentia huc spectant, ut אִיב, אִיבַת, אִיבַתוֹ odio habuit. Hic enim Iod est mobile.

Porro cum quiescentia Aijn Vau, & Aijn Iod eandem omnino Coniugationum formam habeant, satis fuerit unum utrisque, breuitatis causa, paradigma tribuere.

Plur.	K A L.	Præteritum.	Sing.
			Posuit.
שָׁמוּ	3. Pers.	שָׁמָה	שָׁמָה
שָׁמַתְּ	2. Pers.	שָׁמַתְּ	שָׁמַתְּ
שָׁמַנּוּ	1. Pers.	שָׁמַנּוּ	שָׁמַנּוּ

שמות שמה שמיים ponens.
Positus.

שומה שומות: Paul. שומיים: שום

F V I V R V M.

Plur. Sing. ponet.

ישומו	ישוים תשוים
תשומו	תשוים תשוים
תשומנה	תשוים:

I M P E R A T I V V S.

Fœm. Masc. Pone.

שומי שומנה: שום שומו:

Infinitivus, שום Ponere.

G E R V N D I A.

בשוים בשוים לשוים משוים:

Præteritum & Benoni forma triplex est.

I. *Quædam habent camets, ut in paradi-gmate שום vides, & hæc forma usitatissima est. Pau-cula tamen reperiuntur cum patach בן spre-uit, מח oblitus, obductus est. II. Quædam habent tsere, & hoc modo coniugantur.*

Præteritum.

Plural. Singul.

Mortuus est.

מתו	3. Pers.	מת מתה
מתם מתן	2. Pers.	מת מת
מתנו	1. Pers.	מתי

B E N O N I.

BENONI.

Fœm.

Mascul.

Moriens & mortuus.

מתה מתות

מת מתים

III. *Quedam habent cholem, & ita inflectuntur.*

Præteritum.

Plur.

Sing.

Illuxit.

אורו

3. Persf.

אור אורה

אורתם אורתן

2. Persf.

אורת אורת

אורנו

1. Persf.

אורתי

BENONI.

Fœm.

Masc.

Illuxus.

אורה אורות

אור אורים

Cætera omnia hæc duæ posteriores formæ communia habent cum paradigmate אֶשׁ: Inuenitur aliquando in præterito Aleph quiescens post camets אָמַת surrexit. Ose. 10. 14. & mobile, וַרְאָמָה & exaltabitur. Zach. 14. 10.

Futurum exit quoque in Cholem, præsertim cum accentu distinguente וַיָּמָוֶת & mortuus est, וַיָּצִוֹם & ieiunauit. Extra accentum distinguentem, si accedat Vau conuersiuum, & retrahatur accentus in penultimam, aut sequatur maccaph, mutatur cholem & schurec in

Gen. 14.

Gen. 14. 2. וַיָּרֶץ & cucurrit. 2. Sam. 19. 37. נָשַׁב-נָא reuertatur quæso. Hoc tamen ipso in loco (quando nimirum est טאυ conuersiuum, & accentus retractus) quedam, quorum prima vel tertia radice est gutturalis aut ג, habent, ut 1. Sam. 25. 14. וַיַּעַט בְּהֵם & inuectus est in eos. Gen. 8. 4. וַתָּנַח & requieuit. Iud. 4. 18. וַיִּסָּר & declinauit, Iud. 4. 21. וַיַּעַף & defecit. Ad differentiam tamen significationis legimus, Ps. 18. 11. וַיַּעֲף, & Isa. 6. 6. וַיַּעֲף volauit. Utraque enim significatio in Radice עף reperitur.

Imperatiuus & Infinitiuus habet etiam cholem מול circumcide, קום surgere. Literæ verò Gerundiij amant sequens schurec לקום ad surgendum, בקום in surgendo. Interdum utrique additur ה paragogicum קומה surge, שובח reuertere, רץ confringere.

NIPHAL.

Præteritum.

Plural.

Singular.

Positus est.

נָשׁוּמוּ	3. Perf.	נָשׁוּמוּ
נָשׁוּמוּתָם	2. Perf.	נָשׁוּמוּתָם
נָשׁוּמוּנוּ	1. Perf.	נָשׁוּמוּתִי

BENO

B E N O N I.

Fœm.

Mascul.

Qui ponitur.

נְשׂוּמָה נְשׂוּמוֹת

נְשׂוּם נְשׂוּמוֹ

F V T V R V M.

Plur.

Sing. *Ponetur.*

נְשׂוּמוֹת	נְשׂוּמוֹ	3. Pers.	נְשׂוּמוֹ	נְשׂוּמוֹ
נְשׂוּמוֹת	נְשׂוּמוֹ	2. Pers.	נְשׂוּמוֹ	נְשׂוּמוֹ
נְשׂוּמוֹת	נְשׂוּמוֹ	1. Pers.	נְשׂוּמוֹ	נְשׂוּמוֹ

I M P E R A T I V V S.

Plural.

Sing. *Pone.*

הַשְּׂוּמֵי הַשְּׂוּמָה

הַשְּׂוּם הַשְּׂוּמוֹ:

Infinit. *נְשׂוּמוֹ* *poni.* Gerundia, *בְּהַשְּׂוּמוֹ*, &c.

Præteritum etiam reperitur cum tsere. Zach. 2.13. נְעוּר נְעוּרָה excitatus est. Futuri literæ, itémque figuratiuum Imperatiui & Infinitiui habent tsere, si prima radicalis respuat dagesch, נְעוּרָה excitabor, הַאֲרוֹר illuminare tu, & illuminari. Idem tsere sortiuntur Gerundiij literæ, abiecto הַאֲרוֹר ad illuminandum. Ultima infinitiui nonnunquam est cum schurec, Is. 25. 10. כְּהַדוּשׁ sicut tritatur.

P O E L.

Loco Piel habent hæc verba Poël; quæ coniugatio

ingatio illorum est propria, ut diximus pag. 80. Formatur autem hoc Piel ex Infinitiuo Kal, mutato schurec in cholem, & repetita tertia radicali, ut à שׁוּם fit שׁוּמָם. Sunt tamen nonnulla, quæ non recusant תּוֹ Piel, ut Esther. 9.32. קִיָּם statuit, Dan.1.10. חַיֵּב debitorem, reum fecit.

Paul. Benoni. Præteritum.

Positus. Ponens, vel qui ponitur. Posuit, vel positus est.

שׁוּמָם מְשׁוּמָם שׁוּמָם
 &c. מְשׁוּמָמִים מְשׁוּמָמִים &c. שׁוּמָמָה

Infinitiuus. Imperatiuus. Futurum.

Ponere vel poni. Pone vel ponere tu. Ponet, vel ponetur.

שׁוּמָם שׁוּמָם יִשׁוּמָם
 &c. בְּשׁוּמָם &c. שׁוּמָמוּ &c. אֲשׁוּמָם

Conuenit omnino cum Poël Perfectorum

מוֹסֵר.

HIPHIL.

Plurale. Præteritum. Singul.

הִשְׁיִימוּ 3. Pers. הִשְׁיִימָה
 הִשְׁמַתְוּ 2. Pers. הִשְׁמַתָּה
 הִשְׁמַנּוּ 1. Pers. הִשְׁמַנְתִּי

Est & alia huius Præteriti forma:

Plurale.

Plurale.

Singulare.

הַשִּׁימוּתִּים	3. Pers.	הַשִּׁימָה
הַשִּׁימוּתֵינוּ	2. Pers.	הַשִּׁימוּתֵי
הַשִּׁימוּנוּ	1. Pers.	הַשִּׁימוּתִי

BENONI.

Fœm.

Mascul.

מְשִׁימָה מְשִׁימוֹת

מְשִׁימוֹת מְשִׁימוֹת:

PAVL.

Fœmin.

Mascul.

מוֹשְׁמָה מוֹשְׁמוֹת

מוֹשְׁמוֹת מוֹשְׁמוֹת:

FUTURVM.

Plurale.

Singulare.

יְשִׁימוּ תְשִׁימוּ	3. Pers.	יְשִׁימוּ תְשִׁימוּ
תְשִׁימוּ	2. Pers.	תְשִׁימוּ תְשִׁימוּ
נְשִׁימוּ	1. Pers.	נְשִׁימוּ

IMPERATIVVS.

Fœm.

Mascul.

הַשִּׁימִי הַשְׁמֵנָה

הַשִּׁימוּ הַשְׁמוּ:

Infinitivus. הַשִּׁימוּ

Gerundia. בְּהַשִּׁימוֹ , &c.

Præteriti forma posterior sub figuratiuo ה , prima & secunda persone habet etiã , ut הקִּיְצוֹתִי , evigilaui: vel patach , si prima est gutturalis , ut העִירוֹתִי fuscitare feci , seruato chiric sub prima

prima radice, vel eius loco, tsere, ut **הַשְׁבוֹתֶם** reddidistis. Porro Præteriti ultima tertiæ personæ effertur etiam cum patach, ut Deut. 28. 52. **וְהָצַר** & faciet angustiam. Ab **הָמִית** interfecit, legitur **הָמִיתִי הָמַתְּ הָמַתָּן** pro **הָמִיתוּתִי הָמִיתוּתְךָ הָמִיתוּתְכֶם**. Illud **הָסִיתָהּ** 1. Reg. 21. 25. incitauit, (*Jezebel*) ponitur pro **הָסִיתָהּ**: Amittitur interdum figuratiua **הָ**, sed rarò, ut Job. 33. 13. **רִיבֹתָ** litigasti, Jer. 16. 16. **פִּשְׁצֵי** piscati sunt, pro **הָרִיבֹתָ הָרִיבֵינוּ** :

Benoni habet etiam tsere, vel patach, sicut præteritum, ut Is. 44. 25. **מִפָּר** dissoluens, **מִצָּר** obsidens. In **מִלִּין** Exod. 16. 8. fit resolutio **צָר** tsere in patach & dagesch, præcipuè cum significat murmurare; sicut in **וַלִּינוּ** Prou. 4. v. 21. recedant **צָר**.

Futurum in ultima etiam admittit tsere **וַיִּגַל** exultabit. Quando ipsum fit *Milel*, aut habet *vau* conuersiui, postulat segol **וַיִּגַל** & exultauit, vel patach, **וַיִּסַּר** & amouit; **וַיִּדְרֹן** Deut. 17. 13. superbe agent, propter *paragogicū* mutat in: Tertia pluralis fœminea etiã est cū *chiric*, Jer. 44. 25. **תִּקְיֹמְנָה** statuetis; vel mutat prius *camets* in *schewa* **תִּתְקַיֵּמְנָה** tumultuabuntur. Mich. 2. 13.

Impe-

Imperatiuus & Infinitiuus habent ultimam futuri, nimirum t fere, chirc & patach הָשִׁיב
 pone, & ponere, &c. הִשָּׁע claude & claudere, à שׂוּעַ, quod cum Vau mobili שׂוּעַ significat clamauit. הִשָּׁב conuerte & conuertere. Præterea Imperatiuus & Gerundia sæpe veniunt sine ה characteristico, Gen. 24.2. שׂוּם pone, Ps. 48. 14. לִיּוֹן pernocta, לְרִיב ad discipandum, pro לְהַרְיִב, הִלִּין, הָשִׁים.

H O P H A L.

Præteritum.

Plurale.

Singulare

הוֹשִׁמוּ

הוּם הוֹשִׁקָה

הוֹשִׁמְתָם תוּן

הוֹשִׁמְתָּ הוֹשִׁמְתָּ

הוֹשִׁמְנוּ

הוֹשִׁמְתִּי

Benoni. הוֹשִׁם הוֹשִׁמִים &c.

F V T V R V M.

Plur.

Sing.

תוֹשִׁמְנָה	יוֹשִׁמוּ	3. Persf.	יוֹשִׁם תוֹשִׁם
	תוֹשִׁמוּ	2. Persf.	תוֹשִׁם תוֹשִׁמִי
	נוֹשִׁם	1. Persf.	אוֹשִׁם

Infinitiuus, הוֹשִׁם & הוֹשִׁם.

Schurec nonnunquam resoluitur in Kibbutz & dagesch, הִסָּב conuersus est retrorsum.

שׁוּם *in suo Hiphil potius significat ponere, & in Hophal poni: ideo significationem ijs non apposuimus, quam tamen in sequente Hithpoel propter alia verba addimus, licet scriptura eam non habeat.*

H I T H P O E L.

Benoni.

Ponens seipsum.

מִשְׁתוּמִים

Præteritum.

Posuit seipsum.

הִשְׁתוּמִים

ע. c. מִשְׁתוּמִים ע. c. הִשְׁתוּמִים

Infinit.

Imperat.

Futurum.

*Ponere seipsum.**Pone teipsum.**Ponet seipsum.*

הִשְׁתוּמִים

הִשְׁתוּמִים

יִהְיוּמִים

ע. c. בְּהִשְׁתוּמִים ע. c. הִשְׁתוּמִים ע. c. אִשְׁתוּמִים

Hæc Coniugatio fit ex Poel, addita syllaba הַה, ut בתְּכַוֵּן præparavit, confirmavit, התְּכַוֵּן paravit, seu firmavit seipsum. Cur autem dicamus הִשְׁתוּמִים pro הִתְשׁוּמִים ex Perfectis iam constat, pag. 89. Caterum Iosue 9. 4. inuenitur forma in Hithpael, הַצֵּטִיר legatum se finxit, à צִיר legatus, nisi rectius legatur הַצֵּטִיר ut colligitur ex vers. 11.

Verbum בּוֹא *venire.*

*Addemus sub finem Quiescentium Aijn
Van,*

De Quiesc. Aijn Vau, vel Iod. Cap. XII. 113
*Vau, vel Iod verbum בוא, quod etsi ferè regu-
 lare sit, tamè ob duas quiescètes Vau & Aleph
 tironibus initio nonnihil negotij exhibere solet.
 Simile est בוא, irritum facere, seu frangere,
 & בוא vomere, quæ tantùm in Hiphil coniu-
 gantur.*

K A L.

Præteritum.

Plural.

Singul. *Venit.*

באו *vel* באו 3. *Perf.* בא באה

באתם 2. *Perf.* באת באת

באו *vel* באנו 1. *Perf.* באתי

B E N O N I.

Fœm.

Mascul.

Veniens.

באת באה בא באה

F V T V R V M.

Plural.

Singul.

Veniet.

בואו *vel* תבואנה 3. *Perf.* תבוא תבוא

תבואו 2. *Perf.* תבוא תבוא

בוא נבוא 1. *Perf.* אבוא

I M P E R A T I V V S.

Fœm.

Mascul.

Veni.

בואי בואי בוא בוא

Infinitivus, בוא *venire.*

בבוא לבוא מבוא Gerundia.

H 2

1. Sam.

1. *Sam.* 25. 34. וּסוּחַ תָּבוֹאת venies, assumit n
 more praeteriti: Et in תְּבוֹאתָה *Deut.* 33. 16. ve-
 niet, superadditur הַ paraagogicum.

H I P H I L.

Plural.

Singular.

Fecit venire, id est, adduxit, introduxit.

הָבִיאוּ	3. Pers.	הָבִיא הָבִיאה
תְּבִיאוּ תַּן הָבִיאתֶם	2. Pers.	הָבִיאתֶם הָבִיאתֶה
יָבִיאוּ	1. Pers.	הָבִיאתִי

B E N O N I.

Fœm.

Masc.

Adducens.

מִבִּיא מִבִּיאה מְבִיאתֶם

P A V L.

Fœm.

Masc.

Adductus.

מֻבָּא מֻבָּיאתֶם מֻבָּאה מֻבָּאות

F V T V R V M.

Plur.

Singular.

Adducet.

יָבִיאוּ	3. Pers.	יִבִּיא יִבִּיאה
תְּבִיאוּ תַּן תְּבִיאוּת	2. Pers.	תִּבִּיאתֶם תִּבִּיאתֶה
יָבִיאוּ	1. Pers.	אָבִיא

I M P E R A T I V V S.

Fœm.

Masc.

Adduc.

וְעַל תְּבִיאוּ תְּבִיאוּת הָבִיאוּ הָבִיאה

תְּבִיאוּת הָבִיאה Infinit. הָבִיא *Adducere.*

מְהַבִּיא מְהַבִּיאתֶם מְהַבִּיאתֶה מְהַבִּיאתֶה Gerundia.

Ut Præteritum הָשִׁיב duas formas habet, ita etiam הָבִיא. In priori quidem adscribitur etiam Fod quiescens in tsere, הָבִיאתָ תִּי, &c. Posterior verò forma sub הָ admittit alterutrum punctum compositum. Dicimus enim, הָבִיאתָ תִּי, תִּן, הָבִיאותָ, &c. Vel,

תִּן, הָבִיאותָ תִּי, הָבִיאותָ, &c.

Benoni מָבִי adducens sine א Ier. 19. 15. ut & futurum מָבִי Mich 1. 15. quod effertur quoque cum tsere יבא אבא : Eodem modo coniugatur & נִוּ vomuit, & נִוּ in Hiphil ; ab hoc videtur etiam deduci ינִי Ps. 141. 5. quod alij impinguet, alij franget interpretantur.

H O P H A L.

Futur.

Benoni.

Præterit.

Adducetur.

Qui adducitur.

Adductus est.

יִבֵּא

הִוֵּבָא

הִוֵּבָא

&c. יִבֵּא &c. הִוֵּבָאִי &c. הִוֵּבָתָ

Infinitivus, הִוֵּבָא Adduci

Præteritū fæmin. Gen. 33. 11. הִבֵּאתָ adducta est, pro schurec habet ; & in fine ת loco ה, alioqui dicendum esset הִוֵּבָתָ. Cæteris coniugationibus caret.

CAPVT XIII.

De Quiescentibus Lamed
Aleph.

A Perfe&torum Regulis hæc verba non
multum recedunt.

K A L.

Præteritum.

Plurale.

Singulare.

Inuenit.

	מצאו	3. Persf.	מצא מצאה
תן	מצאת	2. Persf.	מצאת מצאת
	מצאנו	1. Persf.	מצאתי

B E N O N I.

Fœm.

Mascul.

Inueniens.

מוצא מוצאי: מוצאה vel מוצאת vel מוצאת
(מוצאות)

P A V L.

Fœm.

Mascul.

Inuentus.

מצוא מצואי: מצואה מצואות

F V T V R V M.

Plurale.

Singul.

	ימצאו	3. Persf.	ימצא ימצא
תמצאנה	תמצאו	2. Persf.	תמצא תמצא
	נמצא	1. Persf.	נמצא

I M P E R A

IMPERATIVVS.

Fœm.

Mascul.

Inueni.

מִצָּא מִצָּא; מִצָּא מִצָּא

Infinitiuus, מִצָּא *vel* מִצָּא *vel* מִצָּא *Inuenire.*

Gerundia. בְּמִצָּא בְּמִצָּא לְמִצָּא מִמִּצָּא

Præteriti etiam alia forma est, ut מִלָּא plenus est, quæ ferè ubique retinet t sere, ut

מִלָּא	3. Pers.	מִלָּא	מִלָּא
מִלָּאתֶם	2. Pers.	מִלָּאת	מִלָּאת
מִלָּאנוּ	1. Pers.	מִלָּאתִי	מִלָּאתִי

Aleph interdum penitus occultatur מצתי inveni, מלתי plenus sum. Tertia fœminina reperitur cum ת in fine, קראת evenit, vocavit. קטאת peccavit.

Gerundia frequentius exeunt in ות, Gen. 20. 6. vox, קטו peccare, Aleph amisit.

Imperatiui, Ruth 1.20. קראו, & Exod. 2.20. קראו, ponuntur pro קראנה vocate.

NIPHAL.

Plural.

Præteritum.

Singular.

Inuentus est.

נִמְצָאוּ	3. Pers.	נִמְצָא	נִמְצָא
נִמְצַאתֶם	2. Pers.	נִמְצַאת	נִמְצַאת
נִמְצָאנוּ	1. Pers.	נִמְצַאתִי	נִמְצַאתִי

Pars Tertia,
BENONI.

Fœm.

Mascul.

Qui inuenitur.

נִמְצְאָה נִמְצְאוּ

נִמְצָא נִמְצְאוּ

Imperatiuus.

Futurum.

*Inuenire tu.**Inuenietur.*

הִמְצֵא

וְיִמְצָא

הִמְצְאוּ

וְיִמְצְאוּ

הִמְצְאָנָה ע"כ.

תִּמְצְאָנָה ע"כ.

Infinitiuus, הִמְצֵא *Inueniri.*

Gerundia. בְּהִמְצֵא בְּהִמְצְאוּ לְהִמְצֵא מִהִמְצֵא

Præteritum nonnunquam abscondit א, ut
Ios. 2. 16. נִחַבְתֶּם latuistis. Tertia fœminea cum
ת, Psal. 118. 23. נִפְלְאָת mirabilis fuit: pro quo
2. Sam. 1. 26. legitur נִפְלְאָתָה.

In Benoni reperitur etiam: pro א, ut נִטְמְאוּ
Ezech. 20. 31. polluti.

Infinitiuus interdum assumit ות, ut בְּהִנְבְּאוּתוֹ
Zach. 13. 4. in prophetando ipsum.

P I E L.

Plural, Præteritum. Singul.

Diligenter inuenit.

מִצְאוּ

מִצָּא מִצְאָה

מִצְאָתֶם תוּ

מִצְאָתָא מִצְאָתָא

מִצְאָנוּ

מִצְאָתִי

Impe-

F V T V R V M.

ימצא dil. inueniet.

Imperatiuus.

Dilig. inueni.

מצא

Et c. מצאו

Benoni.

Diligenter inueniens.

ממצא

Et c. ממצאים

Infinitiuus.

Dil. inuenire.

מצא

Et c. במצא ממצא

Paul.

Diligenter inuentus.

ממצא

Et c. ממצאים

Excidit etiam sæpè Dagesch, maximè ex li-
tera scheuata, ut Num. 32. 11. מלאו impleue-
runt, Et Genes. 37. 11. יקנאו inuidebunt.
ממלאים Job. 3. 15. replentes.

P V A L.

Præteritum.

Diligenter inuentus est.

Et c. מצא מצאת מצאתם מצאנו

Benoni. מצא מצא מצאים Dilig. inuenitur.

Futur. ימצא ימצא ימצאו, Et c. Dil. inuenietur.

Infinitiuus, מצואה vel מצוא Dilig. inueniri.

Vox קורא vocatus est, habet cholem pro-
pter ך. vide pag. 79.

H I P H I L.

Plur.	Præteritum.	Sing.
-------	-------------	-------

Fecit inuenire.

המציאו	3. Persf.	המציאה	המציא
המצאתו	2. Persf.	המצאת	המצאת
המצאנו	1. Persf.		המצאתי

B E N O N I.

Fœm.

Mascul.

Faciens inuenire.

ממציאות	ממציאה	ממציאו	ממציא
---------	--------	--------	-------

P A V L.

Fœm.

Masc.

Factus inuenire.

ממצאות	ממצאה	ממצאו	ממצא
--------	-------	-------	------

F V T V R V M.

Plur.

Singular.

Faciet inuenire.

תמצאנה	ימציאו	תמציא	תמציא
	תמציו	תמציא	תמציא
	נמציא		אמציא

I M P E R A T I V S.

Fœm.

Mascul.

Fac inuenire.

המציאו	המציאה	המצא	המצא
--------	--------	------	------

Infinitiuus,	המצא	<i>Facere inuenire.</i>
--------------	------	-------------------------

מהמצא	בהמצא	בהמצא	בהמצא	Gerundia.
-------	-------	-------	-------	-----------

Præteri-

Præteritum occultat interdum N, 2. Reg. 13. 6.

החמי peccare fecit. *In voce illa החבאתה* Jos.

6.16. abscondit, duplex est signum fœmin. &

ב cum scheua loco chiric.

H O P H A L.

Præteritum. Factus est inuenire.

Et c. המצא המצאת המצאתו המצאנו

B E N O N I.

Et c. המצא המצא המצאני *Qui iubetur inuenire.*

F V T V R V M.

Iubebitur inuenire.

Et c. המצא המצא המצאני המצאנה

Infinitiuus.

המצא vel המצואת *Iuberi inuenire.*

H I T H P A E L.

Præteritum.

Inuenit seipsum.

Et c. התמצא התמצאת התמצאתו התמצאנו

B E N O N I.

Et c. התמצא התמצא התמצאני *Inueniens seipsum.*

F V T V R V M.

Inueniet seipsum.

Et c. התמצא התמצא התמצאני התמצאנה

I M P E R A T I V V S.

Inueni teipsum.

Et c. התמצא התמצא התמצאני התמצאנה

Infinitiuus. התמצא *Inuenire seipsum.*

CAPVT XIV.

De Quiescentibus Lamed He.

AD hunc ordinem omnia verba referri debent, quorum tertia radicalis est ה, exceptis duntaxat נָבַח superbiuit, נָבַח splenduit, תָּמָה admiratus est, & sicubi reperitur כָּמָה defiderauit. Hæc enim, cum propter Mappik habeant ה mobile, perfecta sunt.

K A L.

Præteritum.

Plur.

Sing.

Possedit, emit, acquisiuit.

	קָנוּ	3. Perf.	קָנָה	קָנְתָהּ
קָנִיתִי	קָנִיתֶם	2. Perf.	קָנִיתָ	קָנִיתָ
	קָנִינוּ	1. Perf.		קָנִיתִי

B E N O N I.

Fœm.

Masc.

Possidens.

קֹנֶה קֹנֵהוּ : קֹנֵה קֹנֵיָם :

P A V L.

Fœm.

Masc.

Possessus.

קָנִי קָנִיָּה : קָנִי קָנִיָּים :

Futu-

F V T V R V M.

Plur.

Singul.

Possidebit.

תְּקַנֶּינָהּ	יִקְנֶה	3. Persf.	תִּקְנֶה	יִקְנֶה
תִּקְנֶנּוּ	תִּקְנֶנּוּ	2. Persf.	תִּקְנֶנּוּ	תִּקְנֶנּוּ
נִקְנֶה	נִקְנֶה	1. Persf.	נִקְנֶה	נִקְנֶה

I M P E R A T I V V S.

Fœm.

Mascul.

Posside.

קְנֶה קְנֶה קְנֶה קְנֶה

Infinitivus. קְנֶה *vel* קְנֶה *Possidere.*

Gerundia. בְּקֶנֶה, לְקֶנֶה, מְקֶנֶה.

Præteriti tertia fœminea singularis sæpe mutat ה in Iod mobile, ut Psal. 57. 2. הִסִּיחַ: speravit, pro הִסִּיחָה, & tertia pluralis assumit Iod mobile, ut הִסִּיחוּ pro הִסִּיחוּ. Reiecit הִסִּיחָה fœmineo, interdum manet solùm הִסִּיחָה, fecit. Iod loco ה radicalis positum non semper exprimitur, 1. Reg. 9. 3. בִּנְיָתָ אֲדִיפִּיקָתִי.

Benoni mutat interdum He in Iod quiescens in chiri magno, פֹּרִי fructum ferens, cuius fœmininum פֹּרִיָה (ubi tamen secunda radice, etiam scheua admittit instar perfectorum, ut Cant. 1. 7. עֹשֶׂתִּיָה induens se) interdum in הִ, פֹּרִית Genes. 49. 22. fructum ferens.

A Paul

A Paul deriuantur quedam nomina ei similia. ut פְּדוּי redemption, כְּסוּי operimentum.

Futurum ob gutturalem hæc puncta habet, יְחוּהּ אֲחוּהּ videbit. Quando v prima radicalis est, literæ יתן, sæpius scribuntur per ו א futuri per יעלה אעלה ascendet, יעשה אעשה faciet. Quedam in plurali habent Iod mobile, assumpto Nun paragogico, ut Is. 31. 4. יִכְלִיּוּ de-
ficient, Ps. 36. 13. יִחְסִיּוּ sperabunt, Ps. 78. 44. יִשְׁתִּיּוּ bibent, Ps. 36. 9. יִרְוּיּוּ irrigabuntur. Sic Psal. 77. 4. הִאֲמִיחַ sonitum faciam, cum He paragogico, pro אֲהַמִּיחַ: Porro in futuro frequenter abijcitur ה, præsertim si Vau conuersiuum præfigatur, & tunc segol secundæ retrahitur sub primam radicalem, & literæ יתאן sortiuntur chiric, ut Gen. 33. 19. וַיִּקַּן & possedit; vel tsere, ut Num. 16. 25. וַיִּרְאֵנִי respicies, Deut. 9. 15. וַיִּרְאֵנִי & respexi תִּלְאֵנִי Job 4. 5. ægrè feres, cõturbaberis לְאֵנִי. Quod si radicis prima vel secunda sit gutturalis, loco illius segol retracti ponitur patach, Gen. 4. 5. וַיִּחַר irascetur, Job. 3. 6. וַיִּחַר & lætatus est, Gen. 21. 14. וַיִּחַר & errauit: Imò etiã literæ יתאן euphonie causa pro suo chiric, vel tsere, sæpe recipiunt patach, וַיִּחַר & ascendit,

& respondit, וַיַּעַשׂ & fecit, וַתְּהַר & cō-
cepit, וַתַּחַן & aspexit. Atque hoc ipsum patach
sub יתאן mutatur ob maiorem distinctionem in
camets וַתְּהַר lætabitur, & Prou. 27. 17. acuet se,
2. Reg. 1. 2. וַיַּחַל & ægrotauit. Job. 23. 9. וַיִּחַן vi-
debo. Præterea maioris celeritatis causa sche-
uantur duæ radicis literæ remanentes, & futurũ
fit monosyllabum, וַתְּהַר & fleuit, וַיִּשָּׂה & bi-
bit. Et hoc fieri solet, quando secunda thematis
est una ex כַּפַּת בְּנֵר בְּפַת, ut ט, יִשָּׂט, de-
clinabit. Simile quid habet vox admodum
frequens in hac coniugatione, וַיִּרְא & vidit, א
רָאָה

Imperatiuus sub prima gutturali habet -
עֲלֵה ascende, vel עֲנִי canite, Isa. 21. 12.
quærite, habet Iod pro ה ut futurum, de quo
antè.

Infinitiuus, sub literis כ ל ם tantum termi-
nationem ות admittit, quæ absque illis literis ra-
rior est. רָאָה habet etiam רָאו Gen. 26. 28. vide-
re, abiecto ה, sicut וְהָגָה habet והגו Prou. 25. 5.
auferre. וְרָאוּהָ Ezech. 28. 17. ascito ו, seu ו
quiescente mutato in mobile. ה paragogicum
est.

NIPHAL.

Plur. Præter. Sing. *Possessus est.*

נִקְנִי	3. Pers.	נִקְנָה נִקְנִיתָ
נִקְנִיתֶם תִּן	2. Pers.	נִקְנִיתָ נִקְנִיתָ
נִקְנִינוּ	1. Pers.	נִקְנִיתִי

BENONI.

Fœm.

Masc.

נִקְנָה נִקְנֹת

Qui possidetur.

נִקְנָה נִקְנִים

FUTURVM.

Plurale. Singular. *Possidebitur.*

נִקְנִינוּ	3. Pers.	נִקְנֶה תִקְנֶה
נִקְנִינָה	2. Pers.	נִקְנֶה תִקְנִי
נִקְנֶה	1. Pers.	נִקְנֶה

IMPERATIVVS.

Fœm.

Mascul.

הִקְנִי הִקְנִינָה

הִקְנֶה הִקְנִי

Infinit. הִקְנִינָה *vel* הִקְנֶה *vel* הִקְנֶה *possideri.*

Gerundia. בְּהִקְנִינָה, בְּהִקְנֶה, &c.

Præteritum habet etiam chiric longum

נִקְנִיתֶם *possessi estis*, נִקְנִינוּ *possessi sumus*

Illud Cant. i. 6. נִחְרוּ irati sunt, pugnauerunt,

pro נִחְרוּ positum est.

Futurum

Futurum abiecto ה & seruatis iisdem pun-
ctis, יקן possidebitur, ירא videbitur. Quod
si secunda sit ח, loco camets ponitur patach, ימח
delebitur, ירחו impellentur. Illud תעלו Ezech.
36.3. ascendetis, prater morem pro תעלו, nisi
potius sit futurum Kal, pro תעלו.

Imperatiuus & Infinitiuus inueniuntur
cum figuratiuo, נגלה reuelare tu, & reue-
lari, נדמה succidere tu, & succidi.

PIEL.

Præteritum.

Plur.

Sing.

Diligent. possedis.

קני	3. Persf.	קנה קנתה
קניתם	2. Persf.	קנית קנית
קנינו	1. Persf.	קנית

BENONI.

Fœm.

Mascul.

Diligenter possident.

מקנה מקנות : מקנה מקנים

PAVL.

Fœm.

Mascul.

Diligenter possessus.

מקנה מקנות : מקנה מקנים

Plurale.

Singul.

Diligenter possidebit.

תִּקְנֶינָה	יִקְנוּ	3. Persf.	יִקְנֶה תִּקְנֶה
	תִּקְנוּ	2. Persf.	תִּקְנֶה תִּקְנֵי
	נִקְנֶה	1. Persf.	אִקְנֶה

IMPERATIVVS.

Fœm.

Masc.

Dilig. posside.

קְנֵי קְנִינָה

קְנֶה קְנֵי

Infinit. קְנֶה קְנֵה קְנִי *Diligenter possidere.*

Gerundia. בְּקִנּוֹת, בְּקִנּוֹת, & c.

Præteritum ubique etiam habere potest Iod quiescens in tsere, ut קוֹיִתּוּ operui. בְּפִיִּיתִי expectasti.

*Futuri & venit aliquando cum אָרָה dispergam. Illud Is. 40. 25. תִּדְמִינִי affimilabitis me, perfectum est, quia Jod est loco הַ sicut יִחְפְּאוּ occultabunt, cum & loco הַ à חִפָּה occulta-
uit. In voce אֲרִיגֶה rigabo te, (Is. 16. 9.) præter anomala puncta Jod loco He ponitur (ut dictum est pag. 125. & 126. & per metathesin occupat locum literæ Vau, à רִיגָה rigare, regulare esset אֲרִיגֶה. Futurum abiecto הַ Nebem. 4. 5. וְיִתּוּ cum camets, 1. Sam. 21. 13. וְיִתּוּ & designabat.*

Impera

Imperatui ultima inuenitur etiam cum segol, רבה ^{רבה} multiplica. Excidente autem ה, remanet prima syllaba, ut ^{רבה} reuela.

P V A L.

Plur. Præteritum. Sing.

Diligenter possessus est.

קניו	3. Persf.	קנה קנתה
קניתו	2. Persf.	קנית קנית
קנינו	1. Persf.	קניתי

B E N O N I.

Fœem.

Mascul.

Qui diligenter possidetur.

קנה קנור	Plural.	קנה קניו	Singul.
----------	---------	----------	---------

Diligenter possidetur.

יקנו	3. Persf.	יקנה תקנה
תקנו	2. Persf.	תקנה תקני
נקנה	1. Persf.	נקנה

Infinitiuus, קנור ^{קנור} vel קנה ^{קנה} diligenter possideri

Præteritum inuenitur cum ^{קנור}, ut כלו ^{כלו} finiti sunt; & cum cholem, quando secunda respuit dageſch הורה ^{הורה} conceptus est, הוחה ^{הוחה} expulsus est. In alijs vix semel חנה ^{חנה} 2. Sam. 20. 13. remotus est.

H I P H I L.

Præteritum.

Plur.

Sing.

Fecit possidere.

הִקְנִי	3. Persf.	הִקְנִה	הִקְנִה
הִקְנִיתִּי	2. Persf.	הִקְנִיתָ	הִקְנִיתָ
הִקְנִינוּ	1. Persf.	הִקְנִיתִּי	הִקְנִיתִּי

B E N O N L

Fœm.

Masc.

Faciens possidere.

מִקְנִיתִּי	מִקְנִה	מִקְנִיתָ	מִקְנִה
-------------	---------	-----------	---------

P A V L.

Fœm.

Masc.

Factus possidere.

מִקְנִיתִּי	מִקְנִה	מִקְנִיתָ	מִקְנִה
-------------	---------	-----------	---------

F V T V R V M.

Fœm.

Masc.

Faciet possidere.

יִקְנִי	3. Persf.	יִקְנִה	יִקְנִה
יִקְנִיתִּי	2. Persf.	יִקְנִיתָ	יִקְנִיתָ
יִקְנִינוּ	1. Persf.	יִקְנִיתִּי	יִקְנִיתִּי

I M P E R A T I V V S.

Fœm.

Masc.

Fac possidere.

יִקְנִי	יִקְנִה	יִקְנִי	יִקְנִה
---------	---------	---------	---------

Infinitivus. הִקְנִיתָ *vel* הִקְנִה *facere possidere.*

Gerundia. מִהִקְנִיתָ, מִהִקְנִה, &c.

Præteri-

Præteritum sub figuratiuo He non tantum chiric habet, ut in paradigmate vides, sed etiam segol & patach, licet gutturalis non sequatur, הַגִּילָה migrare fecit, הִרְאִיתִי feci videre. הַגִּילָה habet etiam tsere, præcipue sequente gutturali, הִעֲלָה fecit ascendere. Secunda radice etiam recipit chiric, הִגַּלִּיתִי transmigrare fecisti. In tertia fœminea seruire הַגִּילָה transit in תַּחַת, הִרְצִיתָ Leu. 26. 34. volet, pro הִרְצִיתָ : Paul inuenitur etiam cum תַּחַת : ut מִפְּנֵה Ezech. 9. 2. versus.

Futurum reiecto He recipit duplex segol, יִרְכַּב multiplicabit; vel duplex patach, si prima gutturalis sit, וַיַּעַל & ascendere fecit, וַיַּעַל & ascendere feci. Sed hæc significatione tantum, non autem voce differunt à futuris kal, excepta prima singulari, quæ hîc amat patach, ut וַיַּעַל Exod. 3. 17. ascendere faciam, cum in Kal תַּחַת habeat. Quod si secunda radice sit gutturalis, manebit etiam segol וַיִּטַּע & errare fecit, תִּמַּח delere facies, à quo etiam תִּמַּח delere facies, f. Porro futurum illud monosyllabum breuitatis causa inuentum (in ijs nimirum, quorum secunda est una ex כָּפַת אֵשׁ vel ex cognatis) hîc habet patach,

Is. 41. 2. יִרְדּוּ dominari faciet. Gen. 27. 9. יִפְתַּח dilatabit. Gen. 29. 10. יִשָּׂק potum dabit. וַיֵּרָא
2. Reg. 11. 4. videre fecit, ostendit, tantum hoc loco reperitur in Hiphil, in Kal sapissime.

Imperatiuus ob defectum radicalis He effer-
tur per duplex segol הִרְרִי remitte, vel desine,
pro הִרְפֵּה; vel per duplex patach propter pri-
mam gutturalem, הִרְעֵל fac ascendere, vel
cum uno segol sub He formatiuo, si secunda sit
gutturales, הִרְעֵע errare fac.

Infinitiuus venit cum chirc præteriti הִקְצֹוֹת,
Leuit. 14. 43. abradi facere. Exit etiam in
הִרְבֵּה Gen. 3. 16. multiplicare. Gerundia sine
ה Coniugationis reperiuntur, ut in alijs ordinibus
לְהִמְרוֹת Is. 3. 8. ad irritandum, pro הִמְרוֹת.

H O P H A L.

Præteritum.

Plur.

Sing.

Factus est. possidere.

הִקְנִיָה הִקְנִיתָ 3. Pers.

הִקְנִיתָ הִקְנִיתָ 2. Pers.

הִקְנִיתִי 1. Pers.

BENO

B E N O N I.

Fœm.

Masc.

Qui iubetur possidere.

הַקְנִיתָ	הַקְנִיתָ	הַקְנִיתָ	הַקְנִיתָ
-----------	-----------	-----------	-----------

F V T V R V M.

Plurale.

Singulare.

Iubebitur possidere.

תִּקְנֶנּוּ	יִקְנֶה	3. Persf.	תִּקְנֶה	יִקְנֶה
תִּקְנֶנּוּ	תִּקְנֶנּוּ	2. Persf.	תִּקְנֶנּוּ	תִּקְנֶנּוּ
תִּקְנֶנּוּ	תִּקְנֶנּוּ	1. Persf.	תִּקְנֶנּוּ	תִּקְנֶנּוּ

Infinit. הַקְנִיתָ vel הַקְנִיתָ *iuberi possidere.*

Præteritum הַעֲלָה *Iud. 6. 28. oblatus est, habet cholem loco יי, sicut etiam יוֹרָא* *Prouerb. 11. 25. inebriabitur pro ירוּהּ ubi etiã א loco ה ponitur. הגלת translata est, reperitur Jerem. 13. 19. pro הגלתה.*

H I T H P A E L.

Præteritum.

Plural.

Singular.

Possidebit seipsum.

תִּקְנֶנּוּ	3. Persf.	תִּקְנֶנּוּ	תִּקְנֶנּוּ
תִּקְנֶנּוּ	2. Persf.	תִּקְנֶנּוּ	תִּקְנֶנּוּ
תִּקְנֶנּוּ	1. Persf.	תִּקְנֶנּוּ	תִּקְנֶנּוּ

B E N O N I.

Fœm.

Masc.

Possidens seipsum.

מִתְקַנָּה מִתְקַנּוֹת

: מִתְקַנָּה מִתְקַנּוֹת

F U T U R U M.

Plural.

Singul.

Possidebit seipsum.

תִּתְקַנְיֶנָּה	יִתְקַנּוּ	3. Pers.	תִּתְקַנָּה	יִתְקַנָּה
תִּתְקַנְיֶנָּה	תִּתְקַנּוּ	2. Pers.	תִּתְקַנּוּ	תִּתְקַנָּה
	נִתְקַנָּה	1. Pers.		אִתְקַנָּה

I M P E R A T I V U S.

Fœm.

Mascul.

Posside teipsum.

הִתְקַנָּה הִתְקַנּוּ : הִתְקַנּוּ הִתְקַנְיֶנָּה

Infin. הִתְקַנּוּ *vel* הִתְקַנָּה *possidere seipsum.*

Gerundia. מִהִתְקַנּוֹת מִהִתְקַנָּה, &c.

Præteriti secunda persona habet etiam chiric,
הִתְקַנְיֶנָּה possedisti.

Benoni cum tsere, מִשְׁתַּאֵה Gen. 24. 21. ob-
stupescens, à שִׂאָה, quod in Kal significat
desolare.

Futurum abiecto ה, יתנל deteget seipsum.
Habet etiam in fine camets, תתנר contendes,
יתחל simulabit se ægrotum.

Impera-

Imperatiuus defectiuus sic formatur, התחל
 simula te ægrotum, & cum camets התחל
 Illud הוכו mundate vos, pro הוכו ponitur, à
 זכה mundare. Cur autem hîc sit ר, & quidem
 transpositum, vide pag. 89.

APPENDIX.

Adijciemus sub finem huius capituli tria ver-
 ba: היה fuit, חיית vixit, השתחוה adoravit.
 Hæc enim etsi Quiescentibus istius ordinis annu-
 merentur, à communi tamen norma ita in non-
 nullis recedunt, ut operæ pretium fuerit ea di-
 scitentibus separatim proponere.

Verbum הָיָה :

Præteritum.

Plural.

Singular.

Fuit.

היה היתה 3. Pers. היו

היית היית 2. Pers. הייתם תו

הייתי 1. Pers. היינו

Deut. 31. v. 27. הִיתָ

BENONI.

Fœm.

Mascul.

Qui est.

הוּיָה הוּיָה הוּיָה הוּיָה

Plur.

Sing.

Erit.

תהינה	יהיו	3. Persf.	תהיה	יהיה
	תהיו	2. Persf.	תהי	תהיה
	נתיה	1. Persf.		אתיה

Ceterum hoc ipsum futurum personas recipit defectivas.

<i>Erimus.</i>	<i>Ero.</i>	<i>Eris.</i>	<i>Erit.</i>
נתי	אתי	תתי	יתי

IMPERATIVVS.

Fœm.

Mascul.

Es, vel esto.

הייה היי *vel* היי הייה היי

Gen. 27. 24. venit ab eiusdem significationis radice.

INFINITIVVS.

Esse. הייה הייה הייה היי
מהיות להיות בהיות בהיות Gerundia.

NIPHAL.

Factus est.

Præteritum, נתיה נתיה, &c. *sicut* נתיה
Qui fit.

Benoni, נתיה, נתיה, נתיה, &c.

Plura de huius Verbi coniugationibus non extant.

Verbum

Verbum, חיה

K A L.

Præteritum. חיה חיות, &c. *Vixit, sicut* היהBenoni. חיה חיות: חיה חיות *Viuens.*

F V T V R V M.

Plur.

Singul.

Viuet.

3. Pers. יחיה תחיה

2. Pers. תחיה תחיו

1. Pers. נחיה אחיה

Ab hoc futuro etiam duæ voces defectiue reperiuntur יחי vel יחי viuet, & תחי viuet, g. fœm.

I M P E R A T I V V S

Fœm.

Masc.

Viue.

חיה חיו vel חיה חיו

Infinitiuus. חיה חיו *viuere.*Gerundia. מחיות, לחיות, &c. *sicut in* חיה.

P I E L.

Præter. חיה חיה *Viuificauit, &c. sicut in* קנה.Benoni. מחיה, מחיה *Viuificans, &c.*Paul. מחיה, מחיה *Viuificatus, &c.*Futurum. אחיה, יחיה &c. *Viuificabit.*Imperatiuus. חיה, חיה &c. *Viuifica.*Infinitiuus. חיה חיה vel חיה חיה &c. *Viuificare.*

H I P H I L

Pars Tertia,
H I P H I L.

Paul.

Benoni.

Præterit.

*Viuficatus.**Viuficans.**Viuficauit.*

מְחִיחַ

מְחִיחַ

חִיחַ

⌘. מְחִיחַ ⌘. מְחִיחַ ⌘. חִיחַ

Infuit.

Imperat.

Futur.

*Viuficare.**Viufica.**Viuficabit.*

חִיחַ

חִיחַ

יְחִיחַ

⌘. לְחִיחַת ⌘. חִיחַ ⌘. אֲחִיחַ

Cetera non sunt usitata.

Verbum חִיחַ :

Verbum חִיחַ incuruauit se, adorauit, regulariter format ex se Kal & Hiphil, sed in Hithpael ante ה assumit ו. Cur autem ת syllabæ figuratiuæ הִת sit transpositum, vide pag. 89.

H I T H P A E L.

Præteritum.

Plural.

Singul.

Adorauit.

חִיחַתוּ

3. Pers.

חִיחַתָּהּ

חִיחַתָּהּ

חִיחַתְּתָּם

2. Pers.

חִיחַתְּתָּהּ

חִיחַתְּוֵנוּ

1. Pers.

חִיחַתְּוֵנוּ

BENONI

BENONI.

Fœm. Mascul. Adorans.

מִשְׁתַּחֲוֶה מִשְׁתַּחֲוֶה מִשְׁתַּחֲוֶה

FUTURVM.

Plurale. Singulare. Adorabit.

	3. Perf.	יִשְׁתַּחֲוֶה	יִשְׁתַּחֲוֶה
תִּשְׁתַּחֲוֶינָה	2. Perf.	תִּשְׁתַּחֲוֶה	תִּשְׁתַּחֲוֶה
נִשְׁתַּחֲוֶה	1. Perf.	אִשְׁתַּחֲוֶה	אִשְׁתַּחֲוֶה

IMPERATIVVS.

Fœmin. Mascul. Adorabit.

הִשְׁתַּחֲוֶה הִשְׁתַּחֲוֶה הִשְׁתַּחֲוֶה

Infinit. הִשְׁתַּחֲוֶה vel הִשְׁתַּחֲוֶה Adorare.

In Præterito penultima primæ & secundæ personæ scribitur etiam per tsere, ut הִשְׁתַּחֲוִית.

Futurum singulare secundæ & tertie personæ, accedente Vau conuersiuo, abijcit ה finale, & remanet Vau schurec וּשְׁתַּחֲוֶה & adorauit, וּתִשְׁתַּחֲוֶה & adorasti, m. vel & adorauit, fæ.

De formis defectiuorum

verborum.

Defectiuorum tres formæ reperiuntur. I. continet Defectiua Pe Iod, id est, ea, quorū prima litera est Iod sequente ׀. Horum iste ferè est numerus: יָצַב stetit, יָצַב posuit, (in Hiphil usitatum)

z atū yy strauit. px fudit. רצ formauit. תצ
 combussit. Excipitur vnum נצ exiuit, quod
 ex Quiescentibus compositis est, ut suo loco vi-
 debimus. II. forma complectitur defectiua Pe
 Nun, id est, ea, quæ à litera נ incipiunt, ut רנ
 remouit. III. constat ex Defectiuis Aijn, id est,
 ex ijs, quæ habent duas posteriores radiceis lite-
 ras easdem, quarum altera inter coniugandum
 multis in locis amittitur, ut לר voluit. Hæc ab
 alijs vocantur duplicantia Aijn. Porro harum
 trium formarum verba etsi Defectiuorum no-
 men habeant, non tamen idcirco ubique defi-
 ciunt. Omnia enim per certas Coniugationes, aut
 modos, aut tempora, Perfectorum leges seruant.
 Multa verò per omnes ferè Coniugationes Per-
 fecta manent, nec ullum usquam defectum pa-
 tiuntur, presertim illa, quæ inchoantur à נ , &
 secundam Radicis Gutturalem habent, ut ננ
 spreuit, laceffiuit, נר duxit, נע excussit,
 & his similia, quibus dagesch defectum literæ נ
 indicans insigi non potest. Sed hæc usu faciliùs
 cognoscentur.

CAPVT XV.

De prima & secunda forma Defectiuorum, id est, PeIod, & Pe Nun.

HÆC Verba, quod ad inflexionem attinet, Homnino inter se conueniunt. Quare pro utrisque unum tantum paradigma, breuitatis causa, per omnes Coniugationes proponendum putauimus.

K A L.

Præteritum. נִשַׁלְתָּ remouit, & c.

Benoni. נוֹשֵׁלִים remouens, & c.

Paul. נִשְׁוֵלִים remotus, & c.

F V T V R V M.

Plurale.

Sing. Remouebit.

f. 3. & 2. m. וְנִשְׁוֵלִים 3. Pers. fœm. תִּשְׁלֵן m.

m. תִּשְׁלֵנָה 2. Pers. fœ. תִּשְׁלֵי m.

cō. נִשַׁלְתָּ 1. Pers. Com. תִּשְׁלֵן

IMPERATIVVS.

Fœm.

Mascul.

Remoue.

שְׁלֵי שְׁלֵנָה

שְׁלֵי שְׁלֵי:

Infinit. שַׁלְתָּ Remouere.

שַׁלְתָּ מְשַׁלְתָּ בְּשַׁלְתָּ Gerundia.

Eodem

Eodem planè modo inflectitur קצײ fundere
 & reliqua verba secunda formæ Defectiuo-
 rum, non tantùm per Kal, sed etiam per omnes
 sequentes Coniugationes, perinde ac si pro suo
 Iod haberent literam ך, videlicet קצײ pro קצײ,
 & sic de cæteris, ץ initio habentibus.

Futurum exit quoque in cholem more per-
 fectorum, ut יפול cadet. Item in ך ut יצײ Gen.
 2. 7 formabit. Ea, quæ secundam habent gut-
 turalem, ubique ferè perfectæ manent, ut dixi-
 mus. Si tamen in ijs futurum abiiciat ך, literæ
 futuri recipiunt tsere, ut יתחײ descendet, pro
 יתחתײ.

In Imperatiuo reperitur etiam cholem, ut Ios.
 3. 9. גשוײ accedite, & tsere, quod propter Mac-
 caph mutatur in segol גשוײ־הֶלֶאֱחָ Gen. 19. 9. re-
 cede illuc.

Infinitiuus, abiectâ prima, tertiæ radica-
 li apponit ת. Quòd si hæc tertia est gutturalis,
 pro duplici segol habebit duplex patach, ut à
 נגעײ tetigit, נגעײ tangere, לנגעײ ad tan-
 gendum.

N I P H A L.

Præteritum.

Plurale.

Singul.

Remotus est.

גִּשְׁלוּ 3. Pers. גִּשַׁלְהָ גִּשַׁלְהָ

גִּשְׁלִיתֶם 2. Pers. גִּשַׁלְתֶּם גִּשַׁלְתֶּם

גִּשְׁלֵנוּ 1. Pers. גִּשַׁלְתִּי גִּשַׁלְתִּי

Imperat.

Futur.

Benoni.

*Remouere tu.**Remouebitur.**Qui remouetur.*

הִנְשַׁל

יִנְשַׁל

גִּשַׁל

ע. הִנְשַׁלְוּ ע. אִנְשַׁלְוּ ע. גִּשַׁלְוּ

Infinitiuus. הִנְשַׁל *Remouere,* בְּהִנְשַׁלְוּ, ע.

Præteritum secundam gutturalem habens; & à perfectis desciscens, sub נ ponit tsere גִּשַׁלְהָ גִּשַׁלְתֶּם elongauit, euertit. In גִּשַׁלְתֶּם tamen pœnitentia ductus est, & גִּשַׁלְתֶּם infixus est. Psal. 38.3. nulla fit compensatio. Quædam reperiuntur cum cholem, גִּשַׁלְוּ Gen. 17.26. circumcisus est; Legitur etiam Jud. 20. 39. גִּשַׁלְוּ percutis pro הִנְשַׁלְוּ:

HITPAEL.

PVAL.

PIEL.

*Remouit seipsum.**Dilig. remotus est.**Dilig. remouit.*

הִתְנַשַׁל

נִשַׁל

נִשַׁל

Tres hæ Coniugationes omnino Perfectorum normam sequuntur.

K

HIPHIL

H I P H I L.

Præteritum.

Plur.

Sing.

Fecit remouere.

הַשִּׁילוּ	3. Persf.	הַשִּׁילָה
הַשַּׁלְתֶּם תוּ	2. Persf.	הַשַּׁלְתָּה
הַשַּׁלְנוּ	1. Persf.	הַשַּׁלְתִּי

B E N O N I.

Fœm.

Masc.

Faciens remouere.

מְשִׁיל מְשִׁילִים : מְשִׁילָה vel מְשַׁלְת מְשִׁילוֹת

P A V L.

Plural.

Singular.

Factus remouere.

מְשַׁל מְשַׁלִּים : מְשַׁלָּה מְשַׁלּוֹת

F V T V R V M.

Plur.

Singular.

Faciet remouere.

יְשַׁלְּנוּ	3. Persf.	יְשַׁלְּךָ
יְשַׁלְּנוּ	2. Persf.	יְשַׁלְּךָ
יְשַׁלְּנוּ	1. Persf.	יְשַׁלְּךָ

I M P E R A T I V V S.

Fœm.

Mascul.

Fac remouere.

הַשִּׁילִי הַשִּׁלְנָה : הַשִּׁל הַשִּׁילוּ ;

Infinitiuus, הַשִּׁיל *facere remouere.* הַשִּׁיל, &c. *Quadam*

Quaedam in futuro compensant dagesch per longam vocalem וַנִּבֵּל & cecidimus, וַיִּזַד & coxit, וַיִּשֶׂר 1. Paral. 20. 3. & seruauit. לַנְּפִיל Num. 5. 22. ad faciendum cadere, ponitur pro לַהֲנַפִּיל

HOPHAL.

Plural. Præteritum. Singul.

Factus est remouere.

הִשְׁלִי	3. Pers.	הִשְׁלַח הִשְׁלַח
הִשְׁלַחְתָּ תוֹ	2. Pers.	הִשְׁלַחְתָּ הִשְׁלַחְתָּ
הִשְׁלַחְנוּ	1. Pers.	הִשְׁלַחְתִּי

BENONI.

Fœm.

Mascul.

Qui iubetur remouere.

הִשְׁלַחְתְּ הִשְׁלַחְתְּ	הִשְׁלַחְתְּ הִשְׁלַחְתְּ
---------------------------	---------------------------

FUTUREM.

Plural.

Singul.

Iubebitur rem.

וַיִּשְׁלַחְנָה תִּשְׁלַחְנָה	3. Pers.	וַיִּשְׁלַחְתְּ תִשְׁלַחְתְּ
וַיִּשְׁלַחְתְּ תִשְׁלַחְתְּ	2. Pers.	וַיִּשְׁלַחְתְּ תִשְׁלַחְתְּ
וַיִּשְׁלַחְתְּ תִשְׁלַחְתְּ	1. Pers.	וַיִּשְׁלַחְתְּ תִשְׁלַחְתְּ

Infinitiuus, הִשְׁלַחְתְּ *Iuberi remouere.*

APPENDIX.

Horum verborum formam imitantur quatuor alia, יָנַח dimisit, יָקַף circuit, עוּלַת euulsi, לָקַח accepit. Ex his, quia ultimum fre-

quentissimè occurrit, placuit illius inflexionem, quâ defectiuum est, adijcere.

K A L. קָלַּל accepit.

Præteritum, Benoni & Paul, perfectâ sunt, nisi quod pro קָלַּל semel inueniatur קָלַּל. Ezech. 17. 5. & cū affixo, קָלַּל accepit eos Ose. 11. 3.

F V T V R V M.

Plurale.

Singulare.

Accipiet.

	יִקְחֶהָ	3. Pers.	יִקְחֶהָ
תִּקְחֶנָּה	תִּקְחוּ	2. Pers.	תִּקְחֶהָ
	נִקְחָה	1. Pers.	נִקְחָה

Ob frequentissimum eius usum, sæpè ex p abijcitur dagesch, ut נִקְחָה Isa. 56. 12. accipiam, cum ה parag. יִקְחוּ accipient. Gen. 14. 24. Idem in alijs huius generis defectiuis fit ut, וַיִּסְעוּ & profecti sunt, אָנְסוּ.

I M P E R A T I V V S.

Fœm.

Mascul.

Accipe.

קְחֵהָ קְחֵהוּ קְחֵהוּ קְחֵהוּ vel קְחֵהוּ Perfectè.

Infinit. קְחֵהוּ; & 2. Reg. 12. 8. קְחֵהוּ accipere, per modum regiminis, vel perfectè קְחֵהוּ In reliquis Coniugationibus קָלַּל perfectum manet.

Reperi

Reperitur tamen קִי accipietur, ex futuro
Hophal, pro קִי.

CAPVT XVI.

De Defectiuis Aijn, id est, in secunda Radicis
sive de duplicantibus Aijn.

HVIVS etiam generis verba saepe ma-
nent integra & perfecta, ut iam saepius
dictum est. Frequentius tamen euphoniae causa
secundam Radicis abijciunt, abiectamque sup-
plent per dagesch forte tertiae impressum, modò
alia sequatur litera. Nam dagesch forte in mo-
nosyllabo sentiri non potest. Quando ergo defe-
ctiva sunt, hoc modo coniugantur.

K A L.

Præteritum.

Plur.

Sing.

Volvit.

גִּלְגִּלְ

3. Persf.

גִּלְגִּלְהַ

גִּלְגִּלְתִּי

2. Persf.

גִּלְגִּלְתָּ

גִּלְגִּלְתִּי

1. Persf.

גִּלְגִּלְתִּי

K 3

BENONI

Fœm.

Mascul. *Volvens.*

בַּלְהַ בְּלוֹת

בֹּלְיִם

PAVL. בְּלוֹת, c. Volutus, *perfectum est.*

FUTURVM.

Plural.

Singul. *Volvet.*

	יְבוֹלוּ	3. Persf.	יְבוֹל תְּבוֹל
תְּבוֹלוּ	תְּבוֹלוּ	2. Persf.	תְּבוֹל תְּבוֹלוּ
תְּבוֹלוּ	תְּבוֹלוּ	1. Persf.	תְּבוֹל תְּבוֹלוּ

IMPERATIVVS.

Fœm.

Mascul.

Volve.

בֹּלְיִם בְּלוּ בְּלוּ בְּלוּ

Infinit. בְּלוֹל *volvete.*

Gerundia. בְּבוֹל, בְּבוֹל, בְּבוֹל, בְּבוֹל

Præteriti prima habebit, si tertia Radicis respuat dagesch, ut אָרַרְתִּי maledixi, ab אָרַר. Ob tamen nihil mutatur, Ps. 35. 14. שִׁחִיתִי humiliavi me, à שִׁחַח. Benoni interdum effertur per cholem תָּוִם integer, quod ob Maccaph transit in תָּוִם דָּרַךְ perfectus viâ, id est, viuendi ratione. Verùm hæc siue camets siue cholem habeât, veriùs nomina censentur. Participium enim istorum verborum potius perfectum est, ut בְּלוֹל voluens, סוֹבֵב circuiens.

Futurum

Futurum nonnunquam longam vocalem sub
 אֵיתָן *resoluit in breuem & dagesch, אָקוּב male-*
 dicam, *pro אָקוּב. Et tunc solo sensu differt à fu-*
 turo Niphal, *de quo paulò pòst. Exit quoque in*
 ו, *ut יִרְוֶן Prou.29.6. laudabit, vel exultabit.*
Verùm si accedat Vau conuersiuum, & dictio
fiat Milel, vertitur in י״ ut וַנִּסַּב & circuiui-
 mus. *Rariùs in Kibbuts, וּרַם & produxit*
 vermes, *Exod.16.20. Additur interdum tertiæ*
remanenti, ה paragogicum & dagesch, תְּרוֹנָה
prædicabit, & sine dagesch, נְבוֹנָה 1.Sam.14.
36.prædabimur. Sic dicendum esset נְבִלָה cõ-
fundemus, pro quo tamẽ legimus נְבִלָה Ge.ii.7.

Imperatiuus habet etiam camets, ut קָבַה ma-
 ledic, אָרָה *idem. Præterea schurec עוּרָה Ps. 68.*
 29. *robora, confirma. His tribus ה paragogi-*
cum quoque additum vides. Reliquæ voces in-
terdum loco cholem reperiuntur cum י״, ut רָפִי
exultate, פָּתַח secca, diuide, Levit. 2.6. more
perfectorum venit.

Infin. modò cū cholë, ut in paradi-gmate, modò
cū בּוֹר, eligere, dilucidare, à בָּרַר, modò cū pa-
tach, רָד Is.45 1.expãdere, à רָדַד cū ת in fine,
חָנַן & שָׁמַם חָנַן misereri, à שָׁמַם חָנַן

N I P H A L.

Præteritum.

Plural.

Singular.

Volutus est.

נָגַל	3. Perf.	נִגְלָה	נָגַל
נָגַלְתֶּם	2. Perf.	נִגְלֹתָ	נָגַלְתָּ
נָגַלְנוּ	1. Perf.	נִגְלֹתִי	נָגַלְתִּי

B E N O N I.

Fœm.

Mascul.

Qui voluitur.

נָגַלְתִּי	נִגְלָה	נָגַלְתָּ
------------	---------	-----------

F V T V R V M.

Plur.

Singular.

Volvetur.

יִגְלוּ	3. Perf.	יִגְלֶה	יִגְלוּ
יִגְלוּ	2. Perf.	יִגְלוּ	יִגְלוּ
יִגְלוּ	1. Perf.	יִגְלוּ	יִגְלוּ

I M P E R A T I V V S.

Fœm.

Mascul.

Volvere tu.

יִגְלוּ	יִגְלוּ	יִגְלוּ	יִגְלוּ
---------	---------	---------	---------

Infinitivus. יִגְלוּ vel יִגְלוּ vel יִגְלוּ *Volvi.*

Gerundia. מִיִּגְלוּ, לִיִּגְלוּ, בְּיִגְלוּ, בְּיִגְלוּ

Præteri-

Præteriti tertia sub ג̄ habet interdum etiam
 chiric, præsertim in ijs, quorum prima est ח, נחת
 consternatus, contritus est: interdum tsere,
 נחנת gratiosa fuisti, precata es. Jer. 22. 23.
 ubi tamen LXX. & S. Hieron. rectius legerunt
 נאנחת gemuisti, ab אנה quod in Niphal si-
 gnificat gemere, suspirare. Sub prima radi-
 cali reperitur etiam camets extra distinctionem,
 נחל pollutus est; aut tsere, נמס dissolutus,
 liquefactus est, aut cholem, נגזז tonsus est.
 Tertia fœminea in quibusdam verbis sine da-
 gesch, נבקה Isa. 19. 3. evacuata est, pro נבקה;
 & cum dagesch, נסבה Ezech. 26. 2. conuersa
 est: que vox etiam prima est futuri in Hiphil,
 1. Paral. 13. 3. reducamus. In plurali loco i,
 ut נשדנו Mich. 2. 4. vastati sumus.

Futurum terminatur etiam in cholem, ישו
 devastabitur, in stuporem dabitur: quod
 cholem in cæteris quoque personis manet, ישמו
 devastabuntur, &c. Item in י, Ezech. 24. 11.
 ית consumetur. Nonnunquam dagesch
 & parua vocalis conflantur in tsere, præser-
 tim si prima radice non admittat dagesch. ימר
 amaricabitur, יקל despiciar, יחל polluetur,

וַיִּתְּמָו perficiar, ubi Iod præter normam additur. וַיִּתְּמוּ similes erunt, וַיִּתְּמוּ perficientur, & id genus alia pro וַיִּתְּמוּ & וַיִּתְּמוּ reperies.

Imperatiuus si tertia respuat dagesch in plurali, sic scribitur, הַבְּרִיִּי mundamini, Is. 52. 10. cum accentu in penultima, ut distinguatur à Quiescentibus Lamed He, quorum ultima accentum sibi vendicat, ut הַקְּנוּ pag. 128. Eandem ob causam sub ה ponitur tsere הַהֲלִי polluere tu, & pollui.

HITHPAEL.

PVAL.

PIEL.

Volvit seipsum.

Dil. volutus est.

Dil. volvit.

הִתְנַלֵּל

נִלְלָה

נִלְלָה

ANNOTATIO.

A Perfectorum Regulis hæ tres Coniugationes non recedunt. Cæterùm illud præterea notandum Defectiua Aijn, euphoniae causa non raro inflecti per Poel, ut תִּי, נִוִּלְלָה, נִוִּלְלָה volvit, vel volutus est, atque inde etiam formari Hithpoel הִתְנַוִּלְלָה volvit se. De cuius inflexione pag. 114.

HIPHIL.

HIPHIL.
Præteritum.

Plur.

Sing.

Volvere fecit & voluit.

הגלו	3. Persf.	הגל הגלה
הגלותם תגלו	2. Persf.	הגלות הגלות
הגלונו	1. Persf.	הגלותי

BENONI.

Fœm.

Masc.

Volvere faciens.

מגלה מגלות

מגל מגליו

P A V L.

Fœm.

Masc.

Volvere factus.

מוגלה מוגלות

מוגל מוגליו

F V T V R V M.

Plural.

Singular.

תגלנה	יגלו	3. Persf.	יגל תגל
תגלנהם	תגלו	2. Persf.	תגל תגלי
תגלנו	נגל	1. Persf.	אגל

I M P E R A T I V V S.

Fœm.

Masc.

Fac volvere.

vel הגלי הגלנה

הגל הגלו

הגלינה

Infinitiuus.

Infinitivus. הנל ^{הנל} vel הנל ^{הנל} facere ^{הנל} volvere.

Gerundia. מהנל, להנל, פהנל, פהנל:

Præteritum in tertia persona utriusque generis & numeri sub ה habet tsere. In reliquis cateph patach, aut solum patach ante gutturalem החלות cœpisti. Dagesch interdum amittitur, & loco chiric ponitur, ut הרעתי malefeci, affixi. Tsere sub prima radic. in tertijs personis servatur cum dagesch, vel sine eo, ut העזוה obfirmavit העזו obfirmarunt. Prima radic. in præterito & Benoni recipit etiam -, ut הרע malefecit, הרק comminuit, מרק comminuens, מרע affligens.

Futuri literæ sortiuntur etiam patach cum dagesch יסב circuire faciet; & sine dagesch, aliaue compensatione in ווoce אהל polluam, ut differat ab אהל incipiam: ubi tamen loco camets etiam scribitur tsere, תהל incipies. Præterea futuri ultima habet chiric ישי defolari faciet. Item patach ותרע & malefecisti. Cæterum quando accedit Vau conuersiuum, mutatur tsere futuri in segol, atque ita dictio fit מילע, וירק & comminuit, ויגל Gen. 29. 10. & fecit volvere. Sed tunc huius Coniugationis futura

futura voce non distinguuntur à futuris Hi-
phil Quiescentium Vau, vel Iod.

H O P H A L.

Plur. Præteritum. Sing.

Factus volvere.

הוּגְלוּ	3. Persf.	הוּגְלָהּ
הוּגְלוּתָם	2. Persf.	הוּגְלוּתָהּ
הוּגְלוֹנוּ	1. Persf.	הוּגְלוֹתִי

B E N O N I.

Fœem.

Masc.

Qui iubetur volvere.

הוּגְלָהּ הוּגְלוּתָם	הוּגְלָהּ הוּגְלוֹתִי
-----------------------	-----------------------

F V T V R V M.

Plural.

Singul.

Iubebitur volvere.

יוּגְלוּ	3. Persf.	יוּגְלָהּ
תוּגְלוּ	2. Persf.	תוּגְלוּ
נוּגְלָהּ	1. Persf.	אוּגְלָהּ

Infinit. הוּגְלָהּ *Iuberi volvere.*

Præteritum etiam ita reperitur, הוּמְכוּ *Job.*
24. 24. depauperati, humiliati sunt, pro
הוּמְכוּ. Futuri literæ frequentius habent kibbutz
sequente dagesch. יִכָּחַת contundetur. Tria
hæc, יוּקָו *Isai.* 26. 10. gratiâ donabitur. יוּשָׁד
Iob. 19. 23. sculpentur, יוּשָׁד *Ose.* 10. 14.
destrue

destruetur, videntur potius ad Pual spectare cum eorum actiua non in Hiphil, sed in Piel usitata sint.

APPENDIX.

Verba quorum tertia radicalis est נ vel ת, certis, iisdemq; per paucis locis, illius literæ defectum patiuntur, quæ idcirco sub finem Defectiuorum breuiter perstringenda putauimus.

DESINENTIA igitur in נ, ut שָׁכַן habitauit, בִּין intelligere, כָּן præparare, stabilire, לָן pernoctare, תָּנַן misertus est, &c. suum illud נ radicale abijciunt, abiectumque per dagesch compensant, quando inter coniugandum scheua mutum ipsi subscribendum esset, sequente proximè alio נ seruili, ut fit tribus in locis.

I. In prima persona præteriti pluralis שָׁכַנו habitauimus, pro שָׁכַננו. II. In secundis & tertijs personis futuri pluralis generis fœmini, תִּשְׁכּוּנָה habitabitis, pro תִּשְׁכּוּנְנָה: Verùm hoc non semper obseruatur, cum aliquando tam radicale, quam seruile נ regulariter maneat. III. In secunda persona Imperatiui pluralis generis fœm. שְׁכּוּנָה habitate, pro שְׁכּוּנְנָה. Est tamen, ubi נ amissum per dagesch non compensatur

pensatur, ut תעגנה *Ruth.* i. 13. retardabi-
mini עגן.

DESINENTIA in ת, ut כרת pepigit, חרת
in sculpsit, מות mori, שות ponere, קית inci-
tare, &c. accedētibus seruilibus תן, תת תי תם,
suum ת radicale item abijciunt, & per dagesch
supplent, vt כרת:

כרת כרת כרתי כרתם כרתן

כרתת כרתת כרתתי כרתתם כרתתן

Exemplum Verbi מות vide pag. 107.

Porro quod de desinentibus in נ & ת dixi-
mus, eiusque rei exempla, breuitatis causa, tan-
tūm in Kal posuimus, id de omnibus alijs eorum
Coniugationibus intelligendum est. Sed in o-
mnibus illis, Nun & Thau non quoad vocem
seu sonum suum, sed tantum quoad figuram
deest, sicut in Latinis istis Sūma, Annus, &c.
alterum m vel n deest, quoad figuram, non
quoad sonum, quia lineola supra m vel n posi-
ta, alterum m vel n significat. Nonnulli hæc,
Defectiua Lamed Tau, illa verò Defectiua La-
med Nun vocare consueuerunt.

Pars Tertia,
De verbis Compositis
generatim.

Compositione Verborum, quæ fit ex integris Prepositionibus, Latinis ac Græcis usitatissima (ut transfero, descendo, percurro; μεταφέρω, καταβαίνω, διατρέχω, &c.) Hebraei prorsus carēt. Quis enim una voce dixerit עברטבל transtulit, מַעְלִירַד descendit, בְּעַרְרַךְ percurrit? Non tamen idcirco quis Hebræos has & alias quascunque Verborum significationes suo modo explicare non posse existimauerit. Composita ergo hoc loco vocantur illa, quæ nõ tantum unius literæ causa imperfecta sunt (ut Quiescētia & defectiua) sed ratione duarũ. Vnius quidem in principio, alterius in fine. Atque ita fit, ut ex varia compositione Quiescentium & Deficientium literarum, quinque formæ compositorum (ad has enim omnes reuocantur) recte constitui possint. Prima constat ex Quiescentibus Pe Aleph, & Lamed He, ut נִוַּה desiderauit. Secunda ex Quiescentibus Pe Iod, & Lamed Aleph, ut נִצַּי egressus est. Tertia ex Quiescentibus Pe Iod, & Lamed He, יִרַה proiecit. Quarta ex defectiuis Pe Nun, & Quiescen

scen

scientibus Lamed Aleph, נִשְׁבַּע eleuauit. Quinta ex defectiuis Pe Nun, & Quiescentibus Lamed He, ut נִשְׁבַּע extendit. Postremò addemus verbū נִתַּן dedit. Porrò harum formarum verbis commune est, quòd primam radicalem nec in Imperatiuo, nec in Infinitiuo unquam amittant, præter duo, נִצַּח egressus est, & נִשְׁבַּע eleuauit. In reliqua coniugandi ratione, etsi vix ulla alia in Compositis diuersitas sit, quàm quæ modò tam in Quiescentibus, quàm in Defectiuis separatim explicata est, ob eamque causam à quibusdam autoribus compositorum paradigmata omnino prætermittantur: tamen quia satis superque constat multos etiam impigros in duorum atque diuersorum Imperfectorum formis, earumque consideratione ac regulis coniungendis nonnihil defatigari; ad eos magna molestia leuandos paradigmata Compositorum (quamuis non ubique omnia usitata sint) distinctè proponemus; ita tamen, ut ubi id sufficit, primas tantum Voces, cæterarum inflectendarum quasi indices, afferamus.

CAPVT XVII.

*De prima forma Compositorum : ex
Quiescentibus Pe Aleph, &
Lamed He.*

S EPTEM tantum huius formæ reperiuntur, אָנָּה voluit, אָוָּה concupiuit, desiderauit, אָלָּה iurauit, אָנָּה luxit, אָפָּה coxit, אָרָּה collegit, אָתָּה venit. Secundum primam litteram coniugantur, ut אָמָּר pag. 95. secundum ultimam, ut אָקָּנה pag. 124. Porro quamuis אָוָּה tantum in Piel, Niphal, & Hithpael legatur, nihil tamen obstat, quò minus, per adigmatis loco, alijs item Coniugationibus inseruiat.

K A L.

Paul.	Benoni.	Præterit.
<i>Desideratus.</i>	<i>Desiderans.</i>	<i>Desiderauit.</i>
אָוָּי	אָוָּה	אָוָּה
etc. אָוָּוִים	etc. אָוָּי	etc. אָוָּיִת
Infinit.	Imperat.	Futur.
<i>Desiderare.</i>	<i>Desidera.</i>	<i>Desiderabit.</i>
אָוָּת	אָוָּה	אָוָּה
etc. אָוָּת	etc. אָוָּה	etc. אָוָּה

Futu-

De Quies. Pe Aleph, & Lamed He, C. XVII. 163
 Futurum verbi תָּתָה varium est. Reperitur
 enim,

$\text{ע}c.$ תָּתָה תָּתָה יָתָה $\text{ע}c.$ תָּתָה יָתָה
 $\text{ע}c.$ תָּתָה יָתָה תָּתָה יָתָה

In תָּבָה *Prov. I. IO. Voles, excidit* ה , & in fine
 idem ponitur pro ה .

Imperatiuus sic quoque scribitur אָפּוּ coqui-
 te, וָתוּ venite, quod etiam habet אָתוּ & הָתוּ
Isa. 21. 14. venite, cum ה loco א, ut aliqui volunt,
 quod tamen rectius ad Hiphil refertur, cum et-
 iam significatio faueat ferte, id est, venire fa-
 cite.

N I P H A L.

Futur. Benoni. Præterit.

Desiderabitur. Qui desideratur. Desideratus est.

יָאוּה נָאוּה נָאוּה
 $\text{ע}c.$ תָּאוּה $\text{ע}c.$ נָאוּה $\text{ע}c.$ נָאוּה

Imperatiuus & Infinitiuus הָאוּה deside-
 rare tu, & desiderari. Legitur etiam in præte-
 rito נָאוּה pulchræ, desiderabiles sunt, pro נָאוּה
 In Benoni masc. נָאוּה *Prov. 19. IO. & sæm. נָאוּה*
Prov. 17. 7. pro נָאוּה.

P I E L.

Paul. Benoni. Præterit.

Dilig. desideratus. Dilig. desiderans. Dilig. desideravit.

מֵאוּה

מֵאוּה

אוּה

ע. מֵאוּה

ע. מֵאוּה

ע. אוּת

Infinit.

Imperat.

Futur.

*Dilig. desiderare.**Dilig. desidera.**Dilig. desiderabit.*

אוּת

אוּה

אוּה

ע. פִּאוּת

ע. אוּ

ע. אוּה

P V A L.

Futur. Benoni. Præterit.

Dilig. desiderabitur. Qui dilig. desideratur. Dilig. desideratus est.

אוּה

אוּה

אוּה

ע. אוּה

ע. מֵאוּה

ע. אוּת

H I P H I L.

Paul. Benoni. Præterit.

Factus desiderare. Faciens desiderare. Fecit desiderare.

מֵאוּה

מֵאוּה

האוּה

ע. מֵאוּה

ע. מֵאוּה

ע. האוּת

Infinit.

Imperat.

Futur.

*Facere desiderare.**Fac desiderare.**Faciet desiderare.*

האוּת

האוּה

אוּה

ע. פִּהאוּת

ע. האּוּ

ע. אוּה

HOPHAL.

H O P H A L.

Futurum. Benoni. Præteritum.

*Iubebitur desiderare. Qui iubetur desiderare. Factus est desiderare.*יִאֹוּהַ
יִאֹוּהַהִאֹוּהַ
הִאֹוּהַהָאֹוּהַ
הָאֹוּהַ

Et. אֹוּהַ Et. הֹוּהַ Et. הָוּהַ

Infinitivus, הֹוּהַ iuberi desiderare.

H I T H P A E L.

Futurum. Benoni. Præter.

Fecit seipsum desiderare.

יִתְאֹוּהַ Et. יִתְאֹוּהַ

מִתְאֹוּהַ
מִתְאֹוּהַהִתְאֹוּהַ
הִתְאֹוּהַ

Et. אִתְאֹוּהַ etc. מִתְאֹוּהַ Et. הִתְאֹוּהַ

Imperat. הִתְאֹוּהַ, הִתְאֹוּהַ, Et.

Infinit. הִתְאֹוּהַ.

C A P V T X V I I I.

*De secunda forma Compositorum; ex
Quiescentibus Pe Iod, & Lamed Aleph.*

DUO tantum huius formæ verba reperiuntur, יִצָּא egressus est, & יִרָא timuit. Secundum primam literam coniugatur, ut יִשָּׁב pagin. 97. secundum ultimam, ut יִצָּא pag. 119. Utrunque in Kal separatim ponemus, cum nonnullam tironibus videatur habere diuersitatem;

in cæteris coniugationibus unum duntaxat erit!

K A L.

Futur.

Benoni.

Præterit.

*Egredietur.**Egrediens.**Egressus est.*

יֵצֵא

יֹצֵא

יָצָא

etc. יֵצְאוּ יֵצְאֵן etc. יֹצְאוּ יֹצְאֵן etc. יָצְאוּ יָצְאוּ

IMPERATIVVS

Fœm.

Masc.

Egredere.

יֵצֵא *vel* יֵצְאוּ *vel* יֹצֵא *vel* יָצֵא *vel* יָצְאוּ

Infinit. יָצֵא *vel* יֵצֵא *egredi.*

Gerundia. יֹצְאוֹת, יָצְאוֹת, etc.

Præteritum יָצֵאתי *egressus sum, occultat suum* א, *Job* 1.21. *Benoni fœm. quadruplex reperitur:* יֹצְאוֹת יֹצְאוֹת יֹצְאוֹת יֹצְאוֹת

K A L. יִרָא

Præterit. יִרָא *Timuit, ut* מִלָּא *pag.* 119.

Benoni. יִרָא *Timens, ut* מִלָּא *pag.* 64.

FVTVRVM.

Plur.

Sing.

Timebit.

תִּירְאוּ	יִירְאוּ	3. Pers.	יִירָא
תִּירְאוּ	תִּירְאוּ	2. Pers.	תִּירָא
יִירְאוּ	יִירְאוּ	1. Pers.	יִירָא

IMPE-

I M P E R A T I V V S.

Fœm.

Mascul.

Time.

יִרְאָה יִרְאוּ יִרְאֵי יִרְאֵהוּ וְיִרְאֵהוּ יִרְאֵהוּ

Dicitur יִרְאוּ timete, ad differentiam יִרְאוּ videte, à יִרְאֵהוּ vidit.

Infin. יִרְאֵהוּ vel יִרְאֵהוּ Timere.

Gerundia. מִירְאָה לִירְאָה פִּירְאָה בִּירְאָה

In præterito legitur יִרְאֵתָם pro יִרְאֵתָם timuistis, Jos. 4.24.

In futuro, 1. Sam. 18. 12. וִירְאָה & timuit. In Gerund. לִירְאָה &c. cum ה parag. Deut. 4.10. Item לִירְאָה, 1. Sam. 18. 29. ut timeret.

N I P H A L.

Futur.

Benoni.

Præterit.

Timebitur.

Qui timetur.

Amori fuit.

וִירְאָה

נִירְאָה

נִירְאָה

וְיִרְאָהוּ &c. אִירְאָהוּ &c. נִירְאָהוּ &c. נִירְאָהוּ &c.

Imperatiuus & Infinitiuus הִירְאָה timearis, & timeri. Verbum יִרְאָה cum sit neutrum, per Niphali inflecti non potest.

P I E L.

Benoni.

Præteritum.

Terrens.

Terruit.

מִירְאָה

יִרְאָה

וְיִרְאָהוּ &c. מִירְאָהוּ &c.

וְיִרְאָהוּ &c. יִרְאָהוּ &c.

Infinitivus. Imperativus. Futurum.

Terrere.

Terre

Terrebit.

יִרָא

יִרָא

יִרָא

וְיִרָא

וְיִרָא

וְיִרָא

PVAL. HITHPAEL.

*Hæ duæ Coniugationes nec in יִרָא, nec in יִצָא
reperiuntur.*

HIPHIL.

Paul.

Benoni.

Præterit.

Eductus.

Educens.

Eduxit.

מוֹצֵא

מוֹצֵא

הוֹצִיא

וְמוֹצֵא וְמוֹצֵא וְהוֹצִיא

Infinitivus.

Imperativus.

Futurum.

Educere.

Educ.

Educet.

הוֹצֵא

הוֹצֵא

יוֹצֵא

וְהוֹצֵא וְהוֹצֵא וְהוֹצֵא

In Imperativo habet etiam הוֹצֵא Genes. 8. 17.

Verbum יִרָא Hiphil & Hophal non habet.

HOPHAL.

Infinitivus.

Futurum.

Benoni.

Præterit.

Educi, &c.

Educetur.

Qui educitur.

Eductus est.

הוֹצָא

יוֹצָא

הוֹצָא

הוֹצָא

וְהוֹצָא וְהוֹצָא וְהוֹצָא וְהוֹצָא

CAPVT XIX.

*De tertia forma Compositorum :
ex Quiescentibus Pe Iod, &
Lamed He.*

SEX sunt verba huius formæ יגה afflixit, ירה iecit, ינה contristauit, oppressit, יעה remouit, יפה pulcher fuit, ירה proiecit, iaculatus est. Secundum primam literam coniugatur, ut ישב, secundum ultimam ut יקנה. Porro cum ex his nullum omnino sit, quod per omnes Coniugationes inflectatur, proponemus in singulari, quod usitatissimum est.

K A L.

Paul.	Benoni.	Præterit.
<i>Proiectus,</i>	<i>Proijciens.</i>	<i>Proiecit.</i>
ירוי	יורה	ירה
∫c. ירוים	∫c. יורים	∫c. ירית
Infinit.	Imperat.	Futur.
<i>Proijcere.</i>	<i>Proijce.</i>	<i>Proijciet.</i>
∫c. ירה	ירה	ירה
∫c. בירות, ירות	∫c. ירו	∫c. אירה

Futurum abiecto ה radicali Ezech. 31. 7. יויף
& pulcher fuit.

Pars Tertia,
N I P H A L.

Futur. Benoni. Præterit.

Petetur iaculo. Qui petitur iaculo. Iaculo petitus est.

יִרְרָה
יִרְרָה

נִרְרָה
נִרְרָה

נִרְרָה
נִרְרָה

ע. אִרְרָה
ע. אִרְרָה

ע. נִרְרִים
ע. נִרְרִים

ע. נִרְרִית
ע. נִרְרִית

Infinit.

Imperat.

Peti iaculo.

Petere tu iaculo.

הִרְרֹת
הִרְרֹת

הִרְרֹה
הִרְרֹה

*Benoni etiam reperitur cum schurec נִרְרָה afflic-
tus est, Soph:3. 18. Et Futurum cum י loco י
ut יִרְרָה Exod. 19. 13. confodietur iaculis.*

PIEL. PVAL. HOPHAL.

*In Piel tantum reperitur לִיְרֹת Zach. 1. 21. ad
proijciendum : וַיִּנָּה Thren. 3. 33. affixit,
abiecit, pro וַיִּנָּה : Reliqua verba huius formæ
Piel ignorat. Pual verò וַיִּנָּה Hophal nullum hu-
ius ordinis verbum habet.*

H I P H I L.

Futur. Benoni. Præterit.

Confitebitur.

Confitens.

Confessus est.

יִרְרָה
יִרְרָה

מִרְרָה
מִרְרָה

הִרְרָה
הִרְרָה

etc. אִרְרָה יִרְרֹת תִּרְרִינָה etc. מִרְרִים etc. הִרְרִית

Infinit.

Imperat.

Confiteri.

Confitere.

etc. הִרְרֹת מִהִרְרֹת etc. הִרְרֹה

Futurum

Futurum etiam extat cum ה characteristico
 יהודה אהודה : & cum defectu ה radicalis אור,
 יור projiciet, pro יורה, & c. 2. Reg. 13. 17.

HITHPAEL.

Futurum.	Benoni.	Præter.
<i>Confitebitur.</i>	<i>Confitens.</i>	<i>Confessus est.</i>
יתודה	מתודה	התודה
& c. אתודה	& c. מתודים	& c. התודית
Infinit.		Imperat.
<i>confiteri</i>		<i>Confitere.</i>
& c. התודות	& c. התודה התודו	

A יהודה fit התיפה pulchrum se fecit, cum Iod radicali, cuius futurum התיפי Jer. 4. 30. In reliquis huius formæ verbis Hithpael ferè desideratur.

CAPVT XX.

De quarta forma Compositorum : ex Defectiuis Pe Nun, & Quiescentibus Lamed Aleph.

HVius formæ sūt נשא eleuauit, נשא seduxit in Niphal prophetauit. Secundum

dùm primam literam coniugatur, ut נָשַׁל pag.
143. Secundùm ultimam, ut נָשַׁן pag. 118.

K A L.

Pual.	Benoni.	Præterit.
<i>Eleuatus est.</i>	<i>Eleuans.</i>	<i>Eleuauit.</i>
נָשַׁן	נֹשֵׂא	נָשַׁן
נָשַׁן וְנָשַׁן	נֹשֵׂא וְנֹשֵׂא	נָשַׁן וְנָשַׁן

F V T V R V M.

Plurale.

Singular.

Eleuabit.

נָשַׁן	3. Persf.	נָשַׁן תָּשַׁן
תָּשַׁן	2. Persf.	תָּשַׁן תָּשַׁן
נָשַׁן	1. Persf.	נָשַׁן

Fœm. plur. secunde & tertia personæ,

תָּשַׁן וְנָשַׁן *vel* תָּשַׁן וְנָשַׁן *vel* תָּשַׁן וְנָשַׁן

I M P E R A T I V V S.

Fœm.

Mascul.

Eleua.

נָשַׁן וְנָשַׁן

נָשַׁן וְנָשַׁן

Infinit. נָשַׁן וְנָשַׁן *vel* נָשַׁן וְנָשַׁן *vel* נָשַׁן וְנָשַׁן

Pf. 89. 10. *reperitur etiam* נָשַׁן *eleuare.*

Gerundia. נָשַׁן וְנָשַׁן לְנָשַׁן וְנָשַׁן

Benoni fœm. reperitur etiam נָשַׁן *Esth.* 2. 15.

וְנָשַׁן *1. Reg.* 10. 22.

NIPHAL

N I P H A L.

Futurum.

Eleuabitur

יִנְשֵׂא

Benoni

Qui eleuatur.

נִשְׂא

Præter.

Eleuatus est.

נִשְׂא

&c. יִנְשֵׂא וְנִשְׂא וְנִשְׂא וְנִשְׂא
 &c. נִשְׂא וְנִשְׂא וְנִשְׂא וְנִשְׂא
 &c. נִשְׂא וְנִשְׂא וְנִשְׂא וְנִשְׂא

Imp. & Infin. הִנְשֵׂא eleuare tu, & eleuari.

Futurum יִנְשֵׂא תִנְשֵׂא cum dagesch in ו potius est Hitphael, Tau Coniugationis per Dagesch absorpto.

P I E L.

Paul.

Dilig. eleuatus.

מִנְשֵׂא

Benoni.

Dil. eleuans.

מִנְשֵׂא

Præterit.

Dilig. eleuauit.

נִשְׂא

&c. מִנְשֵׂא וְנִשְׂא וְנִשְׂא וְנִשְׂא
 &c. מִנְשֵׂא וְנִשְׂא וְנִשְׂא וְנִשְׂא
 &c. נִשְׂא וְנִשְׂא וְנִשְׂא וְנִשְׂא

Infin.

Dil. eleuare.

נִשְׂא

Imperat.

Dilig. eleua.

נִשְׂא

Futurum.

Dil. eleuabit.

יִנְשֵׂא

&c. נִשְׂא וְנִשְׂא וְנִשְׂא וְנִשְׂא
 &c. נִשְׂא וְנִשְׂא וְנִשְׂא וְנִשְׂא
 &c. נִשְׂא וְנִשְׂא וְנִשְׂא וְנִשְׂא

Præteritum interdum cum ו, נִשְׂא

PVAL נִשְׂא dilig. eleuatus. sicut מִנְשֵׂא.

H I P H I L.

Pual.

Factus eleuare.

מִשְׂא

Benoni.

Faciens eleuare.

מִשְׂא

Præterit.

Fecit eleuare, vel ponere.

הִשְׂא

&c. מִשְׂא וְנִשְׂא וְנִשְׂא וְנִשְׂא
 &c. מִשְׂא וְנִשְׂא וְנִשְׂא וְנִשְׂא
 &c. הִשְׂא וְנִשְׂא וְנִשְׂא וְנִשְׂא

Infin.

Infinit.

Imperat.

Futurum.

*Facere eleuare.**Fac eleuare.**Faciet eleuare.*

הִשִּׁיאַ

הִשִּׁיאַ

יִשִּׁיאַ

עֲ. בְהִשִּׁיאַת. עֲ. הִשִּׁיאַו. עֲ. אִשִּׁיאַ

H O P H A L.

Infinit.

Futur.

Præterit.

Iuberi eleuare. Iubebitur eleuare. Factus est eleuare.

הִשִּׁיאַת

יִשִּׁיאַ

הִשִּׁיאַ

עֲ. אִשִּׁיאַ עֲ. הִשִּׁיאַת

HITHPAEL הִתְנַשֵּׂא eleuauit se, sicut הִתְנַשֵּׂא.

CAPVT XXI.

*De quinta forma compositorum : ex Defectiuus
Pe Nun, & Quiescentibus
Lamed He.*

H V I C formæ septē verba tribuūtur (nā
reliqua tantū sunt Quiescentia Lamed
He, manente semper literā Nun) נִרְחַק elonga-
uit. נִזְחַק aspersum fuit. נִשְׂחַק extendit, incli-
nauit. נִכְחַק percussit. נִצְחַק volauit, contē-
dit. נִקְחַק mundus fuit. נִשְׂחַק oblitus est. Se-
cundū primam literam coniugatur ut נִשְׂחַל: se-
cundū ultimam ut נִקְחַק.

K A L.

K A L,

Paul.

Benoni.

Præterit.

*Extensus**Extendens**Extendit.*

נָטוּי

נוֹטָה

נָטָה

ע. נָטוּי. ע.

ע. נוֹטָה. ע.

ע. נָטָה. ע.

Infinit.

Imperat.

Futurum.

*Extendere.**Extende.**Extendet.*

נָטוּת

נָטָה

יָטָה

ע. נָטוּת. ע.

ע. נָטוּ. ע.

ע. יָטָה. ע.

*Præteritum נָטוּי legitur pro נָטוּ sicut חָטוּ pag.**125 תִּצַּח volabit habet א loco ה in quo præte-**rea tsere ponitur sub ת pro chiric & dagesch se-**quente, itemque . sub צ pro . תִּשִּׁי obliuiscê-**ris, Deut. 32. 18. ponitur pro תִּשֶׁה permutatis**punctis. Cæterum futurum abiecto ה, habet tsere**נָטוּ vel segol propter Maccaph,**וַיִּטּוּ & extendit ibi. Nonnunquã etiã**chiric paruum וַיִּזּוּ & aspersus fuit. 2. Reg. 9. 33.*

NIPHAL.

Futurum.

Benoni.

Præterit.

*Extendetur.**Qui extenditur.**Extensus est.*

יִנְטָה

נָטָה

נָטָה

ע. יִנְטָה. ע.

ע. נָטָה. ע.

ע. נָטָה. ע.

Infinit.

Imperat.

*Extendi.**Extendere tu.**ע. יִנְטָה. ע. הַנְּטָה vel הַנְּטָה. ע. הַנְּטָה. ע.**Præteri*

Præteritum נָטָו pro נָטָו : *Futurum absque הָ*
 הַנְטָו : *Sic Imperativus & Infinitivus* הַנְטָו

P I E L.

Paul.	Benoni.	Præterit.
<i>Dilig. extensus.</i>	<i>Dil. extendens.</i>	<i>Dil. extendit.</i>
מִנְטָה	מִנְטָה	נָטָה
וְc. מִנְטָוִים	וְc. מִנְטָוִים	וְc. נָטָוִת
Infinit.	Imperat.	Futur.
<i>Dilig. extendere.</i>	<i>Dil. extende.</i>	<i>Dil. extendet.</i>
נִטּוֹת	נִטּוֹה	יִנְטָה
וְc. בְּנִטּוֹת	וְc. נִטּוֹ	וְc. אִנְטָה

P V A L.

Paul.	Benoni.	Præterit.
<i>Futur.</i>	<i>Benoni.</i>	<i>Præterit.</i>
<i>Dil. extendetur.</i>	<i>Qui dil. extenditur.</i>	<i>Dil. extensus est.</i>
נִטּוֹת	נָטָה	נָטָה
<i>Dil. extendi. &c.</i>	וְc. אִנְטָה	וְc. נָטָוִים
נָטָוִת	וְc. נָטָוִת	וְc. נָטָוִת

H I P H I L.

Paul.	Benoni.	Præterit.
<i>Extensus.</i>	<i>Extendens. Extēdit, vel inclinare fecit.</i>	
מִטָּה	מִטָּה	הִטָּה
וְc. מִטָּוִים	וְc. מִטָּוִים	וְc. הִטָּוִת
Infinit.	Imperat.	Futur.
<i>Extendere</i>	<i>Extende.</i>	<i>Extendet.</i>
הִטּוֹת vel הִטָּה	הִטָּה	יִטָּה
וְc. בְּהִטּוֹת	וְc. הִטּוֹ	וְc. אִטָּה
		<i>Futurum.</i>

1. Perf. 2. Perf. 3. Perf.

Futurū sine ה sic inflectitur, יִטְּ אִטְּ גִטְּ Et
unum cum ׀, אִטְּ declinare faciam Job. 23. 11:

Sic Imperatiuus הִטְּ inclina, הִךְ percutite.
Verbum נִטְּ variam significationem habet,
ideò non ubique eandem ponimus.

H O P H A L.

Infinit. Futur. Benoni. Præter.

Extendi. Extendetur. Qui extenditur. Extensus est:

הִטְּ יִטְּ הִטְּ הִטְּ

etc. אִטְּ etc. הִטְּ etc. הִטְּ

H I T H P A E L.

Futur. Benoni. Præterit.

Extendet seipsum. Extendens seipsum. Extendit teipsum:

יִתְּנֶטְהַּ מִתְּנֶטְהַּ הִתְּנֶטְהַּ

etc. אִתְּנֶטְהַּ etc. סִתְּנֶטְהַּ etc. הִתְּנֶטְהַּ

Infinit. Imperat.

Extendere seipsum. Extende teipsum.

הִתְּנֶטְהַּ vel הִתְּנֶטְהַּ הִתְּנֶטְהַּ

etc. בְּהִתְּנֶטְהַּ etc. הִתְּנֶטְהַּ

APPENDIX I.

Verbum נָתַן Dedit.

Compositorum formis addimus verbum נָתַן
utrinque defectiuum.

Plur. Præterit. Sing. Præterit.

נתנו	3. Pers. Dedit.	נתן
נתתם	2. Pers.	נתת
נתנו vel נתנו	1. Pers.	נתתי

Benoni נתן dans, & Paul נתון datus, perfecta sunt.

FUTURVM.

Plur.

Singul.

Dabit.

יתנו	3. Pers.	יתן
יתתם	2. Pers.	יתת
יתנו vel יתנו	1. Pers.	יתתי

IMPERATIVVS.

Fœm.

Mascul.

תני	Da.	תן
תת	Dare.	נתן vel תנה
לתת		כתת

Præteritum נתתה 2. Sam. 22. 41. dedisti, utrinque simul deficit. Futurum & Imperativus propter Maccaph mutant suum tserè in segol יתן לי dabit mihi, תן לו da illi. Imperativus cum ה parag. תנה, et in distinctione תני da, f. Infinitivus תת, recipit etiam Nun לתת ad reponendum.

NIPHAL.

NIPHAL.

Præteritum.

Plur.			Sing.
	נתנו	3. Persf.	נתן נתנה
	נתתם	2. Persf.	נתת נתת
	נתנו vel נתנו	1. Persf.	נתתי

Datus est.

B E N O N I.

Fœm.

Mascul.

Qui datur.

נתן נתני : נתנה vel נתנת נתנות
 Infinitivus. Imperativus. Futurum.

Dari.

Dare tu.

Dabitur.

הנתן vel הנתן הנתן ינתן
 etc. בהנתן etc. הנתנו etc. אנתן

HOPHAL.

Ex Hophal extat solùm futurum ינתן datus est, Levit. II. 38. et alibi sæpiùs. Verùm nihil obstat, quò minùs secundùm regulas non solùm totum Hophal, sed etiam reliquæ Coniugationes, quæ hîc desiderantur, rectè formari queant; quando Grammatici dicunt, una persona reperia, totam posse formari coniugationem.

APPENDIX II.

Inuenitur alia etiam compositio, magis propriè dicta, eaque duplex, alia nimirum ex diuersis

coniugationibus ; alia ex diuersis temporibus aut personis, eiusdem coniugationis.

Prioris exempla sunt: מקננת Hier. 22. 23. nificans, ex præterito Pual קננת, & Participio Piel מקננת. נגארו Is. 59. 3. pollutæ sunt, ex Niphāl & Pual, ונוסרו Ezech. 23. 48. & erudientur, ex Niphāl & Hithpael, נשני Gen. 41. 51. obliuisci me fecit, ex Kal & Hiphil. הדשנה Is. 34. 6. impinguata est, ex Hophal & Hithpael. nam ו debebat habere dagesch, & ד duplicatur, quia priori loco pro ת accipitur. Ex iisdem est etiam הכבס lotus est Levitic. 13. 55. & 56. sed התפקרו Num. 1. 47. & 2. 33. visitati siue numerati sunt, videtur ex Kal & Hophal. והפתית Prou. 24. 28. & seducas, ex Hiphil et Piel. והניחה Zach. 5. 11. & dimittatur, ex Hophal et Hiphil. מנאץ Is. 52. 5. blasphematum, ex Hithpael et Pual. ירדף Ps. 7. 6. persequetur, ex Kal et Piel. נולדו 1. Par. 20. 8. nati sunt, ex Niphāl et Pual. ונאשאר Ezech. 9. 8. & remansit, ex Niphāl et futuro Kal. כהנדרף Psal. 67. 2. sicut dispelli, ex Kal et Niphāl. In אדרש requiri, Ezech. 14. 3. ponitur א pro ה.

Posterioris autem sunt וילדה Iud. 13. 5. paries,

De Verb. quat. aut quinq; lit. C. XXII. 181
 rics, *in Kal ex preterito ילדה*, et *Benoni. יולדת*,
Ezech. 8. 16. משתחויתם incurvantes se, *in*
Hitbpael ex preterito & Benoni. תחשבוני *Iob.*
19. 5. reputabunt me, ancillæ ex fœm. & masc-
cul. sicut & illud Gen. 30. 38. ויחמנה & *incale-*
scebant, ex masculino & fœminino. In illo
צמתותוני Ps. 87. 17. conturbauerunt, succi-
derunt me, tertia geminatur syllaba.

CAPVT XXII.

De Verbis quatuor aut quinque literarum.

VERBA quatuor literarum aut constant
 quatuor literis diuersis, ut כרבבל induit,
 involvit. כרסס exterminauit, q. d. exvi-
 neavit, רטפפ extenuatus, consumptus est.
 פרשז expandit. Aut constant radicalibus ge-
 minatis, eaque vel prima solùm, ut בלבב vol-
 vit, à בלל. סלסל exaltavit, à סלל. Vel prima
 & secunda, ut חרהח succendit, ab חרה. שגשג
 crevit, à שנה. שעשע lætatus est, à שעה.
 תעתע illudit, vel errare fecit, à תעה. Vel
 prima & tertia, ut טלטל asportavit, à טיל.

Verba quinque literarum.

Quinque literarum verba numerantur ista
 סַחַרְחַר circumivit, in K A L. יְפִיפָה pulcher fa-
 ctus est, וְחַמְרַמַּר turbatus est, in Pual.

K A L.

Futur.	Benoni.	Præterit.
<i>Circuibit.</i>	<i>Circuiens.</i>	<i>Circuivit.</i>
יִסְחַרְחַר	סוֹחַרְחַר	סַחַרְחַר
וְיִסְחַרְחַרוּ &c.	וְסוֹחַרְחַרוּ &c.	וְסַחַרְחַרְתָּ &c.
וְיִסְחַרְחַרוּ &c.	&c.	וְסַחַרְחַרוּ &c.
Imperat. &c. סַחַרְחַר	<i>Circui.</i>	
Infinit. סַחַרְחַר	<i>Circuire.</i>	

P V A L.

Futur.	Benoni.	Præterit.
<i>Turbabitur.</i>	<i>Qui turbatur.</i>	<i>Turbatus est.</i>
יְחַמְרַמַּר	חַמְרַמַּר	חַמְרַמַּר
וְיְחַמְרַמַּרוּ &c.	וְחַמְרַמַּרוּ &c.	וְחַמְרַמַּרְתָּ &c.
Infinit. חַמְרַמַּר	<i>Turbari.</i>	
Sic יְפִיפָה יְפִיפִית		

INSTITUTIONVM

HEBRAICARVM

PARS QVARTA.

*De Dictione, & quibusdam communibus
partium Orationis attributis.*

CAPVT I.

DE ADVERBIO.

HEBRÆOS DITIONIS *Vocabulo*
quatuor reliquas orationis partes com-
plecti, iam antè dictum est. Nunc igitur de sin-
gulis ordine agemus.

Aduerbia tot ferè sunt apud Hebræos, quot
apud alios. Ea verò iuxta varias significaciones,
hoc ordine numerari possunt.

LOCI, פֹּה פִּה פֶּה הִיךְ huc. הִיךְ hic, מִפֹּה מִפֹּה
hinc. הִלֵּן hic, huc, illuc. פֶּה hic, huc, il-
luc, hinc, illinc. הִנֵּה huc שִׁבִי, מִשָּׁם in-
de. בֵּית intus. בֵּיתוֹ intro. חוּץ foris. חוּצָה fo-
ras. מֵעַל supra. לְמַעַל sursum. מִטָּה infra.
לְמַטָּה deorsum. מִתַּחַת de sub, *id est*, infernè.

מֵמַעַל

אִיפּוֹה, אֱהִי, אִיפּוֹה *Ose.* 13. 9. vbi? לָאֵן, אָנָּה, לָאֵן? quò?
 quorsum? מֵאֵין? vnde? *De tempore*, מֵתִי, quā-
 do? עַד-מֵתִי *vel* עַד-אָנָּה, quamdiu? vſque-
 quo? *De numero*, כַּמָּה, quot? quoties? *De*
Qualitate, אֵיךְ אֵיכָּה אֵיכָּכָה, quomodo? *De*
Quantitate, כַּמָּה, quantum?

COMPARANDI, *Aduerbia comparatiui &*
superlatiui fiunt adminiculo מֵן מֵן *&* מֵן מֵן
de quibus p.1.c.4. & p.5.c.1.n. 11. 12.

CAPVT II.

De Prepositione, Coniunctione, &
Interiectione.

PRÆPOSITIONES hæc ferè numerantur, אֶל
ad. אֶת אֶת. אַחַר post. אֶצֶל apud, iuxta. בְּלִי
vel בְּלֹא sine. בְּלֵעָדֵי, præter, בְּעֵבֹר, præter,
 propter. בֵּין inter. בְּעַד pro, per. הַלְאֵה ultra.
 זֹלָתִי præter. הוּץ extra. הֵלֶךְ pro לפני ante.
 לְפָנַי iuxta, coram, è regione. לְפָנַי secundum.
 לְמַעַן propter. לְבַד præter. מוֹל coram,
 ante, è regione. מֵן, מֵן, מֵן, à, ab, *vel* de,
 ex. (*pro quo etiam legitur* לְמַנִּי, לְמַן, לְמַנִּי)
 נֹכַח coram, è regione. סָבִיב circa. עֵבֶר
 trans. עַד ad, vſque ad. עַל super. עַל-דָּבָר pro-
 pter. עִם cum. תַּחַת pro, sub.

Quomodo autem nonnullæ literæ præpositionum munere fungantur, dicemus in capite de seruilibus.

CONIVNCTIONVM potestates hæ ferè sunt.

Copulatiua, ו, & (de qua pluribus p. 4. c. 6. & p. 5. c. 3. אַף, נַם, etia. *Disiunctiua* וְ אוּ vel, aut. *Aduersatiua* אֲבָּא בִּי sed. וְ אֲבָּא et si. אֲךָ veruntamen. *Continuatiua* אֲבָּל attamè, quin etia. אֲף בִּי quanto magis, vel minus. *Conditionalis* אֲבָּא לוּ, אֲשֶׁר לוּ si forte. לֹא, לוּ nisi. *Causalis* בִּי quia. וְ enim. אֲשֶׁר שׁ quia, quòd, quoniam יַעַן עַקֵּב, אֲשֶׁר בְּאֲשֶׁר ideo quòd, propterea quòd. בְּעֵבֹר בְּשַׁנֵּם eo quòd etiam *ut*. Notandum אֲשֶׁר & שׁ rectius dici *demonstratiuas*, quamuis etiam interdum causaliter pro *ut* sumantur. *Rationalis*, לָכֵן ideo, idcirco אֲךָ וְ Pf. 73. 13. ergo. *Diminutiua* אֲךָ, אֲךָ tantum, saltem.

INTERIECTIONES, *Dolentis* הוּ, הוּי, הוּי הוּי, הוּי הוּי, הוּי heu. אַהּ heu, אַהּ heu, אַהּ. *Gaudentis* & *insultantis* הוּי הוּי euge. *Admirantis* אֵיךְ, אֵיךְ quomodo? *Blandientis* אַנְּנָה, אַנְּנָה obsecro, eia.

Quædam vumerantur etiam in aduerbijs,

ut supra visum. Quæ significant væ rectius dicuntur esse comminantis, seu præfagientis malum. *¶* est etiam exclamantis seu vocantis, ut Zach. 2. 6. *¶*sa. 55. 1.

De communibus attributis partium
orationis.

SUNT nonnulla, quæ etsi in singulis orationis partibus (de quibus iam egimus) reperiantur, nequaquam tamen adeò necessariò cum illis coniuncta sunt, ut non potius & commodius, habita discentium ratione, seorsim post omnes explicanda videantur. Huius autem generis attributa sunt potissimum, *Affixa*, *Literæ serviles* & *paragogicæ*, *Accētus*. His accedēt *Numeralia*, *notæ Arithmeticæ*, *Literæ quas vocant Currētes*, & *investigatio Thematū seu Radicum*.

C A P V T III.

De *Affixis Nominum*, & simul alijs causis puncta nominum mutantibus.

CVR in nominibus puncta mutantur, quatuor ferè causæ esse solent. I. *Regimen genitivi*. II. *Numerus pluralis*. III. *Genus fœmininum*. IV. *Affixa*. De *Accentibus*, qui nonnullam

nullam quoque punctorum mutationem efficiunt, dicemus Cap. 9. Caterum inter has quatuor causas longè præstat Affixa, cum & insigni varietate constent, & omnium latissimè pateant. Ea igitur potissimum tractanda suscipimus; reliquas tres causas, si quid notatione dignum habuerint, minimè neglecturi. Sed operæ pretium fuerit initio omnia affixa, quæ in tribus orationis partibus reperiuntur, simul proponere.

AFFIXA TRIVM

partium orationis.

Primæ Personæ.

Plur.		Singul.
נו	Generis Communis.	ני י

Secundæ Personæ.

Plur.		Singul.
נָם	Mascul. gen.	נָה עָ הַ
נָן	Fœm. gen.	נִי עִי הַ

Tertiæ personæ.

Plur.		Sing.
מוּ	מָה הָם	וּ הוּ נוּ
וּ	הֵן הֵן	הַ הַ הַ

Porrò ex his affixis נִי, נוּ, נָה, tantum Verbis,
הֵן, הָם tantum Nominibus tribuuntur. Reliqua

qua utrisque communia, licet alia alijs rariora, vel frequentiora sint, aut certis tantum locis adhibeantur, quæ omnia usus rectius docebit. Unde autem omnia hæc affixa desumpta sint, ¶ quid in nominibus significant (nam de affixorum significatione in verbis & Dictionibus suo loco agemus) dictum est pag. 40.

Iam verò antequam progrediamur, ista diligenter notanda sunt.

I. Ex tredecim illis punctis tantum quatuor propriè mutabilia sunt, nimirum camets, tsere, segol (vel patach positum pro segol) & cholem. Cætera puncta ob quatuor illas causas non mutantur.

II. Scheua quãdoque etiam mutatur, sed eam tantum ob causam, ne duo scheuaim initio dictionis concurrant. Tunc enim euphoniæ causa prius scheua mutatur in chiric, ut דְּבַרֵּי verba, דְּבַרֵּי דְּבַרֵּיכֶם verba vestra, pro דְּבַרֵּי דְּבַרֵּיכֶם. Quòd si ex duobus scheuaim ita concurrentibus prius scheua sit compositum (ut sub gutturalibus ferè contingit) aufertur ex eo ipsum scheua, & remanet purum patach, aut segol, ut אֲחִיכֶם sapiens, in regimine plurali. אֲחֵיכֶם sapientes

sapientes mundi, pro חכמי: Sic ab עגל vitulus, וְעֵגֶל vitulus eius, pro וְעֵגֶל: Et hoc quod de scheua diximus, etiam in verbis locum habet, ut למסור ad tradendum, pro למסור.

III. Polysyllaborum, & disyllaborum in punctis mutandis eadem omnino est ratio. Nam in Polysyllabis tantum posteriora duo puncta mutantur (si quidem sunt ex mutabilium numero paulò antè dicto) prioribus immotis permanentibus: nisi fortè scheua antepenultima mutandum sit in chiric, ne duo scheuaim simul legantur, ut צדקה Iustitia, in regimine צדקה iustitia hominis, pro צדקה: & sic de alijs.

IV. Ut verba, ita & nomina partim sunt perfecta, partim imperfecta. Imperfectorum pleraque ex formis verborum Quiescentium, Defectiuorum, & Compositorum deriuantur: non tamen volumus accuratam hîc utrorumque disiunctionem requiri, quòd in ratione tractandi affixa, quædam alioqui perfecta, videantur faciliùs cum imperfectis posse percipi.

REGVLÆ ET FORMÆ
punctorum mutabilium in Nomi-
nibus perfectis.

De Nominibus masculinis.

CAMETS . . .

CAMETS penultimæ syllabæ nominis perfecti, quæcunque sit causa mutationis, & quæcunque sequatur punctum, mutatur in scheva simplex; vel ob gutturalem in scheva compositum, ut דָּבַר verbum, דְּבָרוֹ verbum eius. עָמַל labor, עֲמָלוֹ labor eius. Sic ab adiectiuo יָקָר pretiosus, fit fœm. יְקָרָה pretiosa, & à חָכָם sapiens, חֲכָמָה; & à Benoni נִבְּוֹן peritus, מִלְחָמָה נִבְּוֹן peritus belli.

CAMETS ultimæ in regimine singulari, & כֹּס כֹּן affixis nominis singularis, vertitur in patach. In regimine autem plurali, & הֵם הֵן כֹּס כֹּן mutatur in scheva. Alijs in locis inuariatum manet.

Forma duplicis Camets.

דָּבַר Verbum.

In regimine singulari דָּבַר : In plurali
absoluto דְּבָרִים *verba*. In regimine plural.

דְּבָרַי:

CVM AFFIXIS.

Plur. Numerus. Singul.

<i>Verba eius.</i>	<i>Verba eius.</i>	}	3. Pers.	<i>Verbum eius.</i>	<i>Verbum eius.</i>
f.	m.			f.	m.
דְּבָרָיו דְּבָרֵיהֶם	דְּבָרָיו דְּבָרֵיהֶם			דְּבָרוֹ דְּבָרָה	דְּבָרוֹ דְּבָרָה
<i>Verba earum.</i>	<i>Verba eorum.</i>	}	3. Pers.	<i>Verbum ea-</i>	<i>Verbum eo-</i>
f.	m.			<i>rum.</i>	<i>rum.</i>
דְּבָרֵיהֶן דְּבָרֵיהֶם	דְּבָרֵיהֶם דְּבָרֵיהֶן			דְּבָרָה דְּבָרוֹ	דְּבָרוֹ דְּבָרָה
<i>Verba tua.</i>	<i>Verba tua.</i>	}	2. Pers.	<i>Verbum tuū.</i>	<i>Verbū tuum.</i>
f.	m.			f.	m.
דְּבָרֶיךָ דְּבָרֵינוּ	דְּבָרֶיךָ דְּבָרֵינוּ			דְּבָרְךָ דְּבָרְךָ	דְּבָרְךָ דְּבָרְךָ
<i>Verba vestra.</i>	<i>Verba vestra.</i>	}	2. Pers.	<i>Verbum ve-</i>	<i>Verbum ve-</i>
f.	m.			<i>strum, f.</i>	<i>strum, m.</i>
דְּבָרֵינוּ דְּבָרֵינוּ	דְּבָרֵינוּ דְּבָרֵינוּ			דְּבָרְכֵם דְּבָרְכֵם	דְּבָרְכֵם דְּבָרְכֵם
<i>Verba nostra.</i>	<i>Verba mea.</i>	}	1. Pers.	<i>Verbum no-</i>	<i>Verbum meū.</i>
com. gen.	com. gen.			<i>strum. com. gen.</i>	
דְּבָרֵינוּ דְּבָרֵינוּ	דְּבָרֵינוּ דְּבָרֵינוּ			דְּבָרֵינוּ דְּבָרֵינוּ	דְּבָרֵינוּ דְּבָרֵינוּ

Hic studiosè notanda & retinenda affixorum significatio, quam deinceps, brevitatis causa, in alijs formis nusquam integrè adscribemus.

ANNOTATIO.

Quæ de utroque Camets diximus in nomine
 דָּבָר, intelligenda sunt etiam de alijs, quorum pe-
 nultimam vel ultimam syllabam idem camets
 occupat. Retinet enim suam naturam, quodcun-
 que aliud punctum præcedat, vel sequatur, ut à
 קָדוֹשׁ sanctus, fit in regimine singulari קָדוֹשׁ.
 cum affixo, קָדוֹשׁוֹ sanctus eius. In plurali ab-
 soluto, קָדוֹשִׁים sancti. In regimine plur. קָדוֹשָׁיו.
 cum affixo, קָדוֹשָׁיו sancti eius, &c. Sic אֲדוֹן
 dominus, à cuius plurali אֲדוֹנַי domini, re-
 gulariter fit אֲדוֹנַי domini mei. Verùm quan-
 do hæc vox de Deo dicitur, semper est cum ׀,
 אֲדוֹנַי & ponitur pro absoluto singulari Domi-
 nus. כּוֹכַב. stella. in regimine singul. כּוֹכַב. cum
 affixo, כּוֹכַבוֹ stella eius. in plural. absoluto,
 כּוֹכָבִים stellæ, in regim. plur. כּוֹכָבַי. cum affixo,
 כּוֹכָבַי. Atque ita regulariter se habent. Inve-
 niuntur tamen nonnulla huius formæ nomina,
 (nimirum duplex camets habentia) quæ mu-
 tant posterius camets in patach sequente dagesch,
 ut גַּמְלוֹ, גַּמְלוֹ, גַּמְלוֹ, גַּמְלוֹ. Sic קָטָן par-
 vus, שַׁפָּן cuniculus, erinacius. At פָּרָשׁ eques,
 primū camets nunquā mutat פָּרָשִׁים, פָּרָשָׁיו, &c.

Tsere penultima nunquam mutatur, nisi sequatur camets vel segol. Si ergo sequitur camets, ut in לֵבב cor, mutatur uti ipsum camets penultima. Haec enim duae punctorum formae (לֵבב & לֵבב) omnino similes sunt. Si verò segol sequitur, ut in סֶפֶק liber, tunc tsere similiter transit in scheva, vel (ne duo schevaim concurrant) in chiric, סֶפֶרוּ liber eius, סֶפְרִים libri. ח tamen & ע pro chiric fere habent segol, חֵלֶק pars eius. עֵגֶל vitulus eius, אֵלֶק & , עֵגֶל : Porro quorum prima est tsere, & secunda segol, vocantur nomina quinque punctorum.

Tsere ultima, precedente camets, mutatur in patach vel in scheva, vel non mutatur, perinde ut camets ultima. Si precedat alia vocalis, quàm camets, vertitur in scheva, exceptis tribus affixis in singulari כֵּן כֵּן כֵּן, ubi tsere migrat in segol, ne duo schevaim concurrant.

Forma quinque punctorum.

סֶפֶר Liber.

In plurali absoluto סֶפְרִים, in regimine, סֶפְרֵי :

CVM AFFIXIS.

Plural.	Numerus	Singular.
<i>Libri eius.</i>		<i>Liber eius.</i>
ספריו ספריה	} 3. Perf.	ספרו ספּרה
ספריהם ספריהן		ספרם ספּרן
ספריך ספריך	} 2. Perf.	ספּרך ספּרך
ספריכם ספריכן		ספּרכם ספּרכן
ספרי ספרינו	} 1. Perf.	ספּרי ספּרנו

Sic etiam affixa recipit vox ישע *salus*, (in qua patach est loco segol,) ut ישעו *salus eius*. Item נרד, quod in plurali facit נרדים, cum affixo נרדי *nardus mea*.

Alia forma quinque punctorum, in qua prima est ה, ut חלק *pars*, vel ע, ut עגל *vitulus*.

In plurali absoluto עגלים, in regim. עגלי.

CVM AFFIXIS.

Plural.	Numerus.	Singular.
<i>Vituli eius.</i>		<i>Vitulus eius.</i>
עגליו עגליו	} 3. Perf.	עגלו עגלה
עגליהם עגליהן		עגלם עגלן
עגליך עגליך	} 2. Perf.	עגּלך עגּלך
עגליכם עגליכן		עגּלכם עגּלכן
עגלי עגלינו	} 1. Perf.	עגּלי עגּלנו

Forma in qua prima ך, secunda ם,

שָׁכַן *vicinus*.

In regimine singul. שָׁכַן. In plural. absol.

שָׁכְנִים. In regimine plurali, שָׁכְנֵי. In gen.

foem. שָׁכְנָה *vicina*.

CVM AFFIXIS.

Plur.	Numerus.	Sing.
<i>Vicini eius.</i>		<i>Vicinus eius.</i>
שָׁכְנָיו שָׁכְנֵיהָ	} 3. Perf.	שָׁכְנוּ שָׁכְנָה
שָׁכְנֵיהֶם שָׁכְנֵיהֶן		שָׁכְנִים שָׁכְנָן
שָׁכְנֵיהֶן שָׁכְנֵיהֶן	} 2. Perf.	שָׁכְנָה שָׁכְנָה
שָׁכְנֵיהֶם שָׁכְנֵיהֶם		שָׁכְנָן שָׁכְנָן
שָׁכְנֵיהֶם שָׁכְנֵיהֶם	} 1. Perf.	שָׁכְנָה שָׁכְנָה
שָׁכְנֵיהֶם שָׁכְנֵיהֶם		שָׁכְנָן שָׁכְנָן

Illæ tamen Toarim, quæ ex secunda præteriti forma descendunt, etiam in regimine plural. & affixis כֶּם כֶּן הֵם הֵן ferè suum tsere retinent, שָׁכְנֵי שָׁכְנָה *Volentes*, שָׁכְנֵי *obliviscentes*, & c.

Forma in qua prima alia, quàm ך, secunda verò ם, ut בּוֹרֵם *vinitor*,

In plural. absolut. בּוֹרְמִים. In reg. plur.

בּוֹרְמֵי

CVM

CVM AFFIXIS.

Plural.	Numerus.	Singulare.
<i>Vinitores eius.</i>		<i>Vinitor eius.</i>
כּוֹרְמִיּוֹ כּוֹרְמִיָּה	} 3. Perf. {	כּוֹרְמִי כּוֹרְמָה
כּוֹרְמֵיהֶם כּוֹרְמֵיהֶן		כּוֹרְמָם כּוֹרְמָן
כּוֹרְמֵיךְ כּוֹרְמֵיךְ	} 2. Perf. {	כּוֹרְמֶךָ כּוֹרְמֶךָ
כּוֹרְמֵיכֶם כּוֹרְמֵיכֶן		כּוֹרְמֶכֶם כּוֹרְמֶכֶן
כּוֹרְמֵינוּ כּוֹרְמֵי	} 1. Perf. {	כּוֹרְמֵנוּ כּוֹרְמֵי

DVPLEX SEGOL.

*Quæ tam in penultima, quàm in ultima se-
segol habent, ut מֶלֶךְ Rex, בְּנֵי vestis, vocan-
tur nomina sex punctorum.*

*In his prius segol ob affixa singularia modò
in patach, ut in מֶלֶךְ, modò in chiric mutatur, ut
in בְּנֵי: Vtrumque autem accidit propter se-
quens scheua: quod si absit, etiam prius segol
transit in scheua. Quædam tamen prius segol
seruant, ut קֶצֶף à קֶצֶף ira. Segol posterius mu-
tatur in scheua. Excipe pluralem absolutum, &
affixa ei cognata (de quibus in fine huius capi-
tis) quæ camets habent.*

Forma sex punctorum, מֶלֶךְ Rex, in qua
suis locis est patach.

In plural. absol. מַלְכֵי. In regim. plur.
מַלְכֵי. Genus fœemin. מַלְכָּה Regina.

Pars Quarta,
CVM AFFIXIS.

Plur.	Numerus.	Sing.
<i>Reges eius.</i>		<i>Rex eius.</i>
מַלְכֵי מַלְכֵיהֶם	3. Perf.	מַלְכֵי מַלְכֵהָ
מַלְכֵי מַלְכֵיהֶן		מַלְכֵי מַלְכֵהָן
מַלְכֵי מַלְכֵיהֶם	2. Perf.	מַלְכֵי מַלְכֵהָ
מַלְכֵי מַלְכֵיהֶן		מַלְכֵי מַלְכֵהָן
מַלְכֵי מַלְכֵיהֶם	1. Perf.	מַלְכֵי מַלְכֵהָ
מַלְכֵי מַלְכֵיהֶן		מַלְכֵי מַלְכֵהָן

Sic עֶבֶד feruus, & similia, primam gutturalē habentia, nisi quod pro scheva simplici sub primā requirant scheva compositum.

Alia forma sex punctorum בְּנֵי
 vestis, vbi sub prima suis
 locis est chirc.

In plurali בְּנֵיהֶם : In regim. plural.

בְּנֵיהֶן :

CVM AFFIXIS.

Plural.	Numerus.	Singul.
<i>Vestes eius.</i>		<i>Vestis eius.</i>
בְּנֵיהֶם בְּנֵיהֶן	3. Perf.	בְּנֵיהֶם בְּנֵיהֶן
בְּנֵיהֶם בְּנֵיהֶן		בְּנֵיהֶם בְּנֵיהֶן
בְּנֵיהֶם בְּנֵיהֶן	2. Perf.	בְּנֵיהֶם בְּנֵיהֶן
בְּנֵיהֶם בְּנֵיהֶן		בְּנֵיהֶם בְּנֵיהֶן
בְּנֵיהֶם בְּנֵיהֶן	1. Perf.	בְּנֵיהֶם בְּנֵיהֶן
בְּנֵיהֶם בְּנֵיהֶן		בְּנֵיהֶם בְּנֵיהֶן

Quando

Quando secunda est gutturalis ה, aut ו, tunc duplex segol transit in duplex patach, ut בחל torrens בעל dominus. Quando autem tertia est ה vel ו, sub prima remanet segol, פרח flos, germen, ורע semen. Quamvis autem hæc duæ formæ בעל ו ורע ad formas sex punctorum in omnibus spectent, tamen discentium gratia utramque separatim proponendam duximus.

Forma duplicis patach, ut
בעל dominus.

In plur. absol. בעלי: In reg. plur. בעלי.

C V M A F F I X I S.

Plural.	Numerus.	Singul.
<i>Domini eius.</i>		<i>Dominus eius.</i>
בעליו בעליה	} 3. Pers.	בעלו בעלה
בעליהם בעליהן		בעלים בעלן
בעליך בעליך	} 2. Pers.	בעלך בעלך
בעליכם בעליכן	} 3. Pers.	בעלכם בעלכן
בעלינו בעלי		בעלנו בעלי

Duo tamen sunt, quæ duplex segol admittunt, licet mediam gutturalem habeant, nimi-

rum לחם panis, à quo לחמו, & c. secundum
formam מלך:ממלך matrix.

Forma, in qua patach pro segol
secundæ, ut זרע semen.

In plur.absol. זרעים In regim. plur.
זרעי :

CVM AFFIXIS.

Plur.	Numerus.	Sing.
<i>Semina eius.</i>		<i>Semen eius.</i>
זרעיה זרעיו	} 3. Perf. {	זרעה זרעו
זרעיהן זרעיהם		זרעון זרעום
זרעיה זרעיה	} 2. Perf. {	זרעה זרעה
זרעיהן זרעיהם		זרעון זרעון
זרעיהן זרעיהם	} 1. Perf. {	זרעה זרעה
זרעיהן זרעיהם		זרעון זרעון

Sic פרח flos, פשע præuaricatio, & simi-
lia, nisi quòd sub prima non habeant patach, sed
chiric (sicut פנך) ut פשעו, פשעך, פשעי, & c.

CHOLEM.

Cholem penultima non mutatur nisi post
se habeat aut patach loco, tunc enim muta-
tur in -, & si quidem secunda radice sit guttu-
ralis, tunc regulariter sub secunda ponitur -,
& sub

et sub prima, quemadmodum etiam in verbis fieri diximus pag. 70. 84. 86.

Cholem ultima nunquam mutatur, ut גדול ^{גדול} magnus, גדולים, &c.

Forma טז cholem mutabilis,
קדש sanctitas.

In plur. absol. קדשים. In reg. קדשי.

CVM AFFIXIS.

Plural.	Numerus.	Singul.
<i>Sanctitates eius.</i>		<i>Sanctitas eius.</i>
קדשיו קדשיה	} 3. Pers.	קדשו קדשה
קדשיהם קדשיהן		קדשם קדשן
קדשיך קדשיך	} 2. Pers.	קדשך קדשך
קדשיכם קדשיכן		קדשכם קדשכן
קדשינו קדשי	} 1. Pers. }	קדשנו קדשי

Sic רחב latitudo, ארח via, & similia, patach pro segol habentia.

Alia forma, in qua secunda est gutturalis, vt אהל tabernaculum. In plural. absoluto אהלים (quod tamen in regimine habet אהלי, Psal. 120. 5.)

Plural.	Numerus.	Singul.
Tabernacula eius.		Tabernaculum eius.
אהליהו	} 3. Perf.	אהלו
אהליהו		אהלו
אהליהו	} 2. Perf.	אהליו
אהליהו		אהליו
אהליהו	} 1. Perf.	אהליו
אהליהו		אהליו

Sic תאר forma. Plurale אהלים, & illius affixa, quæ cholem in prima habent, ut אהליך, &c. rectius deducuntur à forma אהל.

ANNO TATIO.

Quadam suum cholem in penultima retinent, ut כובע galea, כובעים. A פעל opus dicimus פעלו & פעלו, in plur. פעלים. Sic etiam רמח lancea, רמחים. קדש sanctitas, facit etiam קדשים. Denique שרש radix, quadruplicem sortitur pluralem, שרשים & שרשים שרשים.

Regula generalis pro formis
iam propositis.

Nomina quinque & sex puncto-
rum, item quæcunque habent formam

כֹּרֶם & קֹדֶשׁ אֶהָל, ob regimen singulare nullum omnino punctum mutant.

De nominibus foemin.
perfectis.

Cognitis iam foemininorum terminationibus, quas in utroque numero & status absoluti, & Regiminis sortiuntur, illud praeterea studiosè notandum, foeminina in suis punctis mutandis (siqua in penultima vel ultima habent mutabilia) ferè sequi regulas punctorum mutabilium iam traditas, Exempli gratia. Vox צִדְקָה Iustitia, cùm habeat in ultima & penultima camets, referri debet ad formam דְּבַר. Sic אֲנִיָּה epistola, תְּפָאֵרֶת decor, ad formam מִלֵּךְ. מִשְׁקָלֶת pondus, קְטֹרֶת incensum, ad formam קֹדֶשׁ. Nam antepenultima, quaecunque illa sit, eadem ferè semper manet, nisi scheva propter aliud scheva sequens mutandum sit in chiric, ut in צִדְקָה contingit. Omissa igitur priorum regularum superuacanea repetitione, unam aut alteram formam foemininorum puncta mutabilia habentem subjiciemus.

Forma

Forma foemininorum in
ה, in qua duplex camets, ut
צדקה *Iustitia.*

Reg. singuli צדקת Plural. absol. צדקות,
Reg. Plur. צדקות :

C V M A F F I X I S.

Plural.	Numerus.	Sing.
<i>Iustitia eius.</i>		<i>Iustitia eius.</i>
צדקותיה	} 3. Perf.	צדקתו
צדקותיהם <i>vel</i> צדקותיהן		צדקתם
צדקותיהן <i>vel</i> צדקותיהם		
צדקותיך	} 2. Perf.	צדקתך
צדקותיכם		צדקתכם
צדקותי	} 1. Perf.	צדקתי
צדקותינו		צדקתנו

Sic ברכה benedictio, קללה maledictio,
& similia, paucis exceptis, quæ priora duo pun-
cta non mutant, ut מצדה munitio, מערה spe-
lunca, תעלה aquæductus, מנאה pars, מניה
idem. Quando verò secūda est gutturalis, ante
ipsam non ponitur chiric, sed patach, ut à בערה
increpatio, dicimus בערתו בערתו &c. נֹה בערתו
בערת.

ANNOTATIO.

In cæteris fœmininis in ה desinentibus, quæ (quantum ad puncta spectat) non habent formam צַרְקָה, nulla ferè difficultas est. Plerumque enim priora puncta immota manent: in ultima verò syllaba mutantur instar ṽocum צַרְקָה vel תּוֹרָה. Satis ergo fuerit statum duntaxat absolutum, regimen utrumque, affixum unum aut alterum precipuarum formarum, quæ reliquæ sunt, in utroque numero ponere. Inde enim quo modo flectantur, aut puncta mutant, & in qua re à צַרְקָה aut תּוֹרָה differant, perspicere poterit.

Affixum. Regimen. Absolut.

Animal.

צ. ס. בְּהֵמָה בְּהֵמַת בְּהֵמָתוּ בְּהֵמָתֶךָ Sing.

צ. ס. בְּהֵמוֹת בְּהֵמוֹתֶיךָ בְּהֵמוֹתַי בְּהֵמוֹתֶיךָ Plur.

Rapina.

צ. ס. גִּזְלוֹת גִּזְלוֹתֶיךָ גִּזְלוֹתַי גִּזְלוֹתֶיךָ S.

צ. ס. גִּזְלוֹת גִּזְלוֹתֶיךָ גִּזְלוֹתַי גִּזְלוֹתֶיךָ P.

Familia.

צ. ס. מִשְׁפָּחָה מִשְׁפָּחַת מִשְׁפָּחָתוּ מִשְׁפָּחָתֶךָ S.

צ. ס. מִשְׁפָּחוֹת מִשְׁפָּחוֹתֶיךָ מִשְׁפָּחוֹתַי מִשְׁפָּחוֹתֶיךָ P.

Domi

Dominium.

S. ממשלה ממשלת ממשלתו ממשלתך

P. ממשלות ממשלות ממשלותיו ממשלותיך

Consolatio.

S. נחמה נחמת נחמתו נחמתך

P. נחמות נחמות נחמותיו נחמותיך

Affixum. Regimen. Absolutum.

Cadaver.

S. נבלה נבלת נבלתו נבלתך

P. נבלות נבלות נבלותיו נבלותיך

Peculium.

S. סגלה סגלת סגלתו סגלתך

P. סגלות סגלות סגלותיו סגלותיך

Ancilla.

S. שפחה שפחת שפחתו שפחתך

P. שפחות שפחות שפחותיו שפחותיך

Abominatio.

S. תועבה תועבת תועבתו תועבתך

P. תועבות תועבות תועבותיו תועבותיך

Dux

Duæ formæ foem. in ך.

Secunda. Num.Sing. Prima.

Præcedente cholem
& segol, ut קטרַת
incensum.

Præcedente duplici
segol, אַפְרַת e-
pistola.

קטרַתו	קטרַתה	} 3. Pers.	אַפְרַתו	אַפְרַתה
קטרַתם	קטרַתן		אַפְרַתם	אַפְרַתן
קטרַתך	קטרַתך	} 2. Pers.	אַפְרַתך	אַפְרַתך
קטרַתכם	קטרַתכן		אַפְרַתכם	אַפְרַתכן
קטרַתי	קטרַתנו	} 1. Pers.	אַפְרַתי	אַפְרַתנו

Affixa in plurali non ponimus, cum eo numero utraque forma careat.

REGVLÆ ET FORMÆ
punctorum mutabilium in no-
minibus Imperfectis.

MVLTÆ tum Regula, tum Forma no-
minum Perfectorum de punctis mutan-
dis, etiam Imperfectis communes sunt. Cur enim,
exempli gratia, מקום locus. (à קום surge-
re,) in regimine & affixis mutet suum in
O scheva,

scheva, מִקְוֵה , מִקְוֵה , &c. ex regula מִקְוֵה ca-
mets in penultima positi intelligimus. Et sic de
alijs eiusdem generis. Quare omissis ijs, quæ ex
præcedentibus facile cognosci possunt, Imperfe-
ctorum regulas breviter præscribemus, adiunctis
suo loco duabus eorum communibus formis. Re-
liquas enim formas tum communes (quæ per-
pauca sunt) tum proprias postea simul in tabula
proponemus, ut simul omnes ante oculos ha-
beantur.

Ex Quiescentibus Pe Iod.

Hæc plerumque mutant t sere in scheva, ut שֵׁנָה ,
quod infra proponetur in tabula, nonnulla tamen
illud retinent, ut מִנְיָן excrementum.

Ex Quiescentibus Aijn Vau, vel Iod.

Plurima huius ordinis monosyllaba, puncta
sua longa ferè non mutant, ut פֶּרֶגְרִינִי peregrinus.
 פֶּרֶגְרִינִי , פֶּרֶגְרִינִי , &c. nisi quòd habentia ca-
mets, ut פֶּרֶגְרִינִי hostis, illud camets in regimine sin-
gulari, modò mutant in patach, modò retineant.
Dissyllaba, ut פֶּרֶגְרִינִי venatio, viaticum, servant
quidem

quidem ubique tsere, sed camets saepe mutant in sbeva more perfectorum; saepe servant praesertim faeminina, ut קָמַח leges, קָמַחַת, &c.

EXCEPTIONES.

I. Duo sunt huius ordinis, quae suas vocales in plurali in camets praeter normam mutant, illudque deinceps ubique retinent, עִיר civitas, עָרִי, עָרִים, &c.

ראשֵׁי, ראשֵׁי ראשֵׁי, ראשֵׁי. Vocem יוֹם dies, reperies in formis nominum imperfectorum.

II. Quaedam in regimine & affixis utriusque numeri sortiuntur Vau quiescens, ut מוֹר mors, מוֹתִי, מוֹתֶיךָ, מוֹתֵינוּ, &c.

III. Quaedam Vau quiescens mutant in Vau mobile. שׁוּק vicus, platea, שׁוֹר bos, דוֹר olla, in plurali שׁוֹרִים, שׁוֹרֵינוּ, שׁוֹרֵיכֶם.

IV. Quae habent Fod mobile, ut זַיִת oli-
va, in regimine, affixis, & plurali faciunt il-
lud quiescere in tsere, זַיִתוֹ, זַיִתֵּיךָ, זַיִתֵּינוּ;
Horum communem formam ponimus עֵיץ, quam
vocem unà cum alijs anomalis, in sequenti ta-
bula reperies.

Ex Quiescentibus Lamed
Aleph.

צבא	צבא	Exercitus.	} Sequitur formã	} דבר	
מנא	מנא	Canistrum.			} מלך
פלא	פלא	Miraculum.			} בנך
נמא	נמא	Funcus.			} קרש

In regimine tamen singulari צבא retinet
pro -. Tria alia habebis in formis sequen-
tibus.

Ex Quiescentibus Lamed
He.

Quæ desinunt in ה præcedente segol, ut
מקנה possessio, שדה ager, in regimine
singulari mutant illud segol in tsere. In plu-
rali autem & cum affixis in utroque nu-
mero evanescit ה radicale. Nam הו וְ הַ,
quæ in illis reperis, ad affixa pertinent.

Forma communis desinentium in ה,
præcedente וְ, ut מקנה possessio.

In regimine singul. מקנה in plur. absol.
מקני in regim. plur. מקני.

CVM AFFIXIS.

Plural.

Singul.

<i>Possessiones eius.</i>		}	3. Perf.	{	<i>Possessio eius.</i>	
מִקְנֵיהֶם	מִקְנֵיוֹ				מִקְנֵהוּ	מִקְנֵהָ
מִקְנֵיהֶן	מִקְנֵיהֶם	}	2. Perf.	{	מִקְנֵהוּ	מִקְנֵהָ
מִקְנֵיהֶן	מִקְנֵיהֶן				מִקְנֵהוּ	מִקְנֵהָ
מִקְנֵיהֶן	מִקְנֵיהֶן	}	1. Perf.	{	מִקְנֵהוּ	מִקְנֵהָ
מִקְנֵיהֶן	מִקְנֵיהֶן				מִקְנֵהוּ	מִקְנֵהָ

Alia forma communis desinentium
in ה, præcedente segol & camets, ut
שָׂדֵה *ager*.

CVM AFFIXIS.

Plur.

Sing.

<i>Agri eius, m.</i>		}	3. Perf.	{	<i>Ager eius, m.</i>	
שָׂדֵיהֶם	שָׂדֵיוֹ				שָׂדֵהוּ	שָׂדֵהָ
שָׂדֵיהֶן	שָׂדֵיהֶם	}	2. Perf.	{	שָׂדֵהוּ	שָׂדֵהָ
שָׂדֵיהֶן	שָׂדֵיהֶן				שָׂדֵהוּ	שָׂדֵהָ
שָׂדֵיהֶן	שָׂדֵיהֶן	}	1. Perf.	{	שָׂדֵהוּ	שָׂדֵהָ
שָׂדֵיהֶן	שָׂדֵיהֶן				שָׂדֵהוּ	שָׂדֵהָ

Plurale פְּנֵיהֶם facies, vultus, sequitur plu-
rale שָׂדֵיהֶם, cum sit ab inusitato nomine פְּנֵה.

Omittimus hęc formam desinentium in ה
precedente camets, ut תגרה contentio, &c. in
quibus ultima omnino mutatur, sicut תורה pag.
36. reliquis pūctis manētibus. Quę autem ante ה
habent duplex camets, ut שנה annus, מנה
pars, &c. ea variantur per omnia, ut postero-
res due syllabę. דקה, in voce & forma perfecta
צדקה. pag. 206.

Monosyllaba יד manus, דם sanguis, דג
piscis, & si qua alia, in omnibus ferē suum ca-
mets aut mutant aut servant, ut secunda sylla-
ba בר vocis דבר. pag. 194. Communis forma
erit יד manus, nisi quod דם facit דמם non
דמם: Sed de quiescentibus Lamed He plura
in tabula Imperfectorum hoc ipso capite.

Ex defectivis Aijn.

In disyllabis mutandis semper spectandum
punctum primę radicalis (non autem literę
Heemanticę מ) quod si camets sit, ut מסך au-
læum, mutatur ubique in patach מסכו מסכי,
&c. si tserē, ut מגן clypeus, transit in chiric, ut
מגנו מגני מגנים, Si cholem, ut מעו fortitudo,
migrat in kibbutz, ut מעוד מעווי &c.

Huc

Huc spectat etiam מַסַּב circuitus, in quo patach mutatur in chiric paruum מַסַּבּוּ מַסַּבּוּ מַסַּבּוּ.

In monosyllabis vocales mutabiles habentibus, quamdiu monosyllaba manent, nihil mutatur. Quod si ob aliquam causam syllabis augeantur, tria illa puncta mutantur, ut in dissyllabis iam vidimus, nimirum camets in patach: t sere in chiric: cholem in kibbutz, עַוּ fortis, עַוּי, עַוּי קַנָּה קַנָּה קַנָּי, &c. קַנּוּ nidus, קַנּוּ קַנּוּ קַנּוּ עַוּי, &c. עַוּי fortitudo, עַוּי עַוּי עַוּי עַוּי, &c. Quaedam præter normam mutant etiam patach aliàs breue, in chiric (si videlicet dictio syllabis crescat) ut פַּתּוּ bucella, פַּתּוּ פַּתּוּ פַּתּוּ פַּתּוּ, &c. Sic קַמּוּ limen, קַמּוּ קַמּוּ קַמּוּ, &c. latus, קַמּוּ קַמּוּ קַמּוּ, &c. tributum.

T A B V L A

IMPERFECTORVM ET
similium Nominum cum
Affixis.

PRIMA vox cuiusque paradigmatis sequentis tribuitur statui Absoluto: secunda Regimini. Reliquæ conueniunt Affixis, quorum

significationes, brevitatis causa, nunc prætermittimus.

Pater.

S. אב אב vel אבי אביו vel אבתו אביה אביהם אביהן
אבך אבך אביכם אביכן אביו אביו:

P. אבות אבות אבותיו אבותיה אבותיהם אבותיהן
אבותיך אבותיך אבותכם אבותיכן בותי אבותינו:

Frater.

S. אח אחי אחיו vel אחיהו אחיה אחיהם אחיהן אחיך
אחיך אחיכם אחיכן אחי אחינו:

P. אחים אחי אחיו אחיה אחיהם אחיהן אחיך אחיך
אחיכם אחיכן אחי vel propter accentum אחי אחינו:

*Sic dicitur חמך socer tuus, Gen. 38, 13. ab
המיה ו.25 חמה,*

Soror.

S. אחות אחות אחותו vel אחותה אחותם אחותן
אחותך אחותך אחותכם אחותכן אחותי אחותנו:

P. אחות אחות אחותיו אחותיה אחותיהם אחותיהן
אחותיך אחותיך אחותיך אחותיכם אחותיכן
אחותי אחותינו:

*Hæc vox אחור, in quibusdam affixis
sub א habet - sine Iod sequente, prout
notauimus.*

Ancilla.

Ancilla.

S. אִמָּה אִמָּת אִמְתוֹ אִמְתָּה אִמְתֶּם אִמְתֵּן אִמְתְּךָ אִמְתְּךָ
 אִמְתְּכֶם אִמְתְּכֵן אִמְתִּי אִמְתֵּנוּ:

P. אִמְהוֹת אִמְהוֹת אִמְהוֹתֵינוּ אִמְהוֹתֶיהָ אִמְהוֹתֵיהֶם הֵן
 אִמְהוֹתֶיךָ אִמְהוֹתֶיךָ אִמְהוֹתֵיכֶם כֵּן אִמְהוֹתֵי אִמְהוֹתֵינוּ
Domus.

S. בֵּית בֵּית בֵּיתוֹ בֵּיתָה בֵּיתֶם בֵּיתֵן בֵּיתְךָ בֵּיתְךָ
 בֵּיתְכֶם בֵּיתְכֵן בֵּיתִי בֵּיתֵנוּ:

P. בְּתוּם בְּתוּ בְּתוּוֹ בְּתוּהָ בְּתוּהֶם בְּתוּהֵן בְּתוּךָ בְּתוּךָ
 בְּתוּכֶם בְּתוּכֵן בְּתוּי בְּתוּינוּ:
Filius.

S. בֶּן בֶּן *vel* בֶּן בְּנוֹ בְּנֵה בְנֵם בְּנֵן בְּנֵךְ בְּנֵךְ בְּנֵכֶם
 בְּנֵכֶן בְּנֵי בְנֵנוּ:

P. בְּנִים בְּנֵי בְנֵיו בְּנֵיהָ בְּנֵיהֶם בְּנֵיהֵן בְּנֵיךָ בְּנֵיךָ
 בְּנֵיכֶם בְּנֵיכֵן בְּנֵי בְּנֵינוּ:
Filia.

S. בַּת *Idē reg.* בַּתוֹ בַּתָּה בַּתֶּם בַּתֵּן בַּתְּךָ בַּתְּךָ בַּתְּכֶם
 בַּתְּכֵן בַּתִּי בַּתֵּנוּ:

P. בְּנוֹת בְּנוֹת בְּנוֹתֵינוּ בְּנוֹתֶיהָ בְּנוֹתֵיהֶם בְּנוֹתֵיהֵן
 בְּנוֹתֶיךָ בְּנוֹתֶיךָ בְּנוֹתֵיכֶם בְּנוֹתֵיכֵן בְּנוֹתֵי בְּנוֹתֵינוּ:
Peccatum.

S. חַטָּאת חַטָּאת חַטָּאתוֹ חַטָּאתָה חַטָּאתֶם חַטָּאתֵן
 חַטָּאתְךָ חַטָּאתְךָ חַטָּאתְכֶם חַטָּאתְכֵן חַטָּאתִי חַטָּאתֵנוּ:

P. חַטָּאוֹת חַטָּאת חַטָּאתֵינוּ חַטָּאתֶיהָ חַטָּאתֵיהֶם הֵן
 חַטָּאתֶיךָ חַטָּאתֶיךָ חַטָּאתֵיכֶם כֵּן חַטָּאתֵי חַטָּאתֵינוּ:

Pars quarta,
Alia forma.

Peccatum.

S. חטא *Idem reg.* חטאו חטאה חטאם חטאן חטאך

חטאך חטאכם חטאכן חטאי חטאינו

P. חטאים חטאי חטאו חטאיה חטאיהם חטאיהן

חטאיך חטאיכם חטאיכן חטאי חטאינו

Exercitus.

S. חיל חיל חילו חילה חילם חילן חילך חילך

חילכם חילכן חילי חילנו

P. חילים חילי חליו חליה חליהם חליהן חליך

חליך חליכם חליכן חילי חילינו

Infirmitas.

S. חלי *vel* חלי *Idem reg.* חליו חליה חלים חלין

חליך חליכם חליכן חליו חלינו

P. חליים חליו חליוה חליוהם חליוהן חליוך

חליוך חליוכם חליוכן חליו חליונו

Manus.

S. יד יד ידו ידה ידם ידן ידך ידך ידכם ידכן

ידי ידנו

P. ידים ידי ידיו ידיה ידיהם ידיהן ידיך ידיך

ידיכם ידיכן ידי ידינו

Dies.

S. יום *Idem reg.* יומו יומה יומם יומן יומך יומך

יומכם יומכן יומי יומנו

Plur.

P. עֲדוֹת עֲדוֹת עֲדוֹתוֹ עֲדוֹתֶיהָ עֲדוֹתֶיהֶם עֲדוֹתֶיהֶן
 עֲדוֹתֶיךָ עֲדוֹתֶיךָ עֲדוֹתֶיכֶם עֲדוֹתֶיכֶן עֲדוֹתֵי עֲדוֹתֵינוּ:

Oculus.

S. עֵין עֵין עֵינוּ עֵינָה עֵינָם עֵינָן עֵינָךְ עֵינָי עֵינָיךְ
 עֵינֶיךָ עֵינֶיךָ עֵינֵינוּ

P. עֵינִים עֵינֵי עֵינֵי עֵינֵיהָ עֵינֵיהֶם עֵינֵיהֶן עֵינֶיךָ
 עֵינֶיךָ עֵינֶיכֶם עֵינֶיכֶן עֵינֵי עֵינֵינוּ:

Angulus.

S. פֶּאה פֶּאת פֶּאתוּ פֶּאתָה פֶּאתָם פֶּאתָן פֶּאתָךְ פֶּאתָךְ
 פֶּאתָכֶם פֶּאתָכֶן פֶּאתֵי פֶּאתֵנוּ:

P. פֶּאוֹת פֶּאתֵי פֶּאתֵי פֶּאתֵיהָ פֶּאתֵיהֶם פֶּאתֵיהֶן
 פֶּאתֶיךָ פֶּאתֶיךָ פֶּאתֶיכֶם כֵּן פֶּאתֵי פֶּאתֵינוּ:

Os.

S. פֶּה פֶּי פֶּיו *vel* פִּיהוּ פִּיה פִּיהָ *vel* פִּיהוּ פִּימוּ פִּיהוּ
 פִּיךָ פִּיךָ פִּיכֶם פִּיכֶן פִּי פִּינוּ:
 פִּם פִּוֹת *vel* פִּוֹת *vel* פִּיפִּוֹת

In regimine פִּי non reperitur. Cætera eadem in Regimine manent. In plurali nulla reperuntur affixa. Rectius tamen formari poterunt à פִּוֹת more sæm. ut פִּוֹתֵי, פִּוֹתֶיךָ, &c.

Fructus.

S. פֶּרי פֶּרוּ פֶּרוּהָ פֶּרוּהֶם פֶּרוּהֶן פֶּרוּךְ פֶּרוּךְ
 פֶּרוּכֶם פֶּרוּכֶן פֶּרוּי פֶּרוּי פֶּרוּיךָ פֶּרוּיךָ
 Plur.

כלנה vel כלהנה כלך כלך vel כלכך כלכך
 כלכך כלכך כלכך כלכך Affixis pluralibus caret, & cum
 Maccaph habet כל.

Huc referenda est vox יש est, à radice ישה,
 quæ, etsi pro verbo substantiuo utriusque nume-
 ri usurpetur, magis tamen nominis quàm ver-
 bi naturam imitatur. ישו vel ישנו est ipse.
 ישה est ipsa. ישו sunt ipsi. ישן sunt ipsæ.
 ישך es tu, m. ישך es tu, f. ישכם estis vos, m.
 Deut. 13. 3. habet ישכם. ישכן estis vos, f. ישי
 sum ego, ישנו sumus nos.

Denique in superiori Tabula tantùm septē
 formæ alijs etiam nominibus eiusdem puncta-
 tionis sunt communes, scilicet יך הלי נקי ערה עין
 פרי שנה: Reliquæ singulis propriæ & peculiare.

ANNOTATIONES GE- nerales de affixis.

I. Loco ו, ponitur aliquando ה, ut Ps. 42. 9.
 Gen. 26. 25. שירו pro שירה canticum eius. ה
 interdum non habet Mappic. שכמה. humerus
 eius, fœm. Sic לה illi. Illud Osee. 13. 2. תבונם se-
 cundum similitudinem suam, ponitur pro
 תבונתם. In quibusdam: pro affixo ׀ reperitur

מו *ut* Ps. 17. 10. פִּימוּ os eorum, וְ 21. 11. פְּרִימוּ
 fructus eorum, וְ 89. 18. עֲזָמוּ fortitudo
 eorum. Pro ו, affixo interdum reperitur הוּ, re-
 moto plerunque Iod signo plurali, non tamē sem-
 per, *ut* הַבְּוֹרָהוּ fortes eius, pro הַבְּוֹרָיו socij
 eius, pro רְעֵיו עֵינָיו oculi eius. Illud
 תְּגִמּוּלוֹהִי retributiones eius, pro תְּגִמּוּלוֹי,
 Chaldaicum est.

II. Quæ pluralem formant in ות, non tantūm
 assumunt ם, *ut* תּוֹרוֹתָם leges eorum, sed
 etiam מו præcedente Iod, *ut* מוֹסְרוֹתֵימוּ vincu-
 la eorum. De literis, quæ aliquando affixis ad-
 duntur, agendum infrà cap. 7. de literis Para-
 gogicis.

III. Regimen plurale sine ulla punctorum di-
 versitate sequuntur hæc quatuor, בָּן, כֶּם, הֵן, הֵן,
 cuius idcirco cognata affixa vocantur. Reliqua
 verò affixa pluralia (nimirū ינו, י, יֵךְ, יֵךְ, יֵךְ,
 יו) eodem modo cognata sunt pluralis Nume-
 ri status absoluti.

CAPVT IV.

De Affixis Verborum.

QUEM AD MODVM nominibus tribuuntur affixa, quæ nonnullam punctorum mutationem in ijs efficiunt, ita etiam Verbis. Vt enim ex וְדַבַּרְתָּ fit דַּבַּרְתָּ verbū tuū, ita ex וְמָסַרְתָּ fit מָסַרְתָּ tradidit te. Ceterū cū non tantū eadem ferè affixa, & Verbis & nominibus conueniant, (ut initio precedentis capitis ostendimus) sed etiam eadem penè leges & mutandorum punctorum cause utrisque communes sint, non est quod quisquā adeò nouam ex hoc capite difficultatem sibi oriri existimet. Priusquam autem singularum personarum affixa proponamus, tria notanda sunt.

I. Affixa ferè solis actiuis seu transitiuis verbis conueniunt. Nam per affixa indicatur actio, quæ velut in aliam personam patientem transit. Vnde fit, ut Verborum affixa per Accusatiuos Pronominis Me, te, eum, eam, nos, vos, eos, eas, explicanda sint, ut מָסַרְתָּ tradidit te, & non tradidit tibi. Idcirco de Passiuis Coniugatio

iugationibus, Niphal, Pual, Hophal, immo etiam de Hitpael (quæ actionem immanentem significat) hoc loco nihil dicendum erit.

II. Tertia persona Verborum omnia affixa, (quæ sunt decem) recipit, eum, eam, eos, eas, te, masc. te, fœm. vos, masc. vos, fœm. me, com. nos, com. Secundæ personæ sex attribuuntur, ut eum, eam, eos, eas, me, c. nos, c. Primæ octo: ut eum, eam, eos, eas, te, m. te, f. vos m. vos, f. non apparet tamen sufficiens causa, cur non prima & secunda possint etiam suarum personarum affixa admittere, præsertim cum legamus, Ezech. 29. vers. 3. וַיַּעַשׂוּנִי וְאֲנִי עָשִׂיתִנִּי & ego feci me. Cur enim non eodem modo liceat dicere, quantum quidem ad phrasin attinet, Et nos fecimus nos? & tu fecisti te? & vos fecistis vos? Verùm quia huiusmodi locutiones perrare sunt, idcirco hæc affixa cum his personis rectè solent prætermitti. Dixi ferè solis actiuis: nam aliquando etiam Passiuis conueniunt, ut בְּיוֹם הַבְּרָאָה Gen. 5. 2. in die creari eos, id est, qua creati sunt, ubi dicitur quidem infinitiuus poni pro nomine, creationis eorum, interim tamen manet

P infinitiuus,

infinitivus, nec verè transit in nomen. Simile est illud Ezech. 29.13. הַבְּרִיאָהּ בַּיּוֹם הַזֶּה in die creari te, id est, cùm creareris.

III. *Neutra cum affixis quoque interdum reperiuntur: quæ tamen affixa per Accusativum more aliorum explicanda non sunt, sed subintelligenda aliqua particula, quàm sensus requirit, ut יִגְרַךְ Psal. 5.5. non significat habitabit te, sed habitabit tecum. Ponitur enim הַּ pro עִמָּךְ tecum. Hoc nonnunquam fit etiam in alijs, Gen. 37.4. דַּבֵּר עִמּוֹ לְשָׁלוֹם pro דַּבֵּר לְשָׁלוֹם loquere cum illo in pace, & Jer. 10. 20. בְּנֵי מִמֶּנִּי egrediuntur ex me, pro יֵצְאוּ מִמֶּנִּי. Pro v. 8. 36. עֹשֶׂה כַּחַדְוֵי מִמֶּנִּי peccans contra me. Pro v. 13. 24. הִלְלִי לְפָנָיו diluculavit ei.*

IV *Affixa in verbis non ita perpetuò ac necessariò usurpantur, ut in nominibus. Sæpe enim eorum loco Pronominibus separatis, aliarum linguarum more utuntur, de quibus in secunda parte egimus, quæ tamen iam breviter memorie causa subiungimus.*

<i>Eas.</i>	<i>Eos.</i>	<i>Eam.</i>	<i>Eum.</i>
אֹתְכֶן	אֹתְכֶם	אֹתְךָ	אֹתוֹ
<i>Vos, f.</i>	<i>Vos, m.</i>	<i>te, f.</i>	<i>te, m.</i>
אֹתְנוּ	אֹתְכֶם	אֹתְךָ	אֹתְךָ
<i>Nos com.</i>		<i>Me com.</i>	

Licebit ergo dicere cum affixo, מסר *vel* cum integro Pronomine, אֹתוֹ מסר tradidit illum, &c. Sed iam singulis personis & vocibus per omnes modos sua affixa adiungamus, in quibus punctorum positio, ac mutatio diligentissimè notanda est. Ipsa enim exempla huius verbi מסר erunt pro verbis omnibus loco regularum. Denique cum affixa pluralia fœminina à masculinis una tantum litera differant, satis erit totius fœmininæ vocis postremam tantum syllabam addere.

K A L.

Præteritum מסר Tradidit, masc.

Pluralia. Affixa. Singularia.

<i>Eas.</i>	<i>Eos.</i>		<i>Eam.</i>	<i>Eum.</i>
הֵן	מסרם	3. Persf.	מסרהו	מסרו <i>vel</i>
<i>Vos, f.</i>	<i>Vos, m.</i>		<i>te, f.</i>	<i>te, m.</i>
כֵּן	מסרכם	2. Persf.	מסרך	מסרך
	<i>Nos, c.</i>		<i>Me, com.</i>	
	מסרנו	1. Persf.	מסרני	

מסרה Tradidit, *fæm.*

Plur.

Sing.

<i>Eas.</i>	<i>Eos.</i>	} 3. Perf.	<i>Eum.</i>
תוּן	מסרתם		מסרתהוּ vel מסרתוּ
<i>vel</i>		} 2. Perf.	<i>Eam.</i>
תוּן	מסרתם		מסרתהּ vel מסרתה
<i>Vos, f.</i>	<i>Vos, m.</i>	} 1. Perf.	<i>Te, f.</i> <i>Te, m.</i>
כּוּן	מסרתכם		מסרתך מסרתך
	<i>Nos, c.</i>		<i>Me, c.</i>
מסרתנו			מסרתני

*In Affixis mutat hæc persona ה, in ת sine dage-
gesch: aliquando verò deficit illud ה fæmineum,
suppleturque per dagegesch.*

מסרת Tradidisti, *m.*

Plural.

Singular.

<i>Eas.</i>	<i>Eos.</i>	<i>Eam.</i>	<i>Eum.</i>
תוּן	מסרתם	3. Perf.	מסרתהוּ vel מסרתהּ
<i>Nos.</i>	מסרתנו	1. Perf.	מסרתני

מסרת, Tradidisti, *f.* & מסרתי Tradidi, *c.*

Plural.

Singular.

<i>Eas.</i>	<i>Eos.</i>	<i>Eam.</i>	<i>Eum.</i>
תוּן	מסרתם	3. Perf.	מסרתיהוּ vel מסרתיהּ
<i>Vos, f.</i>	<i>Vos, m.</i>	<i>Te, f.</i>	<i>Te, m.</i>
כּוּן	מסרתכם	2. Perf.	מסרתיך
<i>Nos.</i>	מסרתנו	1. Perf.	מסרתני
			<i>He</i>

He duae personae in Affixis omnino conveniunt, nisi quod מִסְרָתָא careat illis בֵּן, כֵּן, כִּי, כִּי, ut supra diximus, quae tamen מִסְרָתִי recipit. In quibusdam secunda radice habet chiric pro patach, ut יִלְדֶתִיךָ genui te, Psal. 2. 7. interdum chiric longum ante affixa mutatur in * aut **, ut הִשְׁפַּעְתָּנוּ הַשְׁפַּעְתָּנוּ adiurasti nos, הוֹרַדְתָּנוּ הוֹרַדְתָּנוּ fecisti nos descendere, pro הִשְׁפַּעְתָּנוּ הוֹרַדְתָּנוּ. Tertia forma praeteriti (de qua supra) vertit cholem in **, יִכְלֶתֶנּוּ וִיכְלֶתֶנּוּ vici eum. Interdum etiam י omnino deficit, ut מִשִּׁיתָהוּ מִשִּׁיתָהוּ extraxi eum.

מִסְרוּ Tradiderunt.

Plur.			Singul.	
Eas.	Eos.		Eam.	Eum.
רוּן מִסְרוּם	3. Perf.	רוּן מִסְרוּהוּ	רוּן מִסְרוּהוּ	רוּן מִסְרוּהוּ
Vos, f.	Vos, m.		te, f.	me, m.
כֵּן מִסְרוּכֵם	2. Perf.	כֵּן מִסְרוּךְ	כֵּן מִסְרוּךְ	כֵּן מִסְרוּךְ
				Me, c.
	1. Perf.	מִסְרוֹנִי	מִסְרוֹנִי	מִסְרוֹנִי

Schurec ante affixa saepe transit in kibbutz, דְּקָרְהוּ confingent eum, quod de alijs quoque personis & modis dictum sit.

Fam.		Masc.	
מִסְרָתֶם	Tradidistis,	מִסְרָתֶם	Eas.
	P 3		

Plur.		Sing.	
Eas.	Eos.	Eam.	Eum.
תִּין	מִסְרֵתוֹם	מִסְרֵתוּהָ	מִסְרֵתוּהוּ
	מִסְרֵתוֹנֵי		מִסְרֵתוֹנֵי

Loco ׀, ׀, finalium ponitur schurec ante affixa. Ceterum cum ob affixa hæc voces utriusque generis planè eadem sint, semper attendendum est, num sermo de viro aut de fœmina habeatur.

מִסְרֵנוּ Tradidimus.

Eas.	Eos.	Eam.	Eum.
נוֹן	מִסְרֵנוֹם	מִסְרֵנוּהָ	מִסְרֵנוּהוּ
Vos, f.	Nos, m.	Te, f.	Te, m.
נוֹן	מִסְרֵנוֹכֶם	מִסְרֵנוּךְ	מִסְרֵנוּךְ
	Benoni	Masculinum.	

Tam singulare מוֹסֵר tradens, quàm plurale מוֹסְרִים tradentes, sequitur formam ׀ pag. 199. nisi quòd singulare verbum affixa quoque propria recipiat, scilicet:

me. eas, eos, eam, eum.
 מוֹסְרֵהוּ, מוֹסְרֵהָ, מוֹסְרֵהֶם, מוֹסְרֵהֶן, מוֹסְרֵנִי:

Porrò si Benoni verborum affixa recipit, per participium explicandum est, alioquin per nomen, ut פּוֹקְרֵנִי visitans me, פּוֹקְרֵי visitator meus, שׁמְרֵנִי custodiens me, שׁמְרֵי custos meus. Ante ׀ ponitur interdum chiric pro segol

אִיבֵּךְ odio te prosequens, אִסְפַּךְ congregans te. Si secunda vel tertia Radicis sit gutturalis, cum eodem ה, secunda habebit patach vel tserē, אִהֲבֵךְ amans te, אִשְׁלַחֲךְ mittens te.

Benoni Fœm.

Benoni hoc duplicem quidem formam habet, sed affixa tantum posterior מוֹסֵרֶת recipit, sicut תוֹרוֹת pag. 214. Vos pluralis מוֹסֵרוֹת sicut תוֹרוֹת pag. 36.

P A V L.

Cum Paul participij passivi significationem retinet, affixa non potest recipere. Si quando igitur cum ijs reperitur, nomen est, nominumque regulas sequitur.

F V T V R V M.

יִמְסֹר Tradet. m.

Plur.

Sing.

Eos.

Eos.

Eum.

Eum.

Eum.

יִמְסְרוּ vel יִמְסְרוּהוּ vel יִמְסְרוּנוּ vel יִמְסְרוּם

Eas.

3. Pers. Eam.

Eam.

Eam.

יִמְסְרָהּ vel יִמְסְרָהּהוּ vel יִמְסְרָנָהּ vel יִמְסְרָמָהּ

Vos, f.

Vos, m.

Te, f.

Te, m.

יִמְסְרֶנּוּ 2. Pers. יִמְסְרֶנּוּהוּ יִמְסְרֶנּוּ

Nos.

Me.

יִמְסְרֶנּוּ 1. Pers.

יִמְסְרֶנּוּ

P

7

Secunda

*Secunda Radicis pro schewa interdum habet
vel ו, ut יְהַדְּפֵם impellet eos. תְּשׁוּרֵם cu-
stodiet eos. Porro hanc futuri tertiam perso-
nam mascul. יִמְסֹר, in recipiendis affixis omnino
imitantur תִּמְסֹר (tertia fœm. & secunda ma-
scul.) נִמְסֹר & אִמְסֹר.*

תִּמְסֹר Trades, fœm.

Plural.

Sing.

Eas.

Eos.

Eam.

Eum.

תִּמְסֹרוּם יוֹ

Nos.

3. Perf. תִּמְסֹרְהוּ

Me.

תִּמְסֹרֵינוּ

1. Perf.

תִּמְסֹרֵנִי

יִמְסֹרוּ Visitabunt, masc.

Plur.

Sing.

Eas.

Eos.

Eam.

Eum.

יִמְסֹרוּם רְוֹן

Vos, f. Vos, m.

3. Perf. יִמְסֹרוּהוּ

Te, f. Te, m.

יִמְסֹרוּכֶם כֵּן

Nos.

2. Perf.

יִמְסֹרוּךְ יִמְסֹרוּךְ

Me.

יִמְסֹרוּנִי

1. Perf.

יִמְסֹרֵנִי

*Eodem modo fœm. תִּמְסֹרֵיךְ sua affixa assu-
mit.*

תִּמְסֹרְנָה Tradent. & tradetis, f.

*Hæc vox potius pronomina separata recipit.
Aliquando tamen suis affixis iungitur sicut*

יִמְסֹרוּ

מסרין *mutato* נה *in* והו *&* *cholem* *vel* *patach*
precedens in scheua, *ut* תמסרוהו *tradetis vel*
tradent eum. תחשבוני *reputabitis vel repu-*
tabunt me. *Putant tamen aliqui hoc exemplū*
ex masc. & fœm. compositum, quos etiam secuti
sumus pag. 181. sed fortasse rectius huc refertur.

I M P E R A T I V V S.

מסור Trade, m.

Plur.

Sing.

Eos.

Eum.

מסרמו <i>vel</i> מסרם	} 3. P. <	מסרו <i>vel</i> מסרוהו <i>vel</i> מסרנו
<i>Eos.</i>		<i>Eam.</i>

Eas.

Eam.

מסרן

מסרה *vel* מסרה *vel* מסרנה

מסרנו <i>nos, c.</i>	1. Perf. <i>me, c.</i>	מסרני <i>vel</i> מסרי
----------------------	------------------------	-----------------------

Plur.

מסרי Trade, f.

Sing.

Eos. Eas.

Eam.

Eum.

מסרום רין

3. Perf.

מסרוהו מסריה

Nos, c.

Me, c.

מסרינו

1. Perf.

מסריני

מסרו Tradite, m.

Eas Eos.

Eum.

Eam.

מסרום רון

3. Perf.

מסרוהו מסרוה

מסרונו *nos, c.*

1. Perf.

מסרוני *me, c.*

Quidam sub prima Radicis in personis

מסרו $\&$ מסרי $\&$ *poni etiam posse pro chiric paruo in omnibus earum affixis existimant, ut מסרוהו מסריני, $\&$ c.*

מסורנה Tradite, f.

De hac persona idem omnino dicendum, quod paulò antè de מסורנה.

ANNOTATIO.

De futuro Indicatiui, & Imperatiui.

Que ob secundã vel tertiam gutturalẽ formant futurũ $\&$ Imperatiuũ in patach, ut ישאל postulat, interrogabit, ישלח mittet, ישאל interroga, שלח mitte, accedentibus affixis illud patach vertunt in camets; ut ישאלהו $\&$ c.

Futuro ante sex affixa יהוהך יהוהך נני inseritur, ut ילכדנו Prou. 5. 22. capient eũ, ישבחונך laudabunt te, ישרתונך ministrabunt tibi. ימצאונני inuenient me. Imperatiuus pluralis ob affixa non variatur, nisi secunda sit gutturalis, ut ישאלו interrogate. ישאלהו interroga eum.

INFINITIVVS

INFINITIVVS.

I. Forma מסור Tradere.

^{Eos.} מסרו _{10 2 22}	} 3. P.	^{Eum.} מסרו vel מסרהו vel מסרנו _{10 2 22}
^{Eas.} מסרנה vel מסרן _{10 2 22}		^{Eam.} מסרה vel מסרה vel מסרנה _{10 2 22}
מסרנו _{10 2 22}	2. Persf. מסרנכם _{10 2 22}	מסרתי _{10 2 22}
מסרתי _{10 2 22}	1. Persf.	מסרתי _{10 2 22}

Conuenit cum Imperatiuo מסור. Reperitur tamen interdum cum chiric, כִּי בִּבְגֵדוֹ בְּהָ, cum præuaricaretur ipse contra eam. Et cum kibbutz, ut כִּי בְּקִצְרֵיכֶם cum messueritis vos. *Leu. 23. 22.* חֲמֵצָתוֹ. *Ose. 7. 4.* donec fermentare se. וְבִי תֵּי תֵּי ex הֵּ parag. prouenit. In quibusdam retinetur camets רָדְפֵי persequi me. Illud autem בְּמוֹצְאֵיכֶם *Gen. 32. 19.* cum inuenitis vos, præter normam habet cholem. Quando secunda est gutturalis, ut מֵאִים spernere, tunc sub illa ubique ponitur - & sub prima - hoc modo, מֵאִסוּ מֵאִסָּךְ מֵאִסִּי, &c. Imò hoc cum alijs etiam literis quandoque fieri solet בְּקִרְבְּכֶם cum appropinquaueritis vos. Huc referri possunt כִּי מִשְׁחָךְ מִשְׁחָכֶם à מִשׁוּחַ vngere.

II. For

II. Forma מסור.

Hæc tantùm tria affixa admittit מסרך

מסרכם כן

III. Forma פתח aperire.

Cum tribus affixis כן כסך ita scribitur

פתחך פתחכם כן : In reliquis non differt à forma

פתחו פתחה פתחו פתחה nisi quòd pro פתח habeat chiric

פך. Quedam pro chiric habent patach פקעך

extenderete, פצעמו percellere, turbare cum.

ANNOTATIO.

Infinitivus affixa recipiens rectè per nomen explicatur, ut פתח vel ex hoc unico Isaie 37. 28. facile collegeris וּשְׁבַתְךָ וַיֵּצֵאתְךָ וּבֹאֲךָ יִרְעֵתִי & habitationem tuam, & egressum tuum & introitum tuum cognoui.

II. Infinitivi affixa, tam ad personam agentem, quàm ad patientem referri possunt, ita, ut modò per Accusativum, modò per Nominativum explicanda sint, ut בְּיוֹם מִסְרוֹ in die tradere ipsum, id est, qua tradidit ipse, vel, qua tradidit ipsum, & sic de alijs. Hæc tamen affixa כן כן כן הוּ הוּ הוּ tantùm personæ patienti conveniunt.

℥c. ℥ cum segol, לַכְתּוֹ לַכְתָּהּ, ambulare, לַכְתּוֹ לַכְתָּהּ,
 ℥c. à יִלְךְ. Quando autem idem Infinitivus du-
 plex patach habet, ut קָחַת accipere, ita cum il-
 lis iungitur קָחַתוּ קָחַתָּהּ, ℥c.

Quiescentia Ajin.

In Hiphil, punctum tsere sub litera ה, mu-
 tatur in ׀ vel ׀, הִפְרָם labefactavit eos,
 הִשִּׁימוּ posuit eum. Idem tsere sub ׀ בִּנּוֹנוֹ
 ni, in scheua ׀ vertitur, ut מְשִׁימָה ponens te. Ca-
 terùm camets literarum futuri transit in sche-
 ua, tam in Kal, quàm in Hiphil.

Quiescentia Lamed He.

He radicale, accedentibus affixis, abijcitur,
 sicut in forma nominis מִקְנָה pag. 213. Prima
 syllaba semper eadem est in tertijs personis præ-
 teriti; in reliquis corripitur, ut in perfectis. Sed
 iam aliquot duntaxat voces cum suis affixis
 proponamus.

Præteritum קָנָה possedit.

Nos. Me. Vos, m. te, m. Eos. Eam. Eum.

קָנָהוּ קָנָה קָנָה קָנָה קָנָה קָנָה
 קָנָהוּ קָנָה קָנָה קָנָה קָנָה קָנָה
 קָנָהוּ קָנָה קָנָה קָנָה קָנָה קָנָה
 קָנָהוּ קָנָה קָנָה קָנָה קָנָה קָנָה

Eos. te, m. Eum. Eos. Eam. Eum.

℥c. קָנִיתוּ קָנִיתָהּ קָנִיתָם קָנִיתָם קָנִיתָם קָנִיתָם
 Benoni

Benoni קונה sicut מקנה, & תורה sicut קונה,

Futurum יקנה possidebit.

Me. Vos, m. Te, m. Eos. Eam. Eum.

יקנהו vel יקננו יקנה יקנם יקנה יקנכם יקנני

Imperatiuus.

קנה possidete. קנה posside.

Me. Eos. Eam. Eum. Me. Eos. Eam. Eum.

קנהו קנה קננו קנהו קנהו קננו קנהו קננו קננו

Infinitiuus.

Me. Vos, m. Te, m. Eos. Eum.

קנותו vel קנהו קנותו קנותו קנותו קנותו קנותו קנותו

Defectiua Ajin.

Hec verba post puncta breuia assumunt dagesch גל volvit, גלהו. Mutantur autem puncta longa sub radicali in breuia cognata (præter tferē. quod in chiric transit) חון miserere, חנני miserere mei. Ceterum sub seruilibus puncta longa mutantur vel in scheua מגל volvens מגלו, vel in puncta rapta sub gutturalibus הגל volvit, הגלהו, &c.

CAPVT V.

De Affixis Dictionum.

HABENT & Dictiones nonnullæ sua affixa, quæ partim nominum, partim verborum more; item nunc singularia, nunc pluralia recipiunt. Nos ea potissimum afferemus, quæ punctorum mutationem discantibus videntur habere difficiliorem. Porro cognita Dictionum significatione, quo modo Affixa illarum explicanda sint, qui vis facile intellexerit.

Aduerbia cum affixis
 עוֹד Adhuc.

Plur.		Sing.	
Ille	Illi.	Ea.	Is.
עוֹדֵם	עוֹדִים	עוֹדָה	עוֹדוֹ
3. Pers.		3. Pers.	
Vos, f.	Vos, m.	Tu, f.	Tu, m.
עוֹדֵנָה	עוֹדֵנֶם	עוֹדֶיךָ	עוֹדֶיךָ
2. Pers.		2. Pers.	
Nos, c.		Ego, c.	
עוֹדֵינָה		עוֹדֵנִי	
1. Pers.		1. Pers.	

אין *vel* אין Non.

illi. *illa.* *ille.*
vel אינם 3. *Persf.* איננה *vel* אינה: איננו *vel* אינו
Illæ.

Vos, f. *Vos, m.*

אינכן 2. *Persf.* אינכם

Nos, c.

איננו 1. *Persf.* אינני *vel* אינני *vel* אינני

הנה *vel* הן *Ecce.*

ille. *illi.* *illa.* *ille.*
הנן 3. *Persf.* הנם *vel* הנם הנה
Vos, f. *Vos, m.* *Tu, f.* *Tu, m.*

הנכן 2. *Persf.* הנכם הנך
Nos, c. *Ego, c.*

הננו 1. *Persf.* הנני *vel* הנני *vel* הנני
כמו *Sicut.*

ille. *illi.* *illa.* *ille.*
הן 3. *Persf.* כמוןהו כמוןהו
Vos, f. *Vos, m.* *Tu, f.* *Tu, m.*

כן 2. *Persf.* כמוןכה כמוןך
Nos, c. *Ego, c.* כמוןנו 1. *Persf.* כמוןני

איה *Vbi?*

illa? *illi?* *illa?* *ille?*
אין 3. *Persf.* איה אין
Vos, f. *Vos, m.* *Tu, f.* *Tu, m.*

כן 2. *Persf.* איך איך
Nos, c. 1. *Persf.* אינו *Ego, c.*

Q *Præpo-*

Præpositiones cum affixis.

Omnes præpositiones iunguntur affixis, exceptis tantùm sex istis.

sine, ultra, foris, secundùm, coram, trans.

עֵבֶר נֹכַח לְפִי חוּץ הַלְאָה בְּלֵא:

Exod. 14. v. 2. habetur נֹכַח contra ipsum. sed à נֹכַח venit.

Ad. אֶל vel אֵלֶי.

<i>Eas.</i>	<i>Eos.</i>	<i>Eam.</i>	<i>Eum.</i>
הֵן אֵלֶימוּ	אֵלֵיהֶם	אֵלֶיהָ	אֵלָיו
<i>Vos, f.</i>	<i>Vos, m.</i>	<i>te, f.</i>	<i>te, m.</i>
אֵלַיְכֶן	אֵלֵיכֶם	אֵלַיְךָ	אֵלָיְךָ
<i>Nos.</i>			<i>Me.</i>
אֵלַינוּ			אֵלַי

Cum. אֶת.

<i>Eis, f.</i>	<i>Eis, m.</i>		<i>Ea.</i>	<i>Eo.</i>
אֵתְךָ	אֵתָם	3. <i>Persf.</i>	אֵתָהּ	אֵתּוֹ
<i>Vobis, f.</i>	<i>Vobis, m.</i>		<i>Te, f.</i>	<i>Te, m.</i>
אֵתְכֶן	אֵתְכֶם	2. <i>Persf.</i>	אֵתְךָ	אֵתְךָ
<i>Nobis.</i>				<i>Me.</i>
אֵתְנוּ	1. <i>Persf.</i>		אֵתִי	

אֶתְךָ sequente distinctione usurpatur. Eodem planè modo עם cum, affixa recipit.

בין Inter.

<i>Eas.</i>	<i>Eos.</i>		<i>Eam.</i>	<i>Eum.</i>
הַן	בֵּינֵם <i>vel</i>	בֵּינֵם 3. <i>Persf.</i>	בֵּינָה	בֵּינוּ
<i>Vos, f.</i>	<i>Vos, m.</i>		<i>Te, f.</i>	<i>Te, m.</i>
	בֵּינֵיכֶם	בֵּינֵיכֶם 2. <i>Persf.</i>	בֵּינֶךָ	בֵּינֶךָ
	<i>Nos, c.</i>		<i>Me, c.</i>	
	בֵּינֵנוּ	בֵּינֵנוּ 1. <i>Persf.</i>	בֵּינִי	

בעד Pro.

	Plur.		Sing.	
<i>Eis, f.</i>	<i>Eis, m.</i>		<i>Ea.</i>	<i>Eo.</i>
	בְּעֵדֵיכֶם	בְּעֵדֵיכֶם 3. <i>Persf.</i>	בְּעֵדָה	בְּעֵדוֹ
<i>Vobis, f.</i>	<i>Vobis, m.</i>		<i>Te, f.</i>	<i>Te, m.</i>
	בְּעֵדְכֶם	בְּעֵדְכֶם 2. <i>Persf.</i>	בְּעֵדְךָ	בְּעֵדְךָ
	<i>Nobis, c.</i>		<i>Me, c.</i>	
	בְּעֵדֵינוּ <i>vel</i>	בְּעֵדֵינוּ 1. <i>Persf.</i>	בְּעֵדֵי	בְּעֵדֵי

למען Propter.

<i>Eas.</i>	<i>Eos.</i>		<i>Eam.</i>	<i>Eum.</i>
לְמַעַן	לְמַעַנֵם	לְמַעַנֵם 3. <i>Persf.</i>	לְמַעַנָּה	לְמַעַנּוֹ
<i>Vos, f.</i>	<i>Vos, m.</i>		<i>te, f.</i>	<i>te, m.</i>
	לְמַעַנְכֶם	לְמַעַנְכֶם 2. <i>Persf.</i>	לְמַעַנְךָ	לְמַעַנְךָ
	<i>Nos, c.</i>		<i>Me, c.</i>	
	לְמַעַנֵנוּ	לְמַעַנֵנוּ 1. <i>Persf.</i>	לְמַעַנִי	

לפני Ante.

<i>Eas, f.</i>	<i>Eos, m.</i>		<i>Eam.</i>	<i>Eum.</i>
לְפָנֶיהָ	לְפָנֵיהֶם	לְפָנֵיהֶם 3. <i>Persf.</i>	לְפָנֶיהָ	לְפָנֵינוּ

Vos, f. Vos, m.

לפניכם כן

Nos, c.

לפנינו

2. Persf.

1. Persf.

Te, f.

Te, m.

לפניך לפניך

me, c.

לפני

על vel עלי Super.

Eas.

Eos.

עליהם עליהן

Vos, f. Vos, m.

עליכם עליכן

Nos, c.

עלינו

3. Persf.

2. Persf.

1. Persf.

Eam.

Eum.

עליה עליו

te, f. te, m.

עליך עליך

Me, c.

עלי

תחת Pro, Sub.

Plural.

Singular.

Eis, m.

תחתם תחתיהם

Eis, f.

תחתן תחתיהן

Vobis, f. Vobis, m.

תחתכם תחתיכם

Nos, c.

תחתינו

3. Persf.

2. Persf.

1. Persf.

Eo.

תחתיו תחתנו

Ea.

תחתיה תחתנה

te, f. te, m.

תחתך תחתיהך

Me, c.

תחתי תחתיני

Addemus postremo loco, ob affixa, literam כ, In, cum & ipsa loco Præpositionis orationi inserviat.

Sing.

Plur.

Sing.

in eis, f. *in eis, m.**in ea.* *in eo.*

<i>in nobis, f.</i>	<i>in nobis, m.</i>	3. Persf.	<i>in te, f.</i>	<i>in te, m.</i>
---------------------	---------------------	-----------	------------------	------------------

<i>in nobis, c.</i>	2. Persf.	<i>in me, c.</i>
---------------------	-----------	------------------

1. Persf.

Atque hac de affixis Dictionum præcipuarum dicta sint. Quæ restant, vel omnino nihil mutant, vel usu potiùs cognoscenda sunt.

CAPVT VI.

De literis Seruilibus.

SERUILES dicuntur literæ, quæ, et si quandoque ad ipsam radicem pertineant, sæpiùs tamen vel Adverbiorum, Præpositionum, Coniunctionumve loco, orationi deserviunt; vel ad casus, tempora, personas, numeros, aliaque id genus indicanda adhibentur. Eæ verò his tribus nominibus, מֹשֶׁה, אֵיתָן, וְכָלֵב, Moses, Ethan, & Caleb, artificiosè continentur. Porrò omissis nunc illis quatuor אֵיתָן, quarum vis, ususque præcipuus ex iam dictis satis constat, reliquarum

septem significationem, punctationemque (quantum præterea necesse est) breuiter declarabimus, seruato literarum ordine, qui in his dictionibus מִשָּׁה וְכֹלֵב, cernitur.

מ.

Primò deservit præpositioni, & significat ab, ut Prou. 3. 26. custodiet pedem tuum מְלַכֵּךְ à captione. Item ex, ut Iob 33. 6. מִחֹמֶר ex luto. Item cum, ut Isa. 57. 8. pepigisti fœdus מֵהֵם cum eis. Item pro, seu propter, ut Ps. 107. 17. מֵעֲוֹנוֹתֵיהֶם propter iniustitias suas. Sumitur etiam pro ne, ut Job. 33. 28. liberavit animam, מֵעֵבֶר ne pergeret ad interitum.

Secundò inservit comparationibus, de quibus iam dictum pag. 40. & ampliùs dicetur parte 5. cap. 1. Cum autem מ factum sit ex integra præpositione מן, (de qua pag. 187. 11.) idcirco loco abiecti נ, sequenti literæ infigitur dagesch, ut מִדְּבַר à verbo. Quòd si dagesch non admittatur (ut fit ante gutturales ע ר) ponitur tsere, ut מֵעִיר ex civitate. Aliquando tamen maximè ante ה ח ה suum chiric retinet, Gen. 14. 23. מִחוּט à filo;

à filo; 2. *Sam.* 2. 31. מִהוֹיֹת ne sit senex, 1. *Sam.* 20. 23. מִרְדּוֹף à persequendo, ne persequatur. Postremò si post מ venit lod scheuatum, abiecto scheua plerunque quiescit lod in chiric posito sub מ, ut מִיהוּדָה ex Iuda, מִימִינִי à dextra mea, אִימִינִי & יְהוּדָה. Sed quare non itidem dicimus מִיהוּה sed tantùm מִיהוּה? ideo nimirũ, quia puncta voci יהוה subscripta, non sunt ipsius יהוה, sed ׀ vocis אדוני, cùm genuina illius Diuini nominis pronuntiatio penitus ignoretur, Adonai verò primam habeat gutturalem, ante quam istud ׀ t̄sere amat, ut dictum antea. Ceterùm nomen illud Deo proprium alienis punctis affici, eiusque verum sonum nesciri, rectè probat illustrissimus Card. Bellarm. in Ps. 33. 1. Et facile colligitur ex seruilibus ו. ב. ל. ׀ כ. de quibus paulo pòst. Hic sufficiat, nec à 70. nec à S. Hieronymo, etiã ibi, ubi proprius locus erat, esse prolatũ. Hanc enim Exo. 6. 3. sententiam וְשָׁמִי יְהוָה לְאֵלֵי. ׀ נִוְדַעְתִּי לָהֶם. 70. ita reddiderunt, & τὸ ὄνομα μου κύριος & ἐδήλωσα αὐτοῖς. S. Hieronymus autem: Et nomen meũ Adonai non indicaui eis. Rectius ergo effertur per Adonai, & siquidẽ iũgatur cũ Adonai, (quod interdũ fit)

De literis seruilibus , Cap.VI. 249
suam Heuam. videatur etiam *Ilsa.* 9. 1.
Amos. 2. 2.

Secundò , *præpositum* *verbo* *vel participio*
idem est quod אֲשֶׁר qui, quæ , *per omnes casus*
& utrumque numerum , ut עַם הַבְּנֵי popu-
lus, qui præuaricatus est. נַעַר הַלּוּמָר puer,
qui discit. Tertiò *interdum est articulus*
vocandi חַנְּנִי הַאֱלֹהִים ô Deus miserere
mei. *Deut.* 32. 1. Audite הַשָּׁמַיִם ô cæli. *Et in*
his tribus significationibus plerunque habet pa-
tach sequente Dagesch , non tamen semper. *Si*
enim sequens litera non admittat Dagesch , mo-
dò habet - ut עַם הָעַרְבִים populus : modò , ut
הַהָרִים montes , modò retinet patach , ut
הַהַיְכָל templum , החֲלוֹן fenestra , הָעֵוְרִים ô
cæci, quòd etiam ante *scheuatas* literas seruat,
licet non sequatur Dagesch, ut הַיַּאֲזַר flumen.

Quartò est *aduerbium admirandi* & *inter-*
rogandi הֲוֵה num iste? *Et in hac significatio-*
ne , הָ requirit -. Sed ante *scheuata* literam
plerunque solum patach habet sine *scheua* se-
quente, הַבְּרַכָּה אַחַת לְךָ num una tantum
benedictio est tibi? Ante gutturalem item
patach הַאִישׁ אַתָּה num tu vir es? *vel segol*,

maximè si sequatur camets. היתה ואת. num factum est istud?

Quintò, in fine dictionis modò significat motum ad locum, & וַאֲלֵךְ valet idem quòd לְ vel אֶל ad, & dictionem facit Milel. שְׁמֵימָה in cælum, אֶרֶץ in terram: imò propter maiorem emphasin simul initio quandoque habet לְ, ut לְשָׂאוֹלָה in infernum, Ps. 9. 18. modò tantum ornatus gratia additur paragogicum, de quo infra.

1

Primò est Coniunctio significans et, enim, autem, &c. de quibus plura parte 5. c. 3. In quibus significationibus punctum ipsius regulare & frequentissimum est sceua, מֶלֶךְ וְנָבִיא rex & propheta. Sub eodem tamen alia quoque puncta leguntur, de quibus ordine. Camets, quando coniungit nomina quorum unum est Milel vel monosyllabum, Ez. 2. 10. קִינִים וְהָנָה וְהִי. lamentationes, & carmen & væ. Item ante וְ, ut וְאֲנִי & nauis. Patach, ante gutturalem habentem וְ, ut וְעָשָׂה & fac. Illud Iob. 4. 2.

וַעֲצָר & tenere *contractum est pro וַעֲצָר quod etiam in id genus alijs contingit. Item ante hæc duo nomina וַיְהוֹה & וַאֲדָנוּ & Dominus. Segol ante gutturalem habentem ::, וַאֲנוּשׁ & homo, imò ante scheva litera gutturalis וַהִיָּה & esto, וַחִיָּה & vive, quæ tamen scripta sunt pro וַהִיָּה & וַחִיָּה. Dicitur porro וַאֲלֵהִים & Deus, pro וַאֲלֵהִים ob frequentum usum, sicut וַיְהִי לְאִמּוֹר pag. 15. Chiric ante Iod scevatum וַיְהִי & erit, וַיְהוֹדָה & Iuda, pro וַיְהוֹדָה. Schurec ante literam scevatom (excepto Iod) & labiales וַבּוֹמֵךְ ut וַקָּנָה & posside, וַבַּיִת & domus, וַוּוּיִם & uncini, וַמְרִיָּם & exaltás, וַפִּי & os meũ. Aliquãdo tamen etiam ante כַּמֵּךְ legitur וַ cum I. Sam. 18. 16. וַיֵּצֵא וַבָּא egrediens & ingrediens. Deut. 29. 23. וַפְּרִית וַמֶּלֶח sulphur & sal. Exo. 25. 33. וַפְּתָר וַפְּרָח sphaerula & flos.*

SECUNDO, וַ Vau est conuersiuum, quando scilicet non tantum copulam significat, verum etiam præteritum in futurum conuertit, non quidem voce sed significatione, ut Esa. 2. 4. וַשֹּׁפֵט בֵּין רַבִּים & iudicabit inter gentes, & arguet populos multos.

Tunc

Tunc autem *Vau* Conuersiuum non distinguitur punctis à Copulatiuo (id est, habebit *scheua*, vel alia puncta iam explicata) sed solum accentum in ultimam syllabam reijcit, וְשָׁמְרֵתִי & custodiam. Excipe quiescentia Lamed He, quae retinent accentum in penultima, וְעָשִׂינוּ & faciemus. Aut contra futurum conuertit in praeteritum; & tunc sub se habet patach sequente dagesch, וַיֹּאמֶר יְהוָה & dixit Dominus. Iod tamen *scheuatum* non recipit dagesch וַיְדַבֵּר & locutus est. Ante Aleph futuri pro patach habet camets וַאֲשַׁמֹּר & custoditui. Ante literas labiales habet ו, ut Deu. 22. 22. וּמָתוּ & morientur: interdum tamen etiam ante has literas habet ׀, ut Gen. 19. 19. ne forte adhæreat mihi malum. וּמָתִי & moriar. Exod. 9. 19. וּמָתוּ & morientur,

כ.

Primò, est aduerbium similitudinis, ut Cant. 2. 1. 2. כַּשִׁשְׁבִּינָה sicut lilium inter spinas. כִּן sic amica mea inter filias. tempo

temporis , ut Gen. 38. 29. וַיְהִי כִּמְשֵׁיב illo verò retrahente manum, egressus est alter.

Secundò est prepositio significans secundum, iuxta, ut Deut. 23. 24. Ingressus vineã proximi tui, comede uvas כִּנְפֹשֶׁךָ secundum animam tuam, seu quantum tibi placuerit. Idem in וַת 1. Sam. 20. 12. כִּבֵּית מָחָר in tempore craftino. Item circiter, quasi, ut Iud. 3. 29. percusserunt Moabitas in tempore illo, כִּעֶשְׂרֵת אֲלָפִים אִישׁ circiter decem millia virorum.

ל.

ל. Primò est prepositio significans in cum accusatiuo, ut Isa. 2. 4. conflabunt gladios suos, לְאֹתֵיךְ in vomeres. Et cum ablatiuo, ut Iob. 2. 13. federunt cum eo, לְאֶרֶץ in terra. Item pro, ut Gen. 11. 3. habueruntque lateres לְאֶבֶן pro lapide, & bitumen לְחָמֶר pro cæmento. Item ab, ut Deut. 28. 7. fugient לְפָנֶיךָ à facie tua. Item iuxta, Genes. 49. 13. Zabulon לְחוּף iuxta littus maris habitabit. Secundò aduerbium similitudinis est,

ut *Psf.* 109. 19. Fiat ei sicut vestimentum quo operitur, וְלִקְחוּ & sicut zona, *Ec.* 1. *Sam.* 1. 13. æstimavit eam Heli לְשִׁכְרָה sicut ebriam. *Item* qualitatis, ut *Isa.* 49. ט. 4. לְרִיק in vacuum, *id est*, inaniter. *Item* intendēdi, ut 2. *Sam.* 13. 2. לְהִתְחַלּוֹת adeo ut ægrota-
ret.

ב

ב. Primò, *seruit prepositionibus*, & præcipuè *significat in*, ut 1. *Gen.* 1. בְּרֵאשִׁית in principio creavit Deus cœlum & terram. *Item* cum, ut *Exod.* 15. 19. Ingressus est enim eques Pharao בְּרִכְבּוֹ וּבַפָּרָשָׁיו cum curru suo & cū equitibus suis in mare. *Item* pro, seu propter, ut *Genes.* 29. 18. seruiam tibi בְּרַחֵל pro Rachel filia tua minore septem annis. *Item* de, ut *Lewit.* 8. 32. Quicquid reliquum fuerit, בַּבֶּשֶׂר וּבַלֶּחֶם de carne & de pane, ignis absument. *Item* a, ut *Eccl.* 2. 3. אֶבְיִין à vino. *Item* contra, ut *Genes.* 16. 12. Manus eius בְּכָל contra omnes. *Item* per,

ut *Genes. 22. 16.* בִּי נִשְׁבַּעְתִּי Per memet-
 ipsum iuravi. *Item* motum ad locum,
 & alia quaedam, ut legenti *S. scripturam*
 patebit: Secundò *seruit adverbij*s qualitatis,
 ut *Psal. 98. 9.* Iudicabit orbem terrarum,
 בְּצֶדֶק in iustitia, & populos in æquitate, *id*
est, iustè & æquè. Tertiò, *exprimit modum*
 ut חֵיל לְךָ עָשִׂיתָ בְּחַכְמָתְךָ sapientiâ tuâ com-
 parasti tibi fortitudinem. *Pretium*,
 בְּכֶסֶף emi argento. *Instrumentum*,
 בְּחַנִּית הִרְגוּ occidit illum hasta.

De vi, & punctis literarum כָּלֵב.

Vim harum literarum eam appello, qua post
se non patiuntur הַ *Demonstratiuum*, sed illo
 expulso, ipsius punctū sibi subscribūt, ut dicen-
 dum sit כֹּהֵן כַּכֹּהֵן sicut sacerdos. לְאָדָם homini,
 בְּבַיִת in domo, & nequaquā, לְהָאָדָם,
 בְּהַבַּיִת, &c. Quando ergo literæ כָּלֵב habent pa-
 tach sequente dagesch, vel camets ante ר &
 gutturales (sive gutturales habeant - : sive .:.)
 certum est, eas הַ demonstratiuum includere.

Istarum

Istarum trium literarum punctum usitatissimum est scheua, כְּנִבְיָא sicut propheta, לְרֹבֵרֵךְ verbo, בְּסִפְרֵךְ in libro. Sub illis tamen certis in locis alia quoque puncta scribi solent, ut iam dicturi sumus. Camets, si ponantur ante camets catuph, in quo scheua expressè positum est, כְּאֵנִי sicut navis. לְחֹדְשֵׁי מֵנִסֵּי אִתְּךָ in ira furoris. Item si expellat הָ positum ante gutturalem, aut ר, ut paulò antè diximus. Cæterùm hoc proprium est לְפֶתַח, quòd ante monosyllabum, aut Milel habeat camets, לְעַם populo, לְשׁוֹם ad ponendum, לְבִטָּח ad cõfidentiam, id est, confidenter. לְשֵׁבֶת ad habitandum, לְגַעַת ad tangendum. Excipitur infinitivus, qui more nominis regit aliquando genitivum, Gen. 16. 3. In fine decem annorum לְשֵׁבֶת אֲבָרָם habitandi (quibus habitavit) Abram in terra, &c.

Patach, ante gutturalem habentem כְּעַמְלִי, secundùm laborem meum. לְעֲשׂוֹת ad faciendum, בְּעֲשׂוֹת in faciendo. Item hac duo, לְאֲרֹנֵי דֹמִינוּ, ut בֵּיתֵהוּ in Domino, דֹּמִינוּ, &c. Requirit etiam patach sequente dagefch

De literis Paragogicis, Cap. VII. 257
dagesch. post expulsam ה, ut iam docuimus.

Tfere, ante nomen אלהים, כאלהים sicut
Deus, לאלהים Deo, באלהים in Deo. Quod si
sub illis reperis camets, ut באלהים Dij, &c. id fit
ob expulsam ה. Est enim positum pro בהאלהים :

Segol, ante gutturalem habentem כאנוש
sicut homo, לאנוש homini, באנוש in ho-
mine. Chiric (in quo Iod quiescit) ante Fod
schevatum, ut בימיני sicut dextra mea, ליהודה
Iudæ, בימיהם in diebus eorum. Ante alias
quascunque schevatas hæ literæ tantum mutant
suum scheva in chiric, במסור למסור במסור :

CAPVT VII.

De literis Paragogicis.

QVINQUE hæ literæ ו, י, ו, ה, נ, tam
nominibus, quàm verbis quandoque in
fine, solius euphoniæ causa adduntur, ut apud
Latinos syllaba er, in amarier, docerier, &c.
nisi quòd Latinè id tantum in carmine fiat, He-
braicè verò etiam in oratione soluta. Unde

R para-

פְּנוּ filius Behor, & לַמַּעֲיִנוּ, Psal. 114. 8. in fontem.

1 Primò additur interdum nominibus adiectivis fœmininis מְלֵאָה pro מְלֵאָה plena. Secundò affixis fœmininis, Psal. 103. 3. עֲוֹנוֹכִי pro עֲוֹן iniquitati tuæ, & 135. 9. בְּתוֹכְכִי pro תוֹכְךָ in medio tui. Tertiò, בְּנֵי בְנֵי Paul, יוֹשְׁבֵי sedens, נְנִבְתִי furto ablata, pro נְנִיבְתִי in regimine. Quartò Infinitiuo להוֹשִׁיבִי ad faciendum habitare. Quintò, est etiam non rarò epentheticum, ut Esd. 10. 16. לְדַרְיוֹשׁ ad quaerendum: in Kal, Isa. 33. 2. חַנִּינוּ misere nostri פְּרָשִׁי eques, vel auriga eius, pro פְּרָשִׁין 2. Reg. 2. 12.

2 apponitur tertiæ personæ præteritorum, & futurorum, nec non fini Infinitiuorum יִדְעוּ sci-
verunt, יִשְׁמְרוּ custodient, בְּאֶבְרֶן in per-
dendo. Item aliquando secundæ, ut וְהִשְׁלַכְתֶּנָּה
Amos 4. 3. projiciemini, ubi sub ה videtur
ponendum. Item aliquando penultimo loco no-
minibus desinentibus in ה, ut בְּשִׁנָּה confusio,
pro בּוֹשָׁה. שִׁבְעָנָה Job. 42. 13. septem pro שִׁבְעָה.
De 2 epenthethico in futuro diximus pag. 234.

In מָן Exod. 16. 15. videtur η deficere, & אֵי adiectum esse.

Ut redundant interdum literæ, sic nonnunquam deficiunt, veluti Iob. 22. 30. אִי־נָקִי pro אִישׁ vir innocens, Exod. 7. בְּלִטְיֹחַם incantationibus suis deficit η , ut constat ex בְּלִהְיֵהוּם . Item, Exod. 4. מִוֹה , quid hoc? Isa. 3. מִלְּכֻם , quid vobis? utrobique tamen per dagesch compensatur. Ps. 11. 2. בְּכֻם pro בְּמוֹ , ubi dicitur, transmigra in montem sicut passer. Ps. 141. 3. רֵל ostium, pro רֵלֶת . בְּסֵא pro בְּסֵא Exod. 17. 16. thronus אֱמֶת veritas pro אֱמֶת . Est etiam, ubi syllabæ vel addantur vel detrahantur, veluti Iob. 16. & alibi sæpiùs בְּמוֹ in pro simplici בְּ . Contrà Ps. 3. v. 8. חֵי pro חֵינִי gratis, sine causa, quemadmodum rectè LXX. intellexerunt, qui hanc vocem ad adversantes retulerunt. Plura diligens S. Scripturæ lector ipse notabit.

CAPVT VIII.

De literarum & punctorum
permutatione.

I. **L**ITERÆ quiescentes facilè inter
se permutantur.

א & ה ut שָׁנָא Ps. 172. 2. pro שֵׁנָה somnus,
אֶתְחַבֵּר. 2. Paral. 20. 35. iunxit se, pro הֶתְחַבֵּר.
הוֹצִיָא Ezech. 11. 7. educam, pro אֹצִיָא.

א & וּ, ut וְקָמָא Ose. 10. 14. & consurget,
ubi אֵלֵּי sicut & alibi, loco וּ quiescentis ponitur.
שׂוֹמְרֵי־יְרֵמְיָהוּ Jerem. 30. 16. diripientes te, pro שׂוֹמְרֵי.

א & י, ut תִּרְפִּינָה Iob. 5. 18.
pro תִּרְפָּאנָה. Sic נִטְמִינוּ forduimus, quasi אֶתְמָה.

ה & וּ, ut אֶהְיֶה tabernaculi sui, Gen. 9. 21.
pro אֶהְלוּ. פָּרְעָה. 1. Exod. 32. 25. nudavit eum,
pro פָּרְעוּ.

ה & י, ut רֹעֵי Isā. 20. 20. pastor, pro רֹעָה.
מִלְאֲכֵיכֶם Naum. 2. 14. pro מִלְאֲכֵיכֶם nunciorum
tuorum, vel מִלְאֲכֵיכֶם ut sit etiam transpositio.

וֵשׁוּ, ut בין & בין intelligere, quæ mutatio valde frequens est, sicut & טוֹן אֵשׁ הֵ; unde mirum videri non debet, quædam quiescentium Lamed Aleph venire more quiescentium Lamed He, & vice versa. Unde נִרְפְּתָה quasi à רָפָה vel cum accentu maiore נִרְפְּתָה, Ier. 51. 9. est sanata, pro נִרְפְּאָה, נָשׂוּ, elevarunt, Ezech. 39. 26. pro מְלֵוּ נִשְׂאוּ pleni sunt, Ezech. 18. 16. pro מְלֵאוּ. Item תְּלוּאִים suspensi, Ose. 11. 7. pro תְּלוּיִים à תְּלִה אֵשׁ.

II. Literæ, quæ sunt eiusdem instrumenti non rarò inter se permutantur.

De gutturalibus אֵשׁ הֵ iam supra visum. Quò spectare videtur הַקָּצָה & הַקָּצִיעַ, Leuit. 14. 41. ubi utrumque pro abraderè fecit, accipitur. Item עוֹשׂוּ Ioel. 3. 11. in Hebr. 16. festinate, erumpite, pro הוֹשׂוּ.

Ad palati literas pertinet, קוֹבֵעַ, quod bis, (nempe 1. Sam. 17. 38. & Ezech. 23. 24.) pro כוֹבֵעַ id est, galea, reperitur. Aliud exemplum adfertur ex Psal. 80. 16. וַיִּבְנֶה pro וַיִּנְחֶה hortus, seu propago. Sed rectius dicitur deductum à כּוֹן parare, stabilire, & LXX. legisse וַיִּבְנֶה, firma,

De liter. & punct. permut. Cap. VIII. 263
firma, perfice eam. Superstitiosi Iudæi scri-
bunt hîc maiusculum **ד**, ut innuatur templum;
de quo hîc agi videtur, durasse viginti annis
ultra quadringentos. Caph enim numerum vi-
cenarium indicat: prout etiam aliàs modò mi-
nutiorem, modò grandiozem formant literam.

Ad linguæ literas spectat, quod Ps. 60. 6.
legimus **טק** arcus, pro **קט**: nec puncta nunc
aliter posita **טק** morari debemus, cum primùm
aliquot seculis post Christum natum apposita
fuerint. Alia quedam exempla suprâ inuenies
in coniugatione Hithpael.

Ad dentales **קע** & **קע**, nam utrumque
usurpatur pro clamavit. Sic etiam **על** & **על**,
exultavit. Item **ר** ler. 6. 28. pro **ר** princeps,
& **שכלות** Eccles. 1. 17. pro **שכלות** stultitia, &
Isa. 10. 13. diripui **ש** à **ש**: ubi **ש** pro **ס** po-
nitur, & **שחיס** repullulans seu sponte nas-
cens, pro quo 2. Reg. 19. 29. habetur **שחיש**, nisi
malis hîc esse nudam literarum transpositio-
nem, quæ aliquando sine ulla significationis
varietate accidit, ut **ש** & **ש** agnus.
שמלה & **שמלה** vestis; quamvis interdum

264 IIIV Pars Quarta,
mutet in contrarium, ut עָרַךְ ordinavit, עָבַר
turbavit, עָמַר stetit, מָעַר nutavit.

Ad labiales demum, נָפַל & נָפַל cecidit,
in eadem utrumque significatione, & אֲרָנוֹן 2.
Paralip. 2. 7. pro אֲרָנָמוֹן purpura. nisi potius sit
Chaldaicum ut Dan. 5. v. 7. 16. 29.

Solent quidem & aliae literarum commuta-
tiones adduci, sed plerumque possunt in alias
commodiores causas referri. ו. g. dicunt & loco
literae geminatae poni, ut Psal. 58. 8. יִמָּסוּ pro
יִמָּסוּ liquefiant, sed verius est, radicem esse
מָאָס, contempsit, floccificavit. Item Isa. 18. 2.
בָּזְאוּ pro בָּזְאוּ diripuerunt, sed verius vide-
tur radicem esse בָּזָא. Neque enim absurdum est
duas radices eiusdem significationis inueniri.
Dicunt itē □ pro □ poni, ut Num. 3. 49. פְּדִיּוֹם
redemptio, pro פְּדִיּוֹן, sed dici potest esse nomen
heemanticum, de quo pag. 45. Item תַּנִּיּוֹם dra-
co, Ps. 44. 20. pro תַּנִּיּוֹן, sed verius est esse syn-
copen pro תַּנִּיּוֹן. Item וַיִּגְרָשׁוּ & expule-
runt eas, Exod. 2. 17. sed non est insolens in hac
lingua generis mutatio, ut ex quinta parte con-
stabit. Sic etiam Exo. 1. 21. inuenitur לָהֶן pro
לָהֶן.

לה. Et ubi vice versa ו pro ׀ ponitur, ser-
 uatur forma Chaldaica, de qua dictum pag. 31.
 Afferunt itidem ג pro ו poni, ut Ezech. 47. 13. גה
 pro זה iste, quòd vocabulum nusquam alibi re-
 periatur. Itē כ pro ב, ut Ierem. 18. 17. כרוח
 in spiritu seu vento orientali, Ezech. 16. 36,
 & in sanguinibus: item ת pro ה, ut Ose.
 11. 3. תדנלתי nutriticis instar ambulare feci,
 pro חר. verum in his & similibus multò credi-
 bilius est, descriptores literarum similitudine de-
 ceptos esse (quod, si in ulla lingua, in hac maxi-
 mè proclive est) alteramque pro altera posuisse;
 qui etiam nonnumquam disiungenda malè con-
 traxerunt, & coniungenda peius distraxerunt.
 III. Etiam punctorum permutatio fre-
 quens est.

Loquimur autē nō de illa, quæ propter affixa,
 regimen & similes causas ordinaria est; sed
 de ea, quæ à communibus regulis recedit. Et qui-
 dem Camets ponitur pro ׀, ut 2. Paral. 31. 3.
 ומנת המלך & pars regis. Item pro ׀, ut Ruth.
 3. 2. מודעתנו cognatio nostra, Exod. 29. 30.
 וילבשם & induet eos, pro וילבשם. Isa. 47. 10.

ראני videns me, pro ראני. Item pro -, ut Ps. 119. 117 ואשעה & delectabor seu meditor, pro ואשעה & 1. Reg. 18. 44. עלה ascensens, pro עלה Item pro chiric, inquirunt, ut Ezech. 32. 20. משכו trahite, pro משכו, & pro -, ut Levit. 6. 22 תקטר cremabitur, sed in priori exemplo potius est praeteritum, traxerunt, in posteriori - valet idem, quod -, ut in חכמה pag. 10.

Tfere ponitur pro -, ut Isa. 63. 11. המעיל qui ascendere fecit seu eduxit eos. Item pro -, Ezech. 20. 9. vt non חל violaretur, pro חל: potest tamen etiam habere -, pag. 156. Ose. 13. 3. יסער turbine rapietur, pro יסער. Item pro chiric, ut Cant. 6. 20. הנצו floruerunt pro הנצו. Iob. 17. 7. ותבה & caligauit, pro ותבה à בבה. Vbi ה cum mappic scribitur, quod secunda radicalis sit in fine posita, ut etiam in alijs, accidit.

Chiric ponitur pro -, ut Iob. 21. 3. וחין & gratia. Ps. 16. 5. תומך sustentans, pro תומך.

Cholem ponitur pro -, ut Num. 23. 7. ועמה detestare

De liter. & punct. permut. Cap. VIII. 268
detestare, pro זעמה: item pro יסד Ps. 118. 18.
pro יסר castigare, item pro ו, ut Psal. 132. 12.
וְעֵדוּתִי & testimonium meum, pro וְעֵדוּתִי.

Schurec ponitur pro i, ut Prouerb. 29. 6. יָרֹן
laudabit. יִכְסִימוּ Exo. 15. 5. operient eos. In
illo Exod. 18. 26. יִשְׁפֹּטוּ הֵם iudicabunt ipsi,
ponitur schurec in penultima syllaba vel pro i,
vel pro (:) nã alterutro modo scribi deberet, sicut
& illud Ruth. 2. 8. תַּעֲבֹרִי transibis.

Patach ponitur pro -, ut Ezech. 16. 10. וְאַכְסַךְ
& operui te, pro ו. Similiter 2. Sam. 1. 10.
וְאַמְתַּחֲתֵהוּ & interfeci eum. Item pro -, ut
Prou. 26. 21. לְחַרְחַר-רֵיב ad succendendum
litem, pro לְחַרְחַר. Gen. 29. 32. יֶאֱהָבֵנִי amabit
me, pro ב. Isa. 49. 10. רֹאֵנִי videns me, pro א.
Item pro - ut Jud. 5. 7. שֶׁקָּמְתִי quæ, vel quia
surrexi pro ש. 2. Sam. 17. 16. תֵּלֶן maneat, pro
תֵּלֶן. pag. 110. Itē pro chiric, Iud. 19. 20. in pla-
tea ne תֵּלֶן pernoctes, pro תֵּלֶן. Ioel. 1. 17.
מִמְּגָרוֹת ab horreis, pro מ.

Segol ponitur pro -, ut Zach. 5. 4. וְלָכָה &
morabitur, pro וְלָכָה. Similiter Isa. 59. 5. וְהוֹרָה,
& quod confotum, alij fractum est. Item
pro -, ut Ps. 102. 14. לְחַנּוּנָה ad miserendum
eius.

eius. *Exod.* 33. 3. אכלך consumam te. *Leuit.* 6.2. בַּתְּשׂוּמַת יָד in depositione manus. *Item pro chiric, ut* 1. *Sam.* 25. 7. הִכַּלְמָנוּס confudimus eos. *Pf.* 38. 2. בְּקֶצֶף in furore tuo. *Pf.* 85.8. וַיִּשַׁעךָ & salutare tuum.

Chiric ponitur pro -, ut *Iud.* 13. 6. שְׁאַלְתִּימוּ postulaui eum, pro א Ps. 2. 7. יִלְרַחֵק genuite. *Deut.* 4.1. וַיִּרְשָׁתֶם & possidebitis. *Malach.* 4. 2. וּפְשַׁתֶם & multiplicabimini, salietis. *Item pro - ut* *Isa.* 1.14. וּבִפְרִשְׁכֶם & in extendendo vos; cūm extenderitis. *Iud.* 9. 53. וַתִּרְץ & confregit. *Item pro - , ut* מִכְרָה vende. *Gen.* 25. 31.

Camets chateph pro -, ut *Naum.* 3. 7. שָׂדֵה vastata est.

Kibbutz pro ו, ut נִבְבוּס confusi, *Exo.* 14. 3. pro נְבוּכִים Benoni in Niphal à בּוּךְ. *Itē pro - Ps.* 150.2. גְּדִלוֹ magnitudinis eius, à גָּדַל *Leuit.* 2.2. קַמָּץ pugillus eius, à קָמַץ.

Scheua demum ponitur interdum pro -, ut תוֹסֵף addes, *Prou.* 30.6. תוֹסֵף. *Item pro - , ut* *Eccl.* 3.18. שְׁהִים quòd ipsi. *item pro chiric, ut* *Jerem.* 9.3. וַיִּדְרִכּוּ & extenderunt, pro וַיִּדְרִכּוּ

וְיִרְבְּקוּ & affecuti sunt, *pro*
וְיִרְבְּקוּ. מַחְלֵמִים somniantes, *Jerem.* 29. 8.
pro מַחְלֵמִים.

Atque ita potissimum se habet literarum pun-
ctorumque irregularis mutatio, quam diligen-
ter notasse, plurimarum instar ac permolestarum
exceptionum erit, præsertim in verborum
coniugationibus, quorum pleraque anomalie ad
primam & tertiam regulam hoc in cap. posi-
tam spectant.

Ad primam reuocantur hæc & similia.

הַשְּׂפִיטִי mane furgere, *Jer* 25. 3. *pro* הַשְּׂפִיטִי.
וְרָצָאתִי זָבַחָהּ eleuata est, *Ezech.* 31. 5. *pro* זָבַחָהּ.
Ezech. 43. 27. & placatus ero, volam, *pro*
רָצִיתִי נִשְׂאָה creditor, fœnerans, *1. Sam.* 22.
2. *pro* נִשְׂאָה אֶתְוֹדַע notificabo me, *Num.* 12.
6. *pro* אֶתְוֹדַע עֹרִים pulli asinorum, *Jsa.* 30.
6. *pro* עֹרִים רָצָא ire, currere, *Ezech.* 1. 14. *pro*
רָצָא יִנְאֵץ florebit, *Eccl.* 12. 5. *pro* יִנְאֵץ.

Ad tertiam verò שְׂאֵלְתִים postulastis, *1.*
Sam. 12. 13. *pro* שְׂאֵלְתִים חֲמֵצָה fermentare,
Ose. 7. 4. *pro* חֲמֵצָה sic etiam חֲמֵלָה parcere,
Ezech. 16. 5. *pro* חֲמֵלָה יוֹלֵד natus fuit, *Iud.* 18.

29. *pro*

29. *pro* יֵלֵךְ הַעֲבֵרְתָּ transire fecisti, *Ios.* 7.7.
pro הָעֵד הַזֶּה notificatum fuit, *Leuit.* 4.23.
pro הָעֵד נִפְצוּתְכֶם dispersi fuistis, *Ezech.* 11.
 17. *pro* נִפְצוּתְכֶם הִיָּלוּ spreuerunt eam,
Thren. 1. 8. *pro* הִיָּלוּ sine affixo
 ad cribrandum, *Jsa.* 30. 28. *pro* לְהִנְיִפָּה Hi-
phil. אֲנִי נִיָּפִי prohibui, *Psf.* 119. 101. *pro*
 אֲנִי רִפֵּאתִי sanavi 2. *Reg.* 2. 21. *pro*
 אֲנִי רִפֵּאתִי תִפְצוּתֵיכֶם dispersiones vestræ *Ier.*
 25.35. *pro* שְׁחָדוּ donate, munera-
 mini, *Iob.* 6.22. *pro* שְׁחָדוּ.

ANNO TATIO.

I. Insuper notanda quedam. Vnum est, ano-
 maliam verborum inde non parum auctam,
 quòd verbis adnumerentur interdum, quæ po-
 tiùs censenda sunt nomina, ut אֲנִי וְשֵׁה *Psf.* 69. 21.
 volunt esse futurum Kal, & dolebo, in quo א
 sit signum primæ personæ; Aleph autem radi-
 cale deficiat, & וֹּי positum sit pro וֹי, at videtur
 verius & facilius, si dicamus esse nomen, quod
 70. verterunt τὰ λαιπῶριάων, noster, mileria
 dicens:

*dicens: improperiū expectavit cor meum
 & miseriam. Sic קָרוֹן Psal. 85. 4. volunt esse
 infinitivum Kal irasci, pro קָרוֹה vel קָרוֹת,
 Nun scilicet positum pro ה vel ת. At similiter
 verius videtur esse nomen, quod 70. vertunt
 עֲרַגְתִּי, noster, iram: auertisti ab ira indigna-
 tionis tuæ. Similiter שִׁרְדָּרְךָ Isai. 28. 28. potest
 esse nomen trituratorem significans, cum alij
 velint esse verbum pro שִׁרְדָּר triturare posi-
 tum. Sic, חָבִי Ose. 6. 9. volunt esse infinitivum
 Piel expectare, & Iod poni loco ה. At prorsus
 insolens hęc mutatio. Quare cum S. Hieronymo
 rectius dicitur esse nomen in regimine positum
 ab חָךְ palatum seu fauces. Sic וּבָה Ezech. 16.
 34. censetur præteritum Pual, fornicatio
 commissa est, sed prorsus anomalum, cum ha-
 beat schurec, & sequente accentu dageesch: at
 multò facilius dicitur etiã nomen fornicatio-
 nem significans, ut accepit S. Hieronymus. Sic
 Ps. 141. 3. נִצְרָה quidam volunt esse imperati-
 vum Kal custodi, à נִצַּר pro נִצַּר adiecto ה. &
 cum dageesch in צ, ob decorem & euphoniae gra-
 tiam; at alij putant rectius censeri nomen, nec
 sacer*

sacer textus renuit. Quod legimus Isa. 26. 16.
 יִקְרָא volunt esse prateritum Kal à יִקְרָא pro יִקְרָא
 effuderunt, amissâ nimirum prima syllaba, &
 adscito ם paragogico: at qui mauult esse nomen
 à יִקְרָא deductum, significans angustiam seu tri-
 bulationem, suffragatorem habet S. Hierony-
 mum. Nec magni refert, interdum puncta quæ-
 dam nonnihil mutanda videri, cùm alioqui
 Rabbinis nimiùm adherescere consultũ non sit.
 II. Alterum est, inde quoque, anomaliam cre-
 scere, quòd quedam ad alienas radices, coniuga-
 tiones, modòsve trahantur. Vt מוֹרָא Soph. 3. 1.
 dicunt esse Paul coniugationis Hiphil, inqui-
 nata, fœdata, à radice רָאָה vidit, & i poni lo-
 co: vel: , at multò credibilius est esse regulare
 Benoni Kal, à radice מָרָא quæ significet ama-
 rum fecit. unde S. Hieron. vertit provoca-
 trix. Sic Isai. 8. 16: צוֹר, volunt aliqui esse impe-
 ratiuum, à נָצַר, abiectò נ pro נָצַר. at alij re-
 ctiùs deducunt à צָרַר unde noster, non custo-
 di, sed liga testimonium. Sic Iud. 9. 11. volunt
 יָרַד esse prateritum Kal pro יָרַד descendit, de-
 truncatâ nimirum prima syllaba, sed regulariter
 deduci

deduci potest à קָרָר, ut alij censent. Idem ferme iudicium de שָׁתַּת Psal. 49. 15. positi sunt, nimirum potius regulariter à שָׁתַּת, quàm à שׁוֹת pro שָׁתַּת adeò irregulariter deduci. Sic תַּחַשׁ Iob. 31. 5. & festinabit, Futurum Kal. facilius à תַּחַשׁ deriuatur, quàm à תַּחַשׁ pro תַּחַשׁ, quandoquidem nec incommodum, nec insuetum est, duas radices eiusdem significationis reperiri, ut etiam suprà dictum.

III. Tertium est, etiam librarios, (ut taceam Rabbinos, primos punctorum inuentores) dum perperam alia pro alijs puncta fixerunt, non exiguam huiusce rei causam dedisse. Si enim sepius errarunt in litteris, certè multò id proclivius fuit in tot punctulis. Hinc (nec mirū) exemplaria quoque variant. Quòd enim Deut. 7. 24. Pagninus legit secundum regulam עַר הַשְּׂמִידָךְ usque ad disperdere te, siue, donec disperdas, nunc in quibusdam exemplaribus legitur contra regulam הַשְּׂמִידָךְ. Sic idem Psal. 118. 10. legit אֲמִילֹם succidam eos, cùm tamen nos legamus אֲמִילֹם futurum Hiphil à מוֹל pro אֲמִילֹם. Unde meritò suspicari licet illud

Num. 7. 89. מַדְבֵּר loquens, vitio descriptorum esse positum pro מַדְבָּר, cum alibi nusquam hoc verbum in Hithpaël reperiatur, in Piel autem frequentissimè, & Hithpaël, alioqui adeò actionem in ipsum agens refundat, ut etiam in verbo הִתְחַלֵּךְ ambulavit (quod maximè videtur ad significationem Kal accedere) inueniant aliquid de ambulantis vel affectu vel commodo. Huc etiam referri potest בִּיקְרוֹתֶיךָ, Psal. 45. 16. in honore tuo, vel inter honorabiles tuas, pro בִּיקְרוֹתֶיךָ, ut non nemo rectiùs legit, & alia quaedam non pauca, à communi modo nimium deflectentia: quandoquidem error in punctis & fuit, & est facillimus. In nomine יְרוּשָׁלַם Ierusalem agunt Iudæi more suo, affingentes nescio quod mysterium: alioqui nullum est dubium, quin eius genuina pronuntiatio sit יְרוּשָׁלַם à visione pacis, deducto Etymo.

CAPVT IX.

De ijs, quæ ad pleniorẽ accentuum cognitionem spectant.

IN Prima Institutionum nostrarum parte accentus Hebræorum in Grammaticos & Rhetoricos diuisimus, eosdemque breuiter explanauimus, quantum quidem initio huius linguæ studiosis satis esse iudicabamus. Nunc ea quæ adhuc vel necessaria, vel certè non inutilia sunt ijs, qui sese non tantum legendo, sed etiam scribendo exercere voluerint, prosequamur.

De diuisione accentuum
Grammaticorum.

Grammatici accentus commodè numerantur 28. diuidunturque in novemdecim Reges, & novem Ministros. Eorum nomina usitata, significationem, præterea figuras, & situm (in cuiusque proprio vocabulo) ordine iam demonstrabimus.

Reges.

1.	1	סוף פסוק.	Finis versus. Huic plerumque duo crassior a pūcta adduntur, ut dictum est, p. 25.
2.	°	אֲתַנַּח,	Respiratio.
3.	:	זָקַף קָטוֹן,	Erector parvus.
4.	:	זָקַף גָּדוֹל,	Erector magnus.
5.	°	רָבִיעַ,	Quadratum.
6.	°	תִּבְרִיר,	Fractus.
7.	'	טַרְחָא,	Labor, seu טַפְחָא palma.
8.	∴	סַגּוּלַת,	à botro nomen habet.
9.	'	פִּשְׁטָא,	Extensor.
10.	1	פְּסוּקִי,	Terminans.
11.	'	זָרַשׁ,	Expulsor.
12.	°	זָרְשִׁיִם,	Expulsores.
13.	<	יְתִיב,	Sedes.
14.	°	זַרְקָא,	Sparfor.
15.	<	פְּזֵר גָּדוֹל,	Dispersor magnus.
16.	°	פְּזֵר קָטוֹן,	Dispersor parvus.
17.	°	קַרְנֵי פְּרָה,	Cornua vaccæ.
18.	∴	שְׁלִשְׁלַת,	Cathena.
19.	°	תְּלוּשָׁה,	Evulsor.

Ministri.

1. - מוֹנַח, Positum, scilicet cornu.
Quòd si supra ponatur, vocatur עליו exaltatus.
2. < מַהֲפֵךְ, Inversum scilicet cornu.
3. ' מֵאֵילָא, Arietinum cornu.
4. ' מִירְכָּב פְּשׁוּטָה, Productor.
5. " מִירְכָּב בְּפֹלֶה, Productor Duplex.
6. \ קִדְמָא, Antecedens.
7. ° תַּרְסָא, clypeus vocatur etiam
 תְּלִישָׁה קִטְנָה
8. s הַרְצָא, Gradus.
6. v יֶרַח בֶּן-יוֹמוֹ, Luna filij diei sui.

ANNOTATIO.

Accentuum nomina pleraque sunt Chaldaica; ratio significandi modò à figura, modò à cantu desumi videtur. Qui figurá inter se conueniunt, distinguuntur aut situ, aut aliorum seu præcedentium seu subsequantium comitatu. De numero ac divisione Grammatici non omnes idem sentiunt, sed res est leuioris momenti, quàm ut eorum conemur litem componere.

De usu accentuum Grammaticorum.

Grammaticis accentibus omnibus & singulis, siue Reges sint, siue Ministri, commune est, suam in pronuntiatione attollere syllabam, more accentus acuti Græcorum: & præterea designare melodiam, quâ illa syllaba cantanda sit. Atque hanc ob causam Grammatici accentus, etiam Musici vocari possunt.

REGVM autem, præsertim quatuor priorum, Soph pasuc, Athnach, Zakeph caton & Revia, proprium est, orationem ita distinguere, ut parte i. c. 6. diximus. Hinc enim distinguentes maiores, Distinctiui, Pausæ, &c. appellantur, & ad omnem orationis ambiguitatem tollendam plurimum valent. Idem dicendum de Tarcha siue Tiphcha & Segula, quando pro Athnach ponuntur.

Ceteri Reges, etsi, quoad sensum, nihil vel certè parùm distinguant, ac potius Musicæ, quàm Grammaticæ inserviant, dicuntur tamen distinguentes, quia non minus quàm quatuor illi
prio-

priores, literis כַּפֶּת בְּגָדִי infigunt dagesch, licet quiescentes אהוי precedant, de qua re egimus parte 1. c. 4. de Dagesch.

MINISTRI orationem non distinguunt. In Musica verò multum olim valuisse videntur.

De sede accentuum Grammaticorum.

I. Cùm omnis vox Hebraica (excepta illa, quæ per maccaph cum altera iungitur) uno aliquo accentu Grammatico, qui naturalis dicitur, afficiatur, notanda est sequens regula, quâ sedem seu locum illius agnoscas.

Voces, quæ for- mã pun- ctorum habent in pe- nulti- ma & ultima, sicuti.	}	פֶּסַח Pascha.	בֵּית Domus.	} Accen- tũ for- tiuntur in penul- tima.
		בְּגָד Vestis.	חֲלִי Infirmetas.	
		קֹדֶשׁ Sãctitas.	שְׁבִי Captiu.	
		תֶּאֱרָ Formã.	תְּהוֹ Solitudo.	
		סֶפֶר Liber.	לַיְלָה Nox.	
		מוֹת Mors.	אֶרֶץ In terram.	
		בְּעַל Dñs.	יָדַי Manus.	cum ׀ locali.

Hac regula non tantum Nomina (quæ hïc pro exemplis communibus posuimus) sed etiam Dictiones continentur, si quando formam ali-

quam punctorum uni ex istis similem habeant, ut נָנִי coram, לְצֵד prope. Exceptiones pauca usu facile addiscentur. In cæteris vocibus, quæ illis punctorum formis non comprehenduntur, accentus Grammaticus sibi vindicat ultimam. Ad verborum & affixorum accentus quod attinet, superuacaneum fuerit aliquid dicere, cum in horum formis, & illorum Coniugationibus ij sedulo obseruandi sint, quos idcirco ubique adscribendos curauimus.

II. Atque hæc sufficerent, nisi accentus interdum alijs syllabis appressi viderentur. Quare diligenter ex communi Grammaticorum doctrina notandum, non semper eam syllabam esse acuendam, quam accentus Grammaticus afficit, sed in pronuntiatione, regularum iam datarum, paradigmatumque propositorum magis habendam rationem. Sunt enim accentus, qui initio dictionis disyllabæ, imo etiam polysyllabæ locantur, licet ultima vel penultima syllaba acuenda sit, Prouerb. 30. 26. שִׁפְנִי , cuniculi, Meaila primam occupat, cum tamen non dicamus schéphannim, sed schephannim, sicut